	Sēdes video translācija	27.04.2023	9.00	10.30	13.00	15.00	15.50	17.46	FRA

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2467
https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=d2e4b2c4-219e-41d1-826d-c6aa53588a90

27.042023. 14.Saeima ceturtā sēde-pavasara sesija *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Edvards Smiltēns*
2023.gada 27. aprīļa sēde (otrā) sākas pl. 10:30
sēde slēgta pl. 17:37, sēdes ilgums- 7 h 07 minūtes / 6 h 17 min - darbs sēdē

PIEBILDE: 27. aprīlī notiek trīs sēdes: nr.1, nr.3, nr.4 -četras daļas (pavasara sesija) *par sēdi Frakciju viedokļi radio 27.aprīlī*

Latvijas Republikas 14. Saeimas pavasara sesijas ceturtā sēde 2023. gada 27. aprīlī

Sēdi vada Latvijas Republikas 14. Saeimas priekšsēdētājs Edvards Smiltēns.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Balsojumi
Frakciju viedokļi
Sēdes video translācija
Sēžu video translācijas (arhīvs)

Sēdes vadītājs. Cienījamie kolēģi, lūdzu, sēdieties savās darba vietās!

Sāksim Latvijas Republikas Saeimas 2023. gada 27. aprīļa sēdi.
Ir iesniegti grozījumi apstiprinātajā sēdes darba kārtībā.

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija lūdz grozīt darba kārtību un iekļaut tajā likumprojektu **"Grozījums Elektronisko sakaru likumā"**. Kolēģi, vai jums ir iebildumi? Iebildumu nav. Darba kārtība grozīta.

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija lūdz grozīt Saeimas sēdes apstiprināto darba kārtību un iekļaut tajā likumprojektu **"Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā"**. Vai kolēģiem ir iebildumi? Iebildumu nav.

Parlamentārās izmeklēšanas komisija lūdz grozīt Saeimas sēdes apstiprināto darba kārtību un iekļaut tajā lēmuma projektu **"Par Latvijas Republikas Saeimas Parlamentārās izmeklēšanas komisijas nolūkā stiprināt valsts uzraudzību veiktā finanšu sektora "kapitālā remonta" negatīvās ietekmes uz valsts finanšu un kapitāla tirgus sistēmu izvērtēšanai, kā arī iespējamas AS "PNB Banka" novešanas līdz maksātnespējai, AS "ABLV Bank" novešanas līdz piespiedu pašlikvidācijai un "Baltic International Bank SE" darbības apturēšanas apstākļu izmeklēšanai darbības laika pagarināšanu"**. Kolēģi, vai ir iebildumi, ka tiek grozīta darba kārtība? *(Starpsaucieni.)*

"Par" ir pieteicies runāt komisijas priekšsēdētājs Vilis Krištopans.

Lūdzu, vārds Krištopana kungam.

V. Krištopans (LPV).

Priekšsēdētāja kungs! Dārgie deputāti! Ja jūs iekļausiet šo lēmuma projektu darba kārtībā, es, protams, nākšu runāt vēlreiz un izstāstīšu to, kas ir izdarīts, kas darāms, kas vēl jādara, dažus piemērus no dzīves jums pastāstīšu, kas, manā uztverē, ir kliedzoši. Bet kāpēc vajadzētu

pagarināt darbu? Tāpēc, ka komisija tika izveidota... lēmums bija 31. janvārī, komisiju izveidoja mēnesi vēlāk, pa vidu vēl bija Lieldienu brīvlaiks. Mēs faktiski esam strādājuši nevis trīs mēnešus, bet pusotru mēnesi. Loģiski, ka darba ir ļoti daudz un peld ārā visādas interesantas lietas, par kurām es varētu jums stāstīt, ja nolemsiet iekļaut darba kārtībā.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Kolēģi, vai ir iebildumi, ka darba kārtība tiek grozīta un šis lēmuma projekts tiek iekļauts darba kārtībā? *(Starpsauciens: "Balsojam!")* Tātad tiek pieprasīts balsojums.

Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projektu "Par Latvijas Republikas Saeimas Parlamentārās izmeklēšanas komisijas nolūkā stiprināt valsts uzraudzību veiktā finanšu sektora "kapitālā remonta" negatīvās ietekmes uz valsts finanšu un kapitāla tirgus sistēmu izvērtēšanai, kā arī iespējamas AS "PNB Banka" novešanas līdz maksātnespējai, AS "ABLV Bank" novešanas līdz piespiedu pašlikvidācijai un "Baltic International Bank SE" darbības apturēšanas apstākļu izmeklēšanai darbības laika pagarināšanu"!

Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 50, pret – 32, atturas – 1. Darba kārtība ir grozīta, lēmuma projekts tajā ir iekļauts.

Deputāti Andrejs Judins, Agnese Krasta, Irma Kalniņa, Inese Kalniņa, Hosams Abu Meri un Jānis Patmalnieks lūdz grozīt apstiprināto Saeimas sēdes darba kārtību un iekļaut tajā likumprojektu **"Grozījumi Krimināllikumā"**. Kolēģi, vai jums ir iebildumi? Iebildumu nav. Līdz ar to darba kārtība tiek grozīta.

Deputāti Ainārs Šlesers, Linda Liepiņa, Kristaps Krištopans, Ramona Petraviča un Mārcis Jencītis lūdz grozīt apstiprināto Saeimas sēdes darba kārtību un iekļaut tajā likumprojektu **"Par Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma atzīšanu par spēku zaudējušu"**.

"Par" pieteikusies runāt deputāte Linda Liepiņa.

L. Liepiņa (LPV).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Kolēģi deputāti! Aicinu jūs atbalstīt gan šo, gan arī nākamo likumprojektu par... nosauksim to par kovida epopejas likumu izbeigšanu.

Pirms pāris dienām par šī likuma normu piemērošanu vēl joprojām klātienē smējās vairāk nekā divi simti Ropažu novada iedzīvotāju. Es pati biju klāt tikšanās reizē, kad projekts par koģenerācijas iekārtas būvniecību Ropažu novadā (jūs noteikti esat dzirdējuši par šo būvi, kas paredzēta atkritumu pārstrādei)... tur tika rīkota publiskā apspriešana.

Tad tas, kādā veidā tika rīkota šī publiskā apspriešana, pamatojoties uz šo vēl spēkā esošo likumu, kuru mēs aicinām izbeigt, un uz spēkā esošajiem Ministru kabineta noteikumiem Nr. 622... Ziniet, kā projekta īstenotāji rīkoja šo publisko apspriešanu? Viņi attālināti noslēpās, neviens nezina, kur – aiz ekrāniem, aiz kamerām –, runāja to, ko uzskatīja par vajadzīgu runāt un prezentēt iedzīvotājiem. Ropažu novada iedzīvotāji, vairāk nekā divi simti, bija savākušies kultūras namā "Pērle", tajā pašā laikā viņiem bija jāreģistrējas *online*. Tas bija vienkārši izsmiekls, un tas bija spļāviens sejā visiem Ropažu novada iedzīvotājiem.

Un šis punkts, uz ko atsaucās organizētāji, bija, ka pasākuma organizētājiem un pakalpojuma sniedzējiem ir tiesības, izvērtējot riskus, noteikt epidemioloģiskās drošības prasības. Viņiem likās, ka epidemioloģiski droši būs, ja viņi sēdēs kaut kur attālināti un iedzīvotāji sēdēs kaut kur

pilnīgi citur. Principā viņiem neinteresēja, kas notiek ar iedzīvotājiem. Ļoti precīzi izteicās kāds Ropažu novada aktīvists: vienīgais, no kā viņiem, izvērtējot riskus, būtu jābaidās (un te es citēšu), – ir dabūt pa purnu.

Es patiešām aicinu: ja kāds no koalīcijas vai valdības uzskata, ka šim likumam vēl joprojām ir jābūt spēkā, lūdzu, nāciet un kārtīgi pamatojiet, kāpēc un kas tie ir par iemesliem. Pretējā gadījumā, es uzskatu, ka šīs likuma normas netiek piemērotas godprātīgi un šī likuma darbība Latvijas teritorijā būtu jāizbeidz.

Aicinu atbalstīt.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. "Pret" runāt neviens nav pieteicies.

Lēmums jāpieņem balsojot.

Lūdzu zvanu! Balsosim par deputātu Aināra Šlesera, Lindas Liepiņas, Kristapa Krištopana, Ramonas Petravičas un Mārča Jencīša lūgumu grozīt Saeimas sēdes darba kārtību un iekļaut tajā likumprojektu "Par Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma atzīšanu par spēku zaudējušu"! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 34, pret – 41, atturas – 15. Likumprojekts darba kārtībā netiek iekļauts.

Deputāti Ainārs Šlesers, Linda Liepiņa, Kristaps Krištopans, Ramona Petraviča un Mārcis Jencītis lūdz grozīt Saeimas sēdes darba kārtību un iekļaut tajā likumprojektu **"Par Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma atzīšanu par spēku zaudējušu"**.

"Par" pieteicies runāt deputāts Mārcis Jencītis.

M. Jencītis (LPV).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāj! Godātie kolēģi! Ir pagājis jau vairāk nekā gads kopš kovida beigām, bet joprojām darba devējam ir tiesības prasīt sertifikātu saviem darbiniekiem. Arī Latvijas Stabilitātes programmā, ko paredzēts izskatīt šodien, ir minēti četri miljardi eiro, kas iztērēti atbalstam tieši cilvēkiem, organizācijām, kuri ierobežojumu (arī ierobežojuma strādāt) dēļ cieta zaudējumus. Četri miljardi ir trešā daļa no jaunā budžeta.

Es domāju, ka šeit nav neviena (es tā ceru, nevajadzētu tā būt), kurš gribētu atkārtot to pašu, kas bija šajos pēdējos divos gados. Ja arī patiešām ir kādas problēmas, ka vīrusa uzliesmojums... Jo, es atgādinu, daudzu cilvēku prātos... Šie 30 procenti, kas vispār nevēlējās potēties, un arī pārējie, kas faktiski tika piespiesti, neuzskatīja šo slimību par tik bīstamu, lai mēs ciestu tik drastiskus ierobežojumus. Un četri miljardi – tā ir ļoti ievērojama summa, kuras šobrīd tik ļoti pietrūkst. Tātad finansiālais jautājums šeit ir ļoti, ļoti svarīgs, lai mūsu prātos nebūtu doma kaut ko tamlīdzīgu atkārtot.

Tāpat arī es varu teikt, ka šis jautājums ir kļuvis par tabu. Tabu nozīmē...

Sēdes vadītājs. Es atvainojos, Jencīša kungs! *(Noklaudzina ar āmuru.)* Kolēģi, esam mazliet aizrāvušies sarunās zālē.

Lūdzu!

M. Jencītis. Tabu nozīmē ‘aizliegumu sistēma’. Piemēram, pagājušajā ceturtdienā pēc tiesībsarga uzstāšanās arī es izteicu kritiku tiesību jautājumos, un tūlīt pēc tam TVNET parādījās ziņa, kurā noliedza jeb apstrīdēja kā nepatiesu faktu, ka Latvijā ir bijuši paši smagākie ierobežojumi strādāt. Un tomēr Eiropas Parlamenta ziņojumā šis fakts ir apstiprināts, tāpēc es gribu šos faktus nolasīt, lai pierādītu to, ka šis tabu joprojām ir spēkā. Šie tabu ir jāatceļ, ja vien mēs negrasāmies kaut ko tamlīdzīgu atkārtot.

Tātad Latvijā pandēmijas laikā nebija vispārīgi vissmagākie ierobežojumi Eiropā, bet gan vissmagākie ierobežojumi Eiropas Savienībā tiesībām strādāt... caur obligātā sertifikāta prasību. Galvenais pamatojums tam, ka citās Eiropas Savienības dalībvalstīs nebija tik smagi ierobežojumi, ir fakts, ka Latvija bija vienīgā valsts, kurā obligātās vakcinācijas prasība pastāvēja visiem valsts un pašvaldību darbiniekiem, strādājot gan klātienē, gan arī attālināti, bet privātā sektorā – visiem klātienē strādājošajiem. Jāpiebilst, ka arī vēl šodien darba devējam ir tiesības, kā es jau minēju, prasīt sertifikātu jeb ierobežot tiesības cilvēkiem strādāt.

Eiropas Parlamenta ziņojumā “Tiesiskie aspekti Covid-19 obligātajā vakcinācijā” salīdzinātas visu Eiropas valstu tiesības strādāt pandēmijas laikā. Tajā norādīts, ka attiecībā uz vakcinācijas sertifikātu prasību pētāmajā periodā... 2022. gada 25. februārī... 12 Eiropas Savienības dalībvalstīs – Beļģijā, Bulgārijā, Čehijā, Īrijā, Lietuvā, Maltā, Nīderlandē, Polijā, Portugālē, Rumānijā, Slovākijā un Zviedrijā – vispār nebija ierobežojumu tiesībās strādāt. Trīs valstīs ierobežojumu varēja noteikt darba devēji – Dānijā, Igaunijā, Luksemburgā. Divās valstīs aizliegumu noteica tiem, kam ir saskarsme ar klientu, tās bija Austrija un Somija. Divās valstīs nedrīkstēja strādāt... tikai veselības nozarē strādājošie, tas bija Baleāru salās, Spānijā, un Vācijā. Piecās valstīs ierobežojumi bija veselības, izglītības, sociālās aprūpes un valsts dienestos strādājošajiem, tās bija Dānija, Itālija, Slovēnija, Ungārija, Francija un Grieķija. Divās valstīs – publiskajā sektorā strādājošajiem, Horvātijā un Kiprā. Un tikai Latvijā – visiem publiskajā un privātajā sektorā strādājošajiem bija ierobežojumi.

Izmantojot Eiropas Parlamenta ziņojumu, ir secināms, ka Latvijā patiešām bija smagākie ierobežojumi Eiropas Savienībā tiesībām strādāt... attiecībā uz prasību par Covid-19 sertifikātu.

Tieši šodien Lielbritānijā savu darbību izbeidza kovida aplikācija, kas tika izmantota epidemioloģiskās drošības nodrošināšanai.

Aicinu arī pie mums noņemt tabu šai tēmai, atzīt pieļautās kļūdas, atcelt atlikušo sertifikātu prasību atsevišķām cilvēku grupām un iet tālāk.

Latvija pirmajā vietā. Dievs, svētī Latviju!

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Tātad viens deputāts ir runājis “par”, “pret” neviens nav pieteicies.

Lēmums jāpieņem balsojot.

Lūdzu zvanu! Balsosim par deputātu Aināra Šlesera, Lindas Liepiņas, Kristapa Krištopana, Ramonas Petravičas un Mārča Jencīša lūgumu iekļaut darba kārtībā likumprojektu “Par Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma atzīšanu par spēku zaudējušu”! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 32, pret – 42, atturas – 16. Likumprojekts darba kārtībā netiek iekļauts.

Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija lūdz grozīt Saeimas sēdes darba kārtību un iekļaut tajā likumprojektu **"Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā"**. Vai deputātiem ir iebildumi? *(Starpsauciens: "Nav.")* Iebildumu nav. Darba kārtība grozīta.

Deputāti Antoņina Ņenaševa, Skaidrīte Ābrama, Atis Švinka, Andris Sprūds, Kaspars Briškens, Edmunds Cepurītis, Andris Šuvajevs, Leila Rasima, Jana Simanovska un Edgars Zelderis lūdz grozīt Saeimas sēdes apstiprināto darba kārtību un iekļaut tajā lēmuma projektu **"Par uzdevumu Ministru kabinetam nekavējoties virzīt Saeimai ratifikācijai Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu"**.

"Par" pieteicies runāt deputāts Andris Šuvajevs.

A. Šuvajevs (PRO).

Priekšsēdētāja kungs! Deputāti! Es sākšu ar piebildi, ka politikā nav daudz melnbaltu jautājumu, bet šodien mums ir jārunā par jautājumu, kas tiešām ir melnbalts un uz kuru ir tikai pareiza vai nepareiza atbilde. Un šis jautājums ir tāds – vai 14. Saeima nostāsies varmāku vai vardarbības upuru pusē?

Man ir jāizsaka dziļa nožēla par APVIENOTĀ SARAKSTA un ZZS publiski paustajiem uzskatiem, ka Stambulas konvencijas ratifikācija neko nemainītu. Man īpaša nožēla jāizsaka par Saeimas priekšsēdētāja pausto vakar, ka Stambulas konvencijas ratifikācijai sabiedrībā nav atbalsta, atsaucoties tikai uz savu personisko... kampaņas pieredzi, nevis jebkādu oficiālu statistiku. Šis ir jautājums, kur valsts otrajai augstākajai amatpersonai vajadzētu sliktākajā gadījumā ieturēt diplomātiski neitrālu toni.

Starp Eiropas Savienības dalībvalstīm Latvija ir pārliecinoši pirmajā vietā noslepkavoto sieviešu skaita ziņā. Katra ceturtā sieviete un katrs piektais vīrietis norāda uz seksuālas vai fiziskas vardarbības pieredzi pieaugušā vecumā. Šie ir dramatiski skaitļi, un tā ir politiķu atbildība šo statistiku mainīt. Stambulas konvencija ir skaidra politiskā atbilde, un jebkura atbildīga, tālredzīga un eiropeiski domājoša likumdevēja pienākums ir tai pievienoties un to ratificēt. Es atļaušos teikt, ka jebkāda cita taktika ir kompromiss ar vardarbības īstenotājiem.

Šīs konvencijas kontekstā ir daudz atrunu un dezinformācijas, kuru pamatā ir pārliecība, ka šie jautājumi ir risināmi ar eksistējošo likumdošanu vai jauniem, sarežģītiem likumiem. Tāpēc vēlos pēc iespējas konkrēti iezīmēt iemeslus, kāpēc ratifikācija ir nepieciešama, lai jūs, deputāti, varat atbalstīt šī jautājuma iekļaušanu sēdes darba kārtībā.

Pirmkārt, Stambulas konvencijas pusēm jānodrošina pietiekams skaits viegli pieejamu krīzes centru medicīniskajai un tiesu ekspertīzei, traumu... atbalstam un cietušo konsultēšanai. Daudzās valstīs, un Latvija ir viena no tām, šādi atbalsta centri nav viegli pieejami vardarbības un izvarošanas upuriem. Mums ir nepieciešami anonīmi krīzes dzīvokļi katrā pašvaldībā.

Otrkārt, viens no svarīgākajiem ieguvumiem ir profesionāļu apmācība, lai viņi varētu labāk reaģēt uz vardarbības veidiem pret sievietēm un piemērot savaldīšanas rīkojumu. Iespējams, tieši šis aspekts būtu bijis svarīgs Jēkabpils... briestošās... slepkavības kontekstā.

Treškārt, konvencijas ratificēšana nozīmētu, ka pašlaik izkaisītā likumdošana, kas skar vardarbības profilaksi, upuru aizsardzību, varmāku notiesāšanu, tiktu sistematizēta un vardarbības upuriem tiktu nodrošināta lielāka taisnība.

Vardarbībai ir dzimums, un šis dzimums ir vīrietis. Esošā likumdošana ir veidota uz... vardarbību pret jebkuru personu, bet likumam ir jāņem vērā vardarbības specifika.

Un, ceturtkārt, ratifikācija nozīmētu spēcīgu uzraudzības sistēmu. Latviju vērtētu ekspertu grupa, kas uzraudzītu nolīguma īstenošanu, pamatojoties uz pušu ziņojumiem un valstu apmeklējumiem. Un, protams, jāmin, ka ratifikācija nozīmētu arī pienākumu atvēlēt budžeta līdzekļus šo mērķu īstenošanai.

Protams, var norādīt, ka katru no šiem uzdevumiem var īstenot bez konvencijas ratifikācijas, bet šāds arguments, manuprāt, ir vienkārši margināls. Tādā gadījumā Latvijai vairs nav pamata jebkad ratificēt jebkādu konvenciju. Pie reizes mēs varam izstāties no Eiropas Cilvēktiesību konvencijas, vairākām parakstītām UNESCO konvencijām, dažādām nodokļu konvencijām, ko esam parakstījuši, arī Eiropas Padomes konvencijām, un es tā varētu turpināt.

Parakstīt konvenciju nozīmē pievienoties starptautiskai vērtību kopienai, kas viena otru atbalsta. Un Latvijai, neapšaubāmi, ir nepieciešams atbalsts vardarbības mazināšanā. Šo jautājumu nerisināšana ir atbalsts varmākām. Šī nostāja ir pielīdzināma tiem kaimiņiem, kas mēnešiem ilgi caur sienām dzird strīdus, sišanu un pazemošanu, bet nekustina ne pirkstu, lai mēģinātu glābt savu līdzcilvēku dzīvību. Mēs bieži dzirdam, ka šos cilvēkus no ziņošanas attur bailes – bailes no tā, ka varmāka vērsīsies arī pret viņiem. Vardarbību apvij klusums, un politiķi, kas turpina dezinformēt sabiedrību par šīs konvencijas jēgu, šo klusumu veicina.

Katrs frakcijas PROGRESĪVIE deputāts ir gatavs ar katru no jums runāt individuāli, uzklausīt iebildumus un bažas vai jautājumus, kas saistās ar šo konvenciju, lai mēs varētu pieņemt vienīgo pareizo lēmumu šīs konvencijas kontekstā. Politikā nav daudz tādu jautājumu, kur ir viena pareizā atbilde, bet šis ir viens no tiem.

Tāpēc aicinu iekļaut šo jautājumu darba kārtībā, lai mēs varam šo sarunu uzsākt jau šodien.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. "Pret" pieteicies runāt deputāts Ainārs Šlesers.

A. Šlesers (LPV).

Godājamais Saeimas priekšsēdētāj! Godājamie kolēģi! Latvijas tauta! Mēs esam bijuši pakļauti daudzām varām. Daudzus simtus gadu šeit valdīja vācu baroni, simts gadus mēs esam bijuši zem Zviedrijas kontroles, esam bijuši zem poļu, lietuviešu pārvaldes, esam bijuši zem cariskās impērijas pārvaldes, esam bijuši zem Padomju Savienības. Diemžēl mēs šodien piedzīvojam to, ka mēs joprojām mēģinām gaidīt, ka mums kāds kaut ko pateiks no augšas. Padomju laikā tā bija Maskava, šodien tā ir Brisele.

Jautājums ir tāds: kāpēc mēs gribam, lai vienmēr būtu kādi kangari, kas no augšas mums saka, ko mums darīt? Un šodien, ja mēs runājam par konkrēto jautājumu, šis jautājums ir ideoloģisks mūsu partijai LATVIJA PIRMAJĀ VIETĀ, jo mēs neatbalstām Stambulas konvenciju, tāpēc ka tur ir iekļauts arī jautājums par ģimenes definīciju, un, tā kā es personīgi un mani domubiedri savā laikā esam atbalstījuši Satversmes grozījumus par to, ka laulība ir savienība starp vīrieti un sievieti, mēs gribam tomēr pieturēties pie šīs normas.

Bet tas, ko tikko teica Šuvajeva kungs attiecībā uz vardarbību... Es esmu ļoti pārsteigts par to, ka Latvijā jānotiek kaut kam ļoti traģiskam, sliktam, lai mūsu tiesībsargājošās struktūras beidzot kaut ko sāktu darīt. Kāpēc mēs nevaram visas šīs normas un likumus sakārtot nacionālā līmenī?

Notika slepkavība Jēkabpilī, nu tagad visi mēģina meklēt vainīgos, teikt, kāpēc mēs neesam izdarījuši... Protams, būtu ļoti labi, ja mums no Briseles, Vašingtonas... vai, pateicoties Stambulas konvencijai, liktu teikt: jums tagad ir jāaizstāv sievietes. Sievietes ir jāaizstāv vienmēr, bez visādiem Briseles vai Vašingtonas uzstādījumiem. Tas ir Latvijas uzstādījums – aizstāvēsim mūsu sievietes, aizstāvēsim bērnus, aizstāvēsim visus cilvēkus, kam ir vajadzīga palīdzība. Tam nav vajadzīgi norādījumi no citām valstīm.

Bet tas, kas attiecas uz tradicionālās ģimenes vērtībām... tad, jā, partija LATVIJA PIRMAJĀ VIETĀ, pirms diviem gadiem dibinot partiju, skaidri pateica, ka tas ir ierakstīts mūsu programmā. Un par to mēs stāvam un krītam arī šodien. Tas ir mūsu ideoloģiskais jautājums, un tāpēc mēs balsosim "pret".

Bet attiecībā uz to, ko teica Šuvajeva kungs par problēmām, kas ir Latvijā saistībā ar vardarbību, – es aicinu prokuratūru, policiju un visas pārējās institūcijas beidzot sākt strādāt. Mums nevajag gaidīt kādas citas vardarbības, slepkavības un daudz ko citu, lai mēs sagaidītu no viņiem kaut kādu aktīvāku rīcību.

Tā ka, godājamie kolēģi, mēs šoreiz balsosim "pret", bet vienlaicīgi mēs aicinām darīt visu, negaidot no citām valstīm kādus norādījumus. Mums pašiem jāsakārto lietas mūsu valstī.

Tā ka nedzīvosim zem kādiem kangariem, mēģināsim savā valstī paši būt saimnieki, kas pieņem lēmumus. Un par sieviešu tiesību aizstāvēšanu – lai viņām neviens nedara pāri – ir jārūpējas visiem.

Es ceru, ka šīs Saeimas laikā, jau tuvākajā laikā, mēs sagaidīsim priekšlikumus no Tieslietu ministrijas un būs priekšlikumi no atbildīgajām komisijām, lai mēs uzlabotu likumdošanu... konkrētajos likumprojektos, kur tas ir nepieciešams. Ja gadījumā... Tad, kad mēs to izdarīsim, es ceru, ka arī pārējās organizācijas to darīs. Bet patiesībā esmu tiešām ļoti pārsteigts, ka tikai tad, kad notiek kāda traģēdija, mūsu cilvēki, augstu stāvošas amatpersonas, pēkšņi sāk kaut ko darīt.

Mūsu partija šoreiz balsos "pret", bet es respektēju Šuvajeva kunga viedokli par to, ka ir jāaizstāv sieviešu tiesības Latvijā, un mēs esam gatavi to darīt.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Viens deputāts ir runājis "par", viens – "pret".

Lēmums jāpieņem balsojot.

Lūdzu zvanu! Balsosim par deputātu Antoņinas Ņenaševas, Skaidrītes Ābramas, Ata Švinkas, Andra Sprūda, Kaspara Briškena, Edmunda Cepurīša, Andra Šuvajeva, Leilas Rasimas, Janas Simanovskas un Edgara Zeldera aicinājumu iekļaut Saeimas sēdes darba kārtībā lēmuma projektu "Par uzdevumu Ministru kabinetam nekavējoties virzīt Saeimai ratifikācijai Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu"! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 33, pret – 42, atturas – 5. Lēmuma projekts darba kārtībā nav iekļauts.

Esmu saņēmis trīs ziņojumus par balsošanas motīviem.

Pirmajai vārds – deputātei Antoņinai Ņenaševai.

A. Ņenaševa (PRO).

Ratificējot Stambulas konvenciju, Latvijas valstij būs pienākums izveidot tādu sistēmu, kas sievietes aizsargā ne vārdos, Šlesera kungs, bet darbos.

Mēs redzam, ka nežēlīgās, bet novēršamās – novēršamās! – Jēkabpils sievietes slepkavības lietā vai basketbola trenera Steļmaha gadiem piekoptajā emocionālajā un seksuālajā vardarbībā pret meitenēm... tikai tiešs un nepārprotams pienākums var pagriezt šo sabiedrības kuģi, kur vīriešu vara stāv pāri sievietes tiesībām uz dzīvību un drošību.

Katra trešā Latvijas sieviete ir cietusi no vardarbības. Iedomājamies, ka šajā telpā ir 30 sievietes, tas nozīmē, ka 10 no viņām (statistiski) ir cietušas no vardarbības. Ar Stambulas konvencijas ratifikāciju teiksim pārliecinošu "jā" sieviešu aizsardzībai.

Ratificējam Stambulas konvenciju! *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Ņenaševas kundze (tas attiecas uz visiem, kas sniedz ziņojumu par balsošanas motīviem), teksts ir jānolasa tieši tā, kā tas ir iesniegts. Tātad tekstu mainīt nedrīkst.

Nākamajai vārds ziņojumam par balsošanas motīviem – deputātei Leilai Rasimai.

L. Rasima (PRO).

Notikusi kārtējā traģēdija. *(Pauze.)* Jau kuro reizi mēs noskaidrojam, ka Latvijā sievietei nav drošības, nav aizsardzības. Mūsu valsts parlamenta vairākums nav sabiedrotais. Atļaušos citēt tviterī izskanējušos piemērus tikai no Latgales.

2014. gadā Rēzeknē bijušais dzīvesbiedrs *(Pauze.)*... es atvainojos... nolaupīja un nogalināja sievieti, kas strādāja Valsts robežsardzes koledžā, un pats nošāvās, atstājot divus bērnus bāreņos.

2015. gadā Rēzeknē vīrietis, ar kuru sieviete bija attiecībās, organizēja viņas nogalināšanu, un viens no iesaistītajiem aizdomās turamajiem bija vietējā policista nepilngadīgais dēls.

Laika posmā vismaz no 2012. gada līdz 2019. gadam Daugavpilī uzdarbojās vīrietis, kas uzmācās bērniem, taču policijai trūka pierādījumu, lai aizdomās turēto apturētu. Krimināprocesu ierosināja tikai 2022. gadā. Aizdomās turamais drīz pēc tam veica pašnāvību apcietinājumā.

2020. gadā Krāslavā tēvs nogalināja savu pilngadīgo meitu un nogalinājās arī pats – lai atriebtos savai sievai. Pirms tam bija izteicis viņai draudus, par kuriem jau bija sākts krimināprocess.

2022. gadā Preiļos līdz nāvei tika piekauta 30 gadus veca grūtniece, kas pēc palīdzības bija vērsusies policijā, taču palīdzību laicīgi nesaņēma.

Skaidrs ir viens – ja tu, sieviete, gribi justies drošībā, bēdz prom! Un pat tad, ja aizbēgsi, nav garantēts, ka būsi drošībā. *(Šņukst. Pauze.)*

Mēs, sabiedrība, dzīvojam aizspriedumu un stereotipu gūstā. Bieži mēs dzirdam: ģimenes problēmas ir privāta lieta, pati jau vainīga. Un ir arī tas leģendārais teiciens: ja sit, tātad mīl. Šīs aplamās dogmas ir tik dziļi nosēdušās sabiedrības apziņā, ka daudzi politiķi pat baidās tās apšaubīt un tās tiek nodotas nākamajām paaudzēm.

Vai tiešām ir labāk, ja bērni tiek fiziski sodīti un visi par to klusē vai ka sieviete tiek verbāli un emocionāli pazemota? Kā tas padara labāku dzīvi Latvijā? Kādas tradicionālās vērtības tiek šādā veidā aizsargātas?

Aicinu Saeimas konservatīvo galu nosaukt tās vērtības, kuras tiek nosargātas ar toleranci pret vardarbību.

Stambulas konvencija pamatā iestājas par sieviešu un bērnu aizsardzību, par stereotipu izskaušanu un dzimumu līdztiesību. Stambulas konvencija – tas nav kas tāds, kas jau rītdien noteiks visam tajā rakstītajam likuma spēku. Katra valsts izvēlas veidus, kā šos pasākumus ieviest savos likumos, un iestrādā normas, kuras izskauž vardarbību ģimenē un stereotipus par dzimumu lomām, no kuriem cieš visa sabiedrība. Konvencijas ratificēšana paredz, ka vardarbības izskaušana ir valsts prioritāte, māca vardarbību atpazīt un nepieļaut.

Bet jautājums paliek aktuāls: kurš būs tas varas pārstāvis, kurš nostāsies sieviešu un ģimeņu pusē? Es gaidu rīcību no savas valsts augstākajām amatpersonām – Valsts prezidenta, Ministru prezidenta un Saeimas priekšsēdētāja. Skaidrojiet, lemiet, virziet... un galu galā – ratificējiet šo dokumentu! Tas ir tas, ko no jums gaida sabiedrība.

Priekšsēdētāja kungs, jūs intervijā nesen minējāt, ka Stambulas konvencijai nav atbalsta sabiedrībā. Es lūdzu jūs prezentēt aktuālus un precīzus datus, kuri šo paziņojumu apstiprinātu. Ar baumām pamatoti apgalvojumi nav Saeimas priekšsēdētāja cienīgi.

Stambulas konvencijas ratifikācija nostiprinātu vardarbības apkarošanas... likumdošanu un liktu atbildīgajām iestādēm strādāt tiešām atbildīgi.

Kolēģi, ar šādu balsojumu jūs nepalīdzējāt novērst nākotnes traģēdijas. Mēs vēl nākotnē dzirdēsim par sievietēm, kuras nogalināja viņu dzīvesbiedri, un bērniem, kurus nogalināja viņu vecāki.

Mēs pieprasām ratificēt Stambulas konvenciju. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Vārds deputātei Janai Simanovskai – ziņojumam par balsošanas motīviem.

J. Simanovska (PRO).

Godātais Saeimas priekšsēdētāj! Godātie deputāti un cienītās deputātes! Es atbalstu Stambulas konvencijas ratifikāciju un pamatošu savu motivāciju.

Stambulas konvencija ir par vardarbības pret sievietēm ģimenē novēršanu. Stambulas konvencija ir par prevenciju.

Kāpēc ir nepieciešama prevencija? Komentējot sirdi plosošos Jēkabpils notikumus, Gunārs Kūtris raidījumā "Šodienas jautājums" teica: "Vai var izdomāt iepriekš, ka cilvēks izdarīs kaut ko tik ļaunu?" Lūk, tieši par to ir konvencija – lai darbinieki policijā, tiesās, sociālajos dienestos, mediķi atpazītu bīstamas situācijas un sadarbībā varētu novērst apdraudējumu sievietei, pirms ļaunums ir iestājies – pirms mums ir līķis –, lai laikus ierobežotu varmāku; lai vajātai sievietei dotu patvērumu. Tieši neizpratne par vardarbības ģimenē cēloņiem, raksturu un riskiem ir viens no iemesliem, kāpēc cilvēki neizprot Stambulas konvenciju.

Es atkal atgriežos pie tā, ko Kūtra kungs teica. Pirms sešiem gadiem deputāts Gunārs Kūtris panāca, ka Juridiskā komisija balsoja "pret" Krimināllikuma grozījumiem labākai sieviešu aizstāvībai, kuri paredzēja, ka gadījumos, ja ir vardarbība ģimenē, kriminālprocesu var uzsākt bez cietušā iesnieguma. Viņš teica: "Ja divi cilvēki ģimenē ir vienreiz nonākuši līdz kautiņam, bet nevienam no viņiem nav pretenziju pret otru, tad valstij vai kādai trešai pusei nebūtu jāiejaucas šajā situācijā."

Lūk, te ir nezināšana par vardarbības raksturu. Bieži vien sieviete neizvirza pretenzijas tāpēc, ka viņai ir bail no varmākas. Viņa netic, ka tiesībsargājošās iestādes viņu pasargās. Vai arī – viņai ir mazi bērni un nav ienākumu. Vai arī – viņa notic varmākas solījumiem, ka nekad vairs. Un tieši to piedāvā Stambulas konvencija – atbildīgo personu izglītošanu, lai atpazītu bīstamas situācijas un riskus.

Aizvien drausmīgāki fakti mums atklājas Jēkabpils lietā. Cietusī sieviete no varmākas piedzīvoja vairākus slepkavības mēģinājumus, vajāšanu, nāves draudus. Bija neskaitāmi iesniegumi tiesībsargājošajām iestādēm. Un neviens – neviens! – to nesavilka vienā pavedienā, lai aptvertu draudu līmeni. Arī par to ir Stambulas konvencija – lai atbildīgie darbinieki spētu savilkt bildi kopā, nevis rūpētos tikai par atsevišķām detaļām.

Šis nav atsevišķs gadījums. Šajos briesmīgajos notikumos piemin arī kādu citu sievieti – Jēkabpils slepkavas bijušo dzīvesbiedri, kas dzīvo slēpjoties, jo acīmredzot viņa netic, ka tiesībsargājošās iestādes viņu aizsargās. Un, kā redzam, pamatoti netic.

Arī par to ir Stambulas konvencija – lai valstiskā līmenī analizētu vardarbības pret sievietēm statistiku un skatītos, kādi preventīvi pasākumi ir izmantoti, kādi ir rezultāti un ko uzlabot.

Klausos TV un radio diskusijas par šo notikumu. Dzirdu, ko saka amatpersonas. Mums jāmaina domāšana, jāmaina sistēma, vajadzīgas vadlīnijas. Arī par to ir Stambulas konvencija.

Stambulas konvencija piedāvā prevenciju, pirms draudi ir realizēti un pirms ļaunums ir iestājies.

Ratificēsim Stambulas konvenciju!

Paldies. *(Aplausi.)*

___

Sēdes vadītājs. Līdz ar to trīs ziņojumi par balsošanas motīviem ir nolasīti.

Nākamā sadaļa, dāmas un kungi, – "Ministru prezidenta, ministru un citu amatpersonu ziņojumi".

Darba kārtībā – **"Latvijas Stabilitātes programma 2023.–2026. gadam"**.

Vārds – finanšu ministram Arvilam Ašeradenam.

Tātad ministrs uzstāsies ar ziņojumu. Ministra kungam maksimālais atvēlētais laiks – viena stunda. Un pēc tam ir iespējamas debates, bet balsojuma par šo ziņojumu nebūs.

A. Ašeradens (finanšu ministrs).

Cienījamais priekšsēdētāj! Cienījamie kolēģi! Pagājušā gada novembrī stājās spēkā grozījumi Likumā par budžetu un finanšu vadību, kuri uztic finanšu ministram pienākumu sniegt likumdevējam detalizētu informāciju par valsts Stabilitātes programmu.

Kas ir Stabilitātes programma? Stabilitātes programma dod iespēju paskatīties uz to, kādas budžeta iespējas paredzamas rudenī un kāda varētu būt fiskālā telpa atbilstoši šībrīža makroekonomiskajām prognozēm. Respektīvi, tas ir pamats Saeimas diskusijām par izaicinājumiem, ar kuriem saskarsimies budžeta veidošanas procesā.

Stabilitātes programma – tas ir ļoti nopietns dokuments uz vairāk nekā 70 lapām. (Ir pieejami arī materiāli, kas... ir arī prezentācija.) Šis dokuments ietver informāciju par jaunākajām makroekonomiskajām un fiskālajām prognozēm, un tas ir viens no svarīgākajiem ikgadējiem dokumentiem, ko izmanto par pamatu nākamā gada valsts budžeta un vidēja termiņa budžeta ietvara sagatavošanā. Jaunākās makroekonomiskās prognozes ir būtiskas gan publiskajam sektoram, strādājot pie valsts budžeta sagatavošanas, gan arī privātajam sektoram, domājot par nozaru un uzņēmumu attīstību.

Šādu programmu izstrādi Eiropas Savienības dalībvalstīm nosaka regula.

Valstīs, kurās vidēja termiņa budžeta plānošana notiek pavasarī, stabilitātes programma ir arī politikas plānošanas dokuments, bet pie mums, kur tas notiek rudenī, Stabilitātes programma faktiski parāda situācijas attīstību, pastāvot nemainīgai politikai.

Galvenais secinājums, ko dod Stabilitātes programmas analīze, ir šāds: Latvijas publiskās finanses ir stabilas un ilgtspējīgas.Tiek prognozēts, ka ekonomiskā izaugsme Latvijā atjaunosies 2024. gadā un stabilizēsies nākamajos gados... 2,5 līdz 3 procentu līmenī. Budžeta deficīts turpinās samazināties: no 7 procentiem no IKP 2021. gadā uz 2,5 procentiem 2024. gadā. Valsts parāds samazinās un stabilizējas zem 40 procentiem no IKP līmeņa.

Latvijā pastāv iespēja atjaunot fiskālo "spilvenu" – nākamajai krīzei. Latvijas kredītreitings, neraugoties uz atbalsta apjomu un ģeopolitiskajiem apstākļiem, ir saglabājies nemainīgi augstā līmenī. Latvijas publisko finanšu ilgtspējas riski tiek vērtēti kā zemi.

Nupat, aprīlī, Eiropas Komisijas publiskotajā dokumentā – parāda ilgtspējas monitorā – ir secināts, ka, neraugoties uz relatīvi lielo atbalstu saistībā ar Covid-19 un enerģētikas krīzi, Latvija – līdzās Igaunijai, Lietuvai, Zviedrijai un Dānijai – ir Eiropas Savienības dalībvalsts ar zemāko risku attiecībā uz publisko finanšu ilgtspēju.

Lai gan Stabilitātes programma uzrāda publisko finanšu stabilitāti un ilgtspēju, tas nenozīmē, ka mums nav izaicinājumu. Augsta nenoteiktība, inflācija, darbaspēka līdzsvara izmaiņas, relatīvi zemā izaugsme un fiskālā spriedze veselības sektorā – tie ir tikai daži no jautājumiem, uz kuriem jāmeklē atbildes.

Tiktāl – par galvenajiem secinājumiem. Tagad atļaujiet man koncentrēties uz atsevišķiem Stabilitātes programmas jautājumiem – makroekonomikas un fiskālās politikas jautājumiem –, kā arī tuvākā laika izaicinājumiem, kam ir būtiska ietekme uz publiskajām finansēm.

Makroekonomika. Sāksim ar ārējo vidi. Pasaules izaugsme 2023. gadā tiek prognozēta 2,8 procentu līmenī, savukārt Eiropas ekonomikas izaugsme – 0,8 procentu līmenī. Pagājušā gada ekonomisko prognozi uzlaboja siltā ziema, pēdējos mēnešos fiksētais energoresursu cenu kritums un kopējā inflācijas līmeņa pazemināšanās.

Gada inflācija eirozonā pēc pagājušā gada oktobrī sasniegtā 10,6 procentu rekorda martā ir pazemājusies līdz 6,9 procentiem. Tomēr pamatinflācija joprojām turpina palielināties. Un darba tirgus (augstais nodarbinātības līmenis) signalizē, ka inflācijas otrās kārtas efekti var izrādīties spēcīgāki, nekā sākotnēji prognozēts.

Izaugsme. Pēc ekonomikas atgūšanās no Covid-19 krīzes Latvijas IKP pieaugums 2021. gadā bija 4,3 procenti, bet, Krievijai uzsākot pilna mēroga karu Ukrainā, IKP pieaugums 2022. gadā samazinājies līdz 2,8 procentiem. Jāatzīmē, ka tie ir aktuālākie – 22. aprīļa – publicētie *Eurostat* dati, kas nedaudz atšķiras no Stabilitātes programmas rādītājiem.

2022. gada izaugsme. Pieaugums tomēr ir bijis labāks par Stabilitātes programmā novērtētajiem diviem procentiem no IKP, tādējādi Latvijai izaugsmē apsteidzot gan Igauniju, gan arī Lietuvu.

Saskaņā ar šī gada februārī izstrādāto scenāriju reāla izaugsme Latvijā šogad netiek prognozēta, savukārt 2024. gadā tiek prognozēta 2,0 procentu apmērā un 2025. un 2026. gadā – attiecīgi 2,9 un 2,8 procentu apmērā.

Darba tirgus. Lai gan ekonomikas izaugsme pērn palēninājās, darba tirgū negatīvā ietekme praktiski nebija jūtama – bezdarba līmenis līdz ar pandēmijas dēļ noteikto ierobežojumu atcelšanu samazinājies no 7,6 procentiem 2021. gadā uz 6,9 procentiem 2022. gadā kopumā. Šobrīd netiek prognozēts būtisks bezdarba pieaugums; bezdarba līmenis varētu būt tikai par 0,2 procentpunktiem augstāks nekā pērn.

Tautsaimniecībā nodarbināto iedzīvotāju skaits pagājušajā gadā ir palielinājies par 2,6 procentiem, sasniedzot 886,2 tūkstošus (tas – lielā mērā pateicoties 11 tūkstošiem Ukrainas civiliedzīvotāju, kuri šeit uzsākuši darba gaitas). Kopumā 2023. gadā nodarbināto skaits varētu saglabāties pagājušā gada līmenī. Savukārt nākamajos gados sagaidāms nodarbināto skaita samazinājums – 0,2–0,3 procentu apmērā; to noteiks nedaudz zemāka ekonomikas izaugsme, kā arī darbspējas vecuma iedzīvotāju skaita samazināšanās.

Inflācija. Sasniedzot 17,3 procentu līmeni 2022. gadā, patēriņa cenu pieaugums Latvijā bija trešais augstākais starp Eiropas Savienības dalībvalstīm un bija būtiski augstāks salīdzinājumā ar vidējo cenu pieaugumu eirozonā – 8,4 procentu apmērā. Atšķirības no eirozonas vidējās inflācijas rādītājiem skaidrojamas ar vairākiem faktoriem.

Pirmkārt, to nosaka atšķirīga patēriņa groza struktūra – Latvijā izdevumi pārtikai un energoproduktiem kopumā sasniedza 42 procentus no kopējā patēriņa izdevumiem, kamēr eirozonā vidēji tie veidoja tikai 27 procentus. Ja Latvijas patēriņa struktūra būtu tāda pati kā eirozonā, inflācija 2022. gadā būtu bijusi 12,9 procenti – par 4,3 procentpunktiem mazāka nekā faktiskā inflācija.

Otrkārt, valsts izmantoja dažādas stratēģijas cīņā pret augsto inflāciju. Latvijā, lai samazinātu komunālo pakalpojumu tarifu straujo pieaugumu, tika izstrādāti atbalsta pasākumi energoresursu cenu samazināšanai. To rezultāts – vidējā inflācija 2022. gadā bija par 1,2 procentpunktiem mazāka. Bez valsts atbalsta pasākumiem vidējā inflācija Latvijā pērn būtu pārsniegusi 18 procentus.

Treškārt, algas Latvijā augušas straujāk nekā eirozonā.

Augsto inflācijas līmeni nosaka arī citi faktori. Latvijas Bankas veiktā inflācijas faktoru dekompozīcija parāda, ka šie citi faktori Latvijā ir nozīmīgi un veido apmēram vienu trešdaļu no kopējās inflācijas. Šie faktori nav pilnībā izskaidroti.

Augstākam inflācijas līmenim Latvijā daļēji varētu būt saistība ar relatīvi zemāku konkurētspēju atsevišķās nozarēs, kas vieglāk ļauj pārnest ražošanas izmaksas galaproduktu cenās, kā arī rada iespēju izmantot vispārējo cenu kāpumu, lai palielinātu savu produktu cenas, kas nav pamatotas ar izmaksu kāpumu. Tas īpaši attiecas uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kas ir vāji integrēti globālajās piegāžu ķēdēs; tādējādi tas ļauj tiem izmantot situāciju un palielināt cenas.

Tāpat, saskaroties ar strauju cenu pieaugumu un lielāku nenoteiktību par inflācijas turpmāko virzību, daļa uzņēmumu savu produktu cenās mēģina iekalkulēt papildu rezervi, kas nosegtu nākotnē gaidāmo izmaksu pieaugumu.

Procentu likmju kāpināšanas ietekme. Gan ASV Federālā rezervju sistēma, gan Eiropas Centrālā banka turpina procentu likmju celšanu. Likmes tiek kalibrētas tā, lai izvairītos no recesijas un finanšu sektora nestabilitātes. Kā redzams, līdz šim tas ir izdevies – ekonomika nav iegājusi recesijā.

Kritiska kļūst arī finanšu sektora stabilitāte – strauja procentu likmju celšana var izraisīt sektora nestabilitāti. Pašlaik ASV un Šveicē piedzīvotais banku satricinājums nav atstājis nozīmīgas pēdas Eiropā. Pēc sākotnēji radītās spriedzes finanšu sektorā Eiropas banku akciju indeksa kritums ir pierimis. Stingrāks banku regulējums Eiropas Savienībā un Eiropā neraksturīgais *Silicon Valley Bank* biznesa modelis objektīvi atšķir to, kā straujais procentu likmju kāpums ietekmē bankas.

Kā redzams, Latvijā procentu likmju kāpums nevis pasliktina, bet uzlabo banku bilances. Procentu likmju palielināšana padara dārgāku ne vien valsts parāda finansēšanu, bet arī mājsaimniecību un uzņēmumu kreditēšanu. Tas savukārt samazina patēriņa pieaugumu un atstāj mazākas iespējas darba devējiem celt izmaksas un palielināt algas.

Vēlos pieskarties arī šķietamai pretrunai: no vienas puses, mēs ar likmju celšanu bremzējam kreditēšanu, bet, no otras puses, mēs vēlamies kreditēšanu Latvijā veicināt. Latvijas zemā kreditēšana ir strukturāla rakstura problēma. Jau vairāk nekā 10 gadus esam pieredzējuši banku kredītportfeļa sarukumu vai pavisam gausu kreditēšanu. Tas ir atstājis negatīvu ietekmi uz tautsaimniecības dinamiku un mazinājis Latvijas izaugsmes potenciālu. Tā ir labojama lieta, un ir nepieciešamas izmaiņas, lai turpmākajos 10 gados kreditēšana būtu daudz spēcīgāka nekā līdz šim. Saprotams, ka procentu likmju pieauguma apstākļos gaidīt strauju kreditēšanas atdzīvošanos būtu naivi, tomēr varam spert soļus, lai sagatavotu augsni pilnasinīgai kreditēšanas izaugsmei nākamajā izaugsmes ciklā.

Fiskālā politika. Tagad – par galvenajiem fiskālajiem rādītājiem. Atbilstoši jaunākajiem *Eurostat* datiem ieņēmumi un izdevumi attiecībā pret Stabilitātes programmu 2021. un 2022. gadā nedaudz precizēti.

2022. gadā vispārējās valdības budžeta ieņēmumi pieauguši par 1,5 miljardiem eiro jeb 12,4 procentiem, sasniedzot 14 miljardus eiro jeb 35,8 procentus no IKP.

Nodokļu ieņēmumi. Šogad tiek prognozēti 29,2 procenti no IKP, un turpmāk tie saglabāsies 29 līdz 30 procentu līmenī.

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumu pieaugums. Šogad tas tiek prognozēts astoņu procentu apmērā; seši procenti – nākamgad; pieci procenti – 2025. un 2026. gadā.

Vispārējās valdības budžeta izdevumi 2022. gadā pieauga par 866 miljoniem eiro jeb 5,8 procentiem, sasniedzot 15,7 miljardus eiro jeb 40,2 procentus no IKP. Vispārējās valdības budžeta izdevumu pieaugums pašlaik tiek prognozēts: deviņi procenti – šogad, divi procenti – nākamos divus gadus, viens procents – 2026. gadā.

Fiskālās politikas stratēģijas pamatā ir divi pamatprincipi.

Vispārējās valdības budžeta strukturālais deficīts tiek samazināts par 0,5 procentiem no IKP ik gadu, līdz tas sasniedz 0,5 procentu līmeni.

Ar Covid-19 un karu Ukrainā saistītie izdevumi tiek atzīti par vienreizējiem izdevumiem un tiek izslēgti no strukturālās bilances mērķa. 2024. un 2025. gada vispārējās valdības budžeta strukturālā deficīta mērķis ir 0,5 procenti no IKP, savukārt 2026. gadā tas jau ir nulle procentu.

Šogad mēs prognozējam deficītu – četri procenti no IKP, savukārt no strukturālā deficīta izrietošais vispārējās valdības budžeta deficīts 2024. gadā ir 2,5 procenti no IKP, 2025. gadā – 2,2 procenti, un 2026. gadā – 0,7 procenti.

Fiskālā telpa jaunām politikas prioritātēm nākamajā gadā ir 17,1 miljons eiro, 2025. gadā – 193 miljoni eiro, un 2026. gadā – 42,9 miljoni eiro.

Vispārējās valdības bruto parāds attiecībā pret IKP 2022. gadā samazinājās un bija 40,8 procenti no IKP, bet 2021. gadā tas bija 43,7 procenti.

Pēc augšupejas 2020. un 2021. gadā pagājušajā gadā parāds sāka samazināties, un tiek prognozēts, ka laika periodā no 2023. gada līdz 2026. gadam tas būs zem 40 procentu robežas.

Tagad par izaicinājumiem. Es vēlos izrunāt galvenos izaicinājumus, kas būtu jārisina nākamā gada budžeta ietvara kontekstā un ilgākā periodā. Šie jautājumi nav skarti Stabilitātes programmā, jo, kā jau teicu, tā fiksē situācijas attīstību pie nemainīgas politikas. Taču saruna par izaicinājumiem ir būtiska, ja vēlamies domāt par vadlīnijām nākamā gada budžeta ietvarā. Izaicinājumu pasaulē un Latvijā netrūkst. Taču es pievērsīšos tikai tiem, kuriem ir liela ekspozīcija uz publiskajām finansēm.

Vispirms jau ekonomikas transformācija. Stabilitātes programma ir situācijas attīstība pie nemainīgas politikas un prognozē IKP potenciālu izaugsmi par diviem procentiem. Šis līmenis ir saglabājies relatīvi nemainīgs kopš 2015. gada. Kaut arī tas ir augstāks nekā vidēji Eiropas Savienībā, ar to nepietiek, lai novērstu atpalicību no mūsu kaimiņiem.

IKP potenciāls ir atkarīgs no darbaspēka pieejamības, uzkrāto investīciju apjoma un kopējās produktivitātes. Pie esošajām demogrāfijas prognozēm darbaspēka daudzums Latvijā samazināsies un 2025. gadā dos 0,8 procentu negatīvu ieguldījumu IKP potenciāla izaugsmē. Uzkrāto investīciju apjoms pieaugs un dos 0,9 procentu pozitīvu pienesumu, un produktivitāte dos 1,9 procentu pozitīvu pienesumu. Praktiski tas nozīmē visu... pienesumu potenciālajā IKP pieaugumā.

Lai nodrošinātu straujāku izaugsmi, ir jāstabilizē darbaspēka piedāvājums, jāpalielina investīcijas un jāceļ produktivitāte. Darbaspēka ziņā daudz alternatīvu nav. Varam lūkoties darbaspēka piesaistes virzienā no ārvalstīm, pārskatīt brīvdienu skaitu vai skatīties ilgāka darba mūža virzienā.

Ierobežotu cilvēkresursu apstākļos īpaši būtiski ir mainīt ekonomikas struktūru, pārorientēt darbaspēku no nozarēm ar zemu pievienoto vērtību uz nozarēm ar augstu pievienoto vērtību. Valsts atbalsta politikai ir jāstimulē investīcijas augstas pievienotās vērtības nozarēs. Valsts atbalsta politikas plānošana ir jāfokusē uz eksportspējīgu preču un pakalpojumu ražošanu ar augstu pievienoto vērtību. Mazai un atvērtai ekonomikai ilgtermiņa izaugsmi var nodrošināt tikai un vienīgi eksporta izaugsme. 2022. gadā eksports pieauga par 9,1 procentu.

Ir laiks pārskatīt valsts plānošanas politiku. Mums ir nepieciešami nevis daudzi nacionālie plāni, bet fokusēts nozaru līmeņa attīstības redzējums. Labs piemērs ir valsts domnīca "Sitra" Somijā, kas, piesaistot augsta līmeņa vietējos un starptautiskos ekspertus, vērtē globālos izaicinājumus, prognozē to ietekmi uz izaugsmi un jaudīgu forsaitu veidā meklē labākos iespējamos atbildes...

risinājumus valsts tautsaimniecības un sabiedrības, respektīvi, labklājības... valsts ilgtspējīgai attīstībai. Šķiet, ka ir pēdējais brīdis arī Latvijā veidot līdzīgu institūciju, un pie tā darbs jau ir uzsākts.

Ekonomikas transformācija nav iedomājama bez dziļām pārmaiņām izglītības jomā. Universitātes ir jāatver ārvalstu pasniedzējiem un zinātniekiem, novēršot ar valodu zināšanām saistītās barjeras. Vienīgais veids, kā Latvijā ātri tikt pie augstas pievienotās vērtības nozarēs nodarbinātajiem tik ļoti nepieciešamajām prasmēm un zināšanām, ir ļaut pasniegt labākajiem. Savukārt dabaszinātņu, tehnoloģiju un matemātikas mācīšanai skolā ir jāpievērš daudz lielāka uzmanība, jāpanāk, ka vismaz puse no skolu beidzējiem var attīstīt prasmes *STEM* virzienā, un jau šobrīd redzam, ka strauji pieaug to skolēnu skaits, kuri izvēlas kārtot eksāmenu šajos priekšmetos.

Finansējuma pieejamība uzņēmumiem. Būtisks pamats ekonomikas transformācijas īstenošanai ir veselīga ekonomikas asinsrite jeb finansējuma pieejamība. Šeit ir divi būtiski darbības bloki, pie kuriem nepieciešams strādāt: kreditēšanas veicināšana un kapitāla tirgus attīstība.

Attiecībā uz kreditēšanu – Latvijā jau ilgstoši tā attīstījusies gausi. Kopējais kredītportfelis ir tikai 29 procenti no IKP. 2022. gadā banku izsniegto kredītu apjoms attiecībā pret IKP ir otrs zemākais eirozonā, toties izsniegto kredītu cenas ir vienas no visaugstākajām. Jāuzsver, ka lēno kreditēšanu nosaka gan pieprasījuma, gan piedāvājuma faktori. Ilgstoši uzkrājoties un summējoties strukturālām nepilnībām vairākās jomās, Latvijā ir izveidojusies vide, kurā uzņēmumiem ir grūtāk veikt uzņēmējdarbību un investēt, kas gan mazina kredītu pieprasījumu, gan ietekmē finansējuma piedāvājuma nosacījumus.

Kopā ar Latvijas Banku esam skaidri norādījuši bankām trīs virzienus, kuros sagaidāma rīcība no kredītiestādēm: pirmkārt, pārskatīt noguldījumu likmes mājsaimniecībām un uzņēmumiem, lai tās sekotu procentu likmei, ko kredītiestādes saņem no centrālās bankas; otrkārt, apstākļos, kad pieaug banku peļņa, pateicoties augošajām procentu likmēm, ir labs brīdis pārskatīt komisijas maksas mājsaimniecībām, uzņēmumiem, samazinot tiem izmaksu slogu; trešais un svarīgākais virziens ir labvēlīgas augsnes sagatavošana kreditēšanas palielināšanai ekonomikas izaugsmes brīdim.

Savukārt kapitāla tirgus attīstības sektorā, raugoties no kvantitatīvo rādītāju puses, būtiski atpaliekam ne tikai Eiropas Savienības mērogā, bet arī no kaimiņvalstīm. 2021. gada dati rāda, ka Igaunijas akciju tirgus kapitalizācijas līmenis bija 17,4 procenti, Lietuvas – 9,3 procenti, bet Latvijā tie bija tikai trīs procenti no IKP. Salīdzinoši – Eiropas Savienības valstu vidējais rādītājs ir 54 procenti.

Latvijā ir izveidota laba kapitāla tirgus infrastruktūra, kā arī starptautiskajām prasībām atbilstošs regulējošais ietvars, kas nodrošina tirgus caurskatāmību un investoru aizsardzību. Iztrūkstošais elements ir tirgus apjoms. To ietekmē arī fakts, ka atšķirībā no Lietuvas un Igaunijas Latvijā nav neviena biržā kotēta valsts vai pašvaldību uzņēmuma. Līdz ar to ir būtiski valsts kontrolē esošās kapitālsabiedrības aktīvi virzīt uz kapitāla tirgiem, tādējādi iegūstot jaunu finansējumu, uzlabojot to pārvaldību un vienlaikus ceļot kapitāla tirgus kapitalizācijas līmeni.

Tāpat jāveicina privātā sektora uzņēmumu ienākšana kapitāla tirgū un jāturpina jau uzsāktā valsts atbalsta programma, kas daļēji sedz ar līdzekļu piesaisti kapitāla tirgos saistītās izmaksas. Būtisks elements ir ieguldījumu veicināšana Latvijā, tāpēc jāstrādā pie jauniem ieguldījumu instrumentiem, plašākas publiskās un privātās partnerības izmantošanas. Labs piemērs ir uzsāktais darbs pie Rīgas valstspilsētas obligāciju emisijas.

Lai paaugstinātu iedzīvotāju kā investoru aktivitāti kapitāla tirgū, veicinātu ilgtermiņa uzkrājumu veidošanos un, pats svarīgākais, veidotu ieguldīšanas kultūru sabiedrībā, Valsts kase piedāvā ikvienam iedzīvotājam kļūt par investoru un iegādāties valsts krājobligācijas, ieguldot naudu ekonomikā, un pretī saņemt finanšu tirgus aktuālajai situācijai atbilstošas procentu likmes trīs līdz četru procentu apmērā. Šonedēļ Valsts kase fiksēja jaunu rekordu – lielākais līdz šim novērotais noguldījumu apjoms krājobligācijās vienas dienas laikā sasniedza 3,9 miljonus eiro. Pašlaik iedzīvotāji ir iegādājušies krājobligācijas vairāk nekā 62 miljonu eiro apmērā.

Tāpat svarīga ir arī iedzīvotāju finanšu pratības veicināšana.

Veselības finansējums. Viskomplicētākais un politiski smagākais ir veselības aprūpes sistēmas darbības un finansējuma jautājums. Veselības aprūpes sistēma ir fragmentēta, ar zemu pieejamības līmeni. Par to liecina virkne parametru: dzīves ilgums, veselīgie dzīves gadi, novēršamo miršanas gadījumu skaits, kā arī iedzīvotāju viedoklis par sistēmas pieejamību.

Salīdzinot vispārējās valdības izdevumus veselībai Latvijā ar mūsu kaimiņiem, redzam, ka no Igaunijas atpaliekam par 1,5 procentiem no IKP un no Lietuvas atpaliekam par vienu procentu. Būtiski, ka šī starpība kopš 2009. gada praktiski nav mainījusies, atšķirībā no Eiropas Savienības vidējā rādītāja tā ir trīs procenti no IKP. Ir būtiski, ka nodokļu sistēmas revīzijas grupā šie jautājumi tiek izrunāti un ministrijā strādā pie konkrētiem risinājumiem.

Pensiju sistēmas ilgtspēja. Latvijas vecuma pensiju sistēma tehniski ir uzskatāma par ilgtspējīgu. Tas ir tāpēc, ka pensiju kapitāls tiek aktualizēts ar apdrošināšanas iemaksu algu summas indeksu, kas atkarīgs no vidējās algas izmaiņām un sociāli apdrošināto personu skaita izmaiņām. Tas nozīmē – ja strādājošo skaits samazinās, pensiju kapitāls kopumā pieaug lēnāk nekā algas, līdz ar to palielinās ienākumu kritums brīdī, kad cilvēks dodas pensijā. Ja tomēr netiks rasti risinājumi demogrāfiskās situācijas uzlabošanai, nākotnē mums būs jādomā par papildu dotācijām pensiju sistēmā no valsts budžeta. Šis ir ilgtermiņa jautājums, jo problēma kļūs aktuāla 2030. gadā. Tomēr diskusija par iespējamiem risinājumiem, manuprāt, ir jāsāk jau tagad, jo to ieviešana prasīs laiku.

Atsevišķi vēlos pieskarties jautājumam par izdienas pensijām. Valsts budžeta izdevumi izdienas pensijām 10 gadu laikā pieauguši vairāk nekā divas reizes un 2025. gadā sasniegs 120 miljonus eiro. Palielinoties atlīdzībai publiskajā sektorā, prognozējams vēl straujāks izdienas pensiju pieaugums. Es redzu divus būtiskus jautājumus.

Pirmkārt, vai esošā sistēma atbilst izdienas pensiju būtībai? Lai gan izdienas pensiju nepieciešamība tiek pamatota ar personu nespēju turpināt darba gaitas, Valsts kontroles veiktā datu analīze liecina, ka 7 no 10 izdienas pensijas saņēmējiem turpina strādāt, turklāt liela daļa strādā institūcijās vai profesijās, no kurām paši devušies izdienas pensijā. Tas nozīmē, ka daudzām personām nav bijis nepieciešams pat pārkvalificēties un izdienas pensija faktiski tikai nodrošina papildu ienākumus.

Otrkārt, vai laikā, kad tiek celts pensionēšanās vecums... vecuma pensijām, ir pamatoti, ka pensionēšanās vecums izdienas pensionāram paliek nemainīgs? Tāpat jautājums ir par izdienas pensijas apmēru, kas faktiski pārsniedz pensijas apmēru, kas tiek noteikts atbilstoši uzkrātajam pensijas kapitālam, esot līdzīgai algai. Cik tas ir taisnīgi pret vecuma pensionāriem? Domāju, ka ir laiks pārskatīt izdienas pensiju sistēmu, vismaz palielināt pensijas piešķiršanas vecumu, līdzīgi kā tas notiek ar vecuma pensijām.

Nobeigumā vēlos uzsvērt, ka Latvijas Stabilitātes programma parāda mums situācijas attīstības atspoguļojumu, nemainot politikas, un aicina mūs domāt, vai esam apmierināti ar prognozēto. Lai

gan Stabilitātes programma apliecina finanšu stabilitāti un prognozē mērenu izaugsmi, ar to nepietiks, lai īstenotu ekonomikas transformāciju un iekļūtu labklājības valstu grupā.

Manis uzskaitītie jautājumi, īpaši darbaspēka pieejamība, produktivitāte, efektīva veselības aprūpes sistēma, kvalitatīva izglītība, nav pārvarami bez būtiskām politiku maiņām.

Aicinu deputātus šodien diskutēt par ekonomikas attīstību un nepieciešamajām izmaiņām, kas palīdzētu mums sniegt būtisku ieguldījumu Latvijas virzībai uz labklājības valsti.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Paldies, Ašeradena kungs.

Sākam debates.

Debatēs pirmais pieteicies deputāts Andris Šuvajevs.

A. Šuvajevs (PRO).

Sveiki, kolēģi, vēlreiz! Finanšu ministra kungs! Pirmām kārtām vēlos gluži tāpat kā vakardien Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā uzteikt Finanšu ministriju par šāda ziņojuma atnešanu uz Saeimu. Es domāju, ka tas ir ļoti vērtīgi, un ceru, ka tā tiešām būs ikgadēja tradīcija, gluži tāpat kā ārlietu ministra ziņojums, tiesībsarga ziņojums un tā tālāk, lai par ekonomikas jautājumiem Saeimā veidotos plašākas debates, kuru līdz šim ir trūcis. Manuprāt, parlaments varētu ņemt lielāku kontroli pār šiem jautājumiem.

Ziņojums, manuprāt, ir tiešām vērtīgs. Es domāju, ka tas ir ļoti sarežģīts. Es ieteiktu Finanšu ministrijai nākamreiz, gatavojot šādu ziņojumu, sagatavot arī kopsavilkumu pašā sākumā, jo ir skaidrs, ka ne visiem būs laiks iedziļināties visos jautājumos, bet kopsavilkums ar galvenajiem secinājumiem sākotnēji būtu ļoti vērtīgs, analīzes ziņā ļoti bagāts. Varbūt tas, kā man mazliet pietrūkst, ir plašāka interpretācija, ko gan, man jāatzīst, šobrīd finanšu ministrs sniedza vairāk.

Es vēlos piedāvāt savu skatījumu uz to, ko esmu secinājis, izlasot ziņojumu attiecībā uz ekonomisko situāciju, kādā šobrīd atrodamies, un vērst deputātu uzmanību uz dažiem skaitļiem, kas, manuprāt, ir ļoti būtiski.

Pirmais. Mana interpretācija par to, kas šobrīd raksturo ekonomisko situāciju ne tikai Latvijā, bet pasaulē, – ir tāds kā apjukums. Ir skaidrs, ka mums ir bijuši ilgi četri gadi, ko ir raksturojuši gan pandēmija, gan karš, kas ir izjaucis makroekonomisko stabilitāti un izpratni par to, kā strādā makroekonomiskie rīki un ko mēs ar tiem varam ietekmēt.

Pastāv vairākas tendences, kuru mijiedarbība, manuprāt, nav skaidra. Viena no tām ir inflācija. Manuprāt, joprojām inflācijas sociālās sekas līdz šim mums nav skaidras. Mums ir bijusi ļoti augsta inflācija. Kādas būs sekas ilgtermiņā, arī nav skaidrs. Tajā pašā laikā valda pārliecība, ka tūlīt, tūlīt ir gaidāms straujš inflācijas kritums. Kāda tam būs ietekme uz tautsaimniecību – arī līdz galam nav skaidrs.

Ir procentu likmju celšana, līdz šim tas uzskatīts kā vienīgais un galvenais rīks, lai mazinātu inflāciju, bet arī tam ir neskaidra ietekme uz ekonomikas veselību. Arī finanšu ministra kungs tikko minēja, ka Latvijā tiek plaši runāts par kreditēšanu kā vienu no galvenajām problēmām, bet tajā pašā laikā likmju celšanas pilnā ietekme vēl nav zināma, jo, kā norādījis Latvijas Bankas prezidents, monetārās transmisijas mehānisms ir pietiekami ilgs – paiet līdz pat pusotram gadam,

līdz likmju celšana nonāk līdz tautsaimniecībai, un, manuprāt, var iestāties zināma pretruna starp brīdi, kad likmju celšana realizējas pilnā apmērā... un tajā pašā laikā mēs cenšamies gatavināt bankas, lai tās tomēr aktīvi sāktu kreditēt. Tad varam nonākt tādā izteiktā pretrunā un spriedzē.

Ir īpaši jāuzsver Latvijas Bankas pirms pāris nedēļām teiktais, ka trešdaļu inflācijas veido uzņēmumu negausīgums jeb tirgus vara celt cenas. Šis ir aspekts, kur mums būtiski pietrūkst analīzes. Manuprāt, būtu nepieciešama analīze nozaru griezumā, lai pateiktu, cik lielā mērā katrā nozarē šādu inflāciju veido uzņēmumu spēja celt cenas, respektīvi, uzņēmumu peļņa, un cik lielā mērā to dara atalgojums.

Eiropas Centrālajai bankai šādi dati ir par Eiropu kopumā. Es domāju, būtu ļoti vērtīgi šādus datus iegūt arī par Latviju, lai mēs pēc tam varētu analizēt katrā nozarē tirgus struktūru, lai varētu izvērtēt, vai spēja celt cenas ir primāri konkurences trūkuma dēļ vai kādu citu faktoru dēļ. Manuprāt, valsts uzdevums šajā brīdī būtu aktīvi mācīties no situācijas, kad izpratne un instrumenti nav pilnīgi, lai tad nākotnē mēs būtu gatavāki nekā šobrīd.

Mums ir jādomā arī par dažādiem fiskāliem instrumentiem, ne tikai procentu likmju celšanu, lai mēģinātu mazināt inflāciju, un, manuprāt, virspeļņas nodoklis ir viens no šiem instrumentiem. Es neteiktu, ka mums tas obligāti ir jāievieš attiecībā uz banku sektoru, bet kā fiskālais instruments pavisam noteikti jāapsver.

Latvijas stabilitātes plānā ir minētas vairākas satraucošas daļas. Viena no tām saistās ar investīciju līmeni. No visām iekšzemes kopprodukta sastāvdaļām pērn investīciju sniegums bija visvājākais, tas veidoja tikai 0,2 procentpunktus no IKP pieauguma, un inflācija ir viens no galvenajiem iemesliem. Tas ir satraucoši, ja domājam par produktivitātes celšanu.

Ja skatāmies uz apstrādes rūpniecību, aptaujas dati liecina, ka uzņēmēji plāno atvēlēt vien 29 procentus investīcijām, kas varētu veicināt produktivitāti. Balstoties uz šiem datiem, ir jāsecina, ka būtisku apstrādes rūpniecības attīstību šogad nav pamata gaidīt. Investīcijas ir izaugsmes pamatā. Man ir grūti saprast, no kurienes nāks tās investīcijas, jo valsts nevēlas to darīt, Eiropas fondi netiek apgūti. Starp citu, Latvija, kā mēs minēsim mazliet vēlāk, ir viena no divām valstīm, kas pat nav pieteikusies uz Atveseļošanas un noturības mehānisma fondu aizņēmumu daļu. Un privātajam sektoram būs grūtības kreditēt, ņemot vērā, ka privātā patēriņa dinamika šobrīd ir neskaidra.

Lai varētu jums minēt vēl pēdējos divus aspektus, es lūgtu pagarināt savu runāšanas laiku.

Sēdes vadītājs. Vai kolēģiem ir iebildumi, ka tiek apvienots – nevis pagarināts, bet apvienots...

A. Šuvajevs. Apvienots. Jā, paldies.

Sēdes vadītājs.... laiks? Nav iebildumu.

Lūdzu, jums ir vēl divas minūtes.

A. Šuvajevs. Paldies. Vēl divi aspekti, kam, manuprāt, vērts pievērst uzmanību.

Tas, ka fiskālā telpa nākamgad ir plānota tikai 17 miljonu apmērā. Es atgādinu, šogad tie bija 200 miljoni, ja mēs skatāmies daudz, daudz labvēlīgāk, tad tie bija 700 miljoni, bet nākamgad – tikai 17 miljoni.

Ir vairāk nekā skaidrs, ka ministrijas, kas šobrīd gatavo savus prioritāros pasākumus, kuri tām ir jāiesniedz Finanšu ministrijai līdz 30. jūnijam... Man nav īsti skaidrs, vai tām vispār ir jēga to darīt, jo neviens no tiem, visticamāk, netiks akceptēts, ja mēs paliekam pie šī skaitļa. Ar 17 miljoniem ir jānosedz arī viss iztrūkstošais veselības aprūpes finansējumā un izglītībā.

Vakardien komisijā jautāju finanšu ministram, vai mēs paliksim pie šī skaitļa. Ir cerība, kā es noprotu, ka izmaiņas nodokļu sistēmā varētu šo skaitli palielināt. Es būtu skeptisks, ņemot vērā, ka mēs joprojām... Es saprotu, ka augustā mēs redzēsim pirmās aprises šiem jaunajiem nodokļiem, diez vai nodokļu sistēmā mēs redzēsim papildus vairāk nekā 100 miljonus, lai mūsu vajadzības varētu nosegt.

Visbeidzot, ja mēs apskatīsim ziņojuma 69. lapu (aicinu jūs tiešām apskatīt), tad tur redzēsim plānoto finansējuma pieaugumu jeb... pareizāk sakot, tā samazinājumu svarīgākajām jomām. Tur redzēsim, ka procentos no IKP līdz 2026. gadam samazinājums ir paredzēts gan veselībā, gan izglītībā, gan sociālajā aizsardzībā.

Es saprotu, ka šie nav saistoši skaitļi, varbūt tie drīzāk atspoguļo noteiktu grāmatvedības formu, bet man kā deputātam tie šķiet satraucoši. Ja es būtu šo nozaru pārstāvis, manam sašutumam, visticamāk, nebūtu robežu, it īpaši ņemot vērā notiekošo streiku un plānoto jauno ārstu protestu. Šādiem skaitļiem šādā dokumentā nevajadzētu parādīties.

Tāpēc, manuprāt, zināms apjukums valda ne tikai globālajā ekonomikā un Latvijā, bet arī Latvijas fiskālajā politikā. Es tiešām aicinu ikvienu deputātu pievērsties šim jautājumam, ja mēs vēlamies, lai parlaments īstenotu lielāku uzraudzību un, iespējams, pat lielāku intelektuālo ieguldījumu mūsu tautsaimniecības attīstībā.

Es ceru uz aktīvām debatēm.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Vārds – deputātei Ramonai Petravičai.

R. Petraviča (LPV).

Godātais Saeimas priekšsēdētāj! Cienījamie kolēģi! Mūsu priekšā ir Latvijas Stabilitātes programma 2023.–2026. gadam. Un es nevaru neatcerēties, ka valdības sēdē, izskatot šo programmu, laikam Francijas notikumu iedvesmota, valdība saprata, ka ir jāķeras klāt pensionāriem, un premjers Krišjānis Kariņš nāca klajā ar paziņojumu, ka Latvijā neizbēgami būs jāceļ pensionēšanās vecums. Tikai es nesaprotu, vai Stabilitātes programma izraisīja ideju, ka vajag celt pensionēšanās vecumu, vai Stabilitātes programma ir sacerēta ar mērķi pamatot pensijas vecuma celšanu.

Bet pensijas vecuma celšana ir paša premjera politisks lēmums, un, piekopjot šādu politiku, tas arī ir tikai loģisks, un nekas cits tur nav sagaidāms. Ja jaunie cilvēki pamet Latviju, jo šeit valdības dēļ nav patīkami dzīvot, tad atlikušajiem iedzīvotājiem sociālā slodze kļūst nepanesama, un tad ir jāpiespiež visi strādāt līdz sirmam vecumam, līdz kapa malai.

Tāda izjūta, ka Stabilitātes programma paredz, ka valdība īstenos valsts panīkuma politiku. Tad īstais vārds būtu nevis "stabilitātes", bet "stagnācijas" politika – stagnācijas, kas ved pie... izmiršanas programmas.

Stabilitātes programmas 56. lappusē lasām, ka atbilstoši *Eurostat* tiek prognozēts, ka Latvijā iedzīvotāju skaits samazināsies līdz 1,26 miljoniem 2060. gadā un tālāk līdz 1,08 miljoniem iedzīvotāju 2100. gadā. Dabiskais pieaugums Latvijā ilgstoši saglabāsies negatīvs līdz pat 2100. gadam. *Eurostat* prognozē, ka līdz 2065. gadam no Latvijas izbrauks vairāk iedzīvotāju nekā iebrauks, taču periodā no 2065. gada līdz 2100. gadam migrācijas saldo tiek prognozēts pozitīvs. 60+ iedzīvotāju attiecība pret iedzīvotāju skaitu darbspējas vecumā palielināsies, sasniedzot augstāko attiecību – 63,2 procenti 2060. gadā.

Un tad jautājums: kas tie par aprēķiniem par 2060. un 2100. gadu? Mēs nevaram paredzēt notikumus pusgadu uz priekšu, bet skaidri zinām, kas būs 2060. gadā. Statistika izriet no noteiktām tendencēm. Tātad, ja Latvija turpinās tādu politiku, kāda tā ir, 2060. gadā mums būs 1,26 miljoni iedzīvotāju. Vai tāda stabilitāte mums ir vajadzīga? Tā ir stabila izmiršana.

Plānā norādīts, ka sociālās nodrošināšanas fondā kopš 2017. gada ik gadu ir bijis pārpalikums, un, jā, tā tas arī ir. Tad, kad ir kaut kāda ekonomiskā attīstība, tad ir arī pārpalikums. Prognozes liecina, ka arī turpmāk, līdz 2025. gadam, sagaidāms pārpalikums, bet no 2026. gada būs deficīts.

Secināts, ka izdevumi pensijām pieaugtu vēl straujāk, ja netiktu īstenota pensionēšanās vecuma reforma, kas ir ieviesta 2014. gadā, un tā paredz ik pa trīs mēnešiem palielināt pensionēšanās vecumu līdz 65 gadiem, kas tiek sasniegti 2025. gadā. Savukārt ar 2026. gadu pensijas saņēmēju skaita samazināšana apstāsies, un turpmākajos gados sagaidāms, ka vecuma grupā 65+ būs iedzīvotāju skaita pieaugums, kas vienlaikus ar vidējā pensijas apmēra pieaugumu veicinās straujāku izdevumu palielināšanos.

Kāda ir situācija? Demogrāfisko situāciju raksturojošs rezultatīvais rādītājs ir vidējais paredzamais mūža ilgums, un faktiski līdz Covid-19 pandēmijai vidējais mūža ilgums palielinājās, augstāko rādītāju sasniedzot 2019. gadā: 75 gadi – sievietēm, 70 gadi – vīriešiem. Taču pēdējos divus gadus tas samazinās, un 2021. gadā dzimušo bērnu vidējais mūža ilgums paredzams 73 gadi: vīriešiem – 68, sievietēm – 78. Tātad samazinājums par diviem gadiem.

Lūdzu apvienot debašu laikus.

Sēdes vadītājs. Tātad, kolēģi, vai jums ir iebildumi, ka tiek apvienoti debašu laiki? Iebildumu nav.

Lūdzu, jums ir vēl divas minūtes klāt.

R. Petraviča. Dzīves ilgumam samazinoties, celt pensijas vecumu – tas nozīmē, ka daudzi līdz pensijai vispār nenodzīvos. Stabilitātes plānā teikts, ka pieaugšot arī bezdarbnieku pabalstu un slimības lapu izmaksu izdevumi. Loģiski, ka pieaugs, ja cilvēkiem liks strādāt līdz kapa malai... cilvēkiem ar sabeigtu veselību mūsu veselības aprūpes "pieejamībā" (pēdiņās).

Cienījamie deputāti! Es redzu, ka valdība mums piedāvā stabilu tautas izmiršanas programmu, kura paredz, ka cilvēku nebūs, jauno būs maz, un tāpēc jau tagad sāk runāt par pensijas vecuma celšanu, turklāt programmā, kas paredzēta līdz 2026. gadam, atsaucas uz 2060. un pat 2100. gadu. Mums ir nevis jāparedz, ka mūsu būs uz pusi mazāk, bet jāīsteno tāda politika, lai mūsu nebūtu uz pusi mazāk. Ir vajadzīga attīstības, nevis izmiršanas stabilitātes programma.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Vārds – deputātam Edmundam Zivtiņam.

E. Zivtiņš (LPV).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāj! Cienījamās deputātes, godātie deputāti! Dāmas un kungi! Paldies ministram par uzstāšanos, par sagatavoto atskaiti. Paldies tiem cilvēkiem, kas ir strādājuši kādreiz, lai tas tiktu ieviests. Bondara kungs, paldies jums.

Bet, kungi un dāmas, gribēju akcentēt sev svarīgos jautājumus un šobrīd, uzskatu, arī valstij svarīgos jautājumus saistībā iekšējo drošību, kas it īpaši šodien ir pacelti Jēkabpils notikuma gaismā.

Bet sākotnēji par Latvijas Stabilitātes programmu. Man iekrita ausīs viena lieta, proti, ka algas ir augušas straujāk nekā jebkad un straujāk nekā citās vietās. Un, ziniet, šeit, lai kā būtu, ir jāpiekrīt tam jautājumam, jo tiešām Saeimas deputātiem, ministriem, Ministru prezidentam, Valsts prezidentam alga tiešām ir augusi tādos tempos kā nekur pasaulē.

Bet atgriežoties pie jautājuma par iekšējo drošību. Jautājums, ko tad, kad mēs aizstāvējām budžetu un runājām par šīm lietām, kas ir nepieciešamas... Kāpēc? Kur tad ir tā jēga? Kāpēc ir nepieciešami līdzekļi mūsu iekšējai drošībai? Tikai viens pamatuzdevums un pamatjēga – ticība varai un valstij. Un gadījumi – tādi kā Jēkabpilī – nekādā mērā neceļ valsts un valsts varas prestižu. Jāsaka, vēl vairāk – tās ir tikai sekas, jo ilgtermiņā cilvēki neuzticas policijai. Aizejot uz policiju, sanāk tā, ka tevi sodīs par kaut ko citu, nevis runās par to, par ko tu gribi, lai tiktu izmeklēta lieta. Vienvārdsakot – mums ir nepareiza sistēma. Mums ir jāpārskata... un ieguldītā nauda ir jānovirza tanī virzienā, lai cilvēkiem atjaunotu ticību.

Mūsu valstī šādi apdraudētas ir četri tūkstoši sieviešu. Šis gadījums ir neatgriezenisks. Vai mums policijai ir resursi, lai uzraudzītu šos četrus tūkstošus sieviešu? Tas ir reģistrēts skaitlis. Tas nav vienkārši izdomāts vai aptuvens – četri tūkstoši sieviešu. Tādu resursu nav. Kā to visu kontrolēt? Informācijas apmaiņa? Informācijas apmaiņas nav.

Mēs slēdzam glābēju depo. Sabilē nodeg ēka. Tanī brīdī, kad tiek analizēta šī situācija, ir skaidrs: ja būtu šis depo Sabilē, ēka nebūtu nodegusi. Naudiņa tika prasīta nakts stundām, lai būtu iespēja samaksāt par nakts stundu darbu un virsstundu darbu un nebūtu jāslēdz depo. Nebūtu slēguši depo, nebūtu ēka nodegusi.

Ceļu policisti no 1200 ir palikuši 400. Trešā daļa. Kāpēc nevar noķert to varmāku? Tāpēc, ka lielākā daļa noziedzības notiek uz ceļa. Viņi pārvietojas pa ceļu. Arī šinī gadījumā. Nav jau, kas kontrolē. Kā es to redzu – mums ir jāpārskata šī sistēma un šīs programmas ietvaros ir jāpārskata tas, kā šobrīd strādā valsts aparāts.

Noslēgumā es gribu pieskarties vēl divām lietām, kas mūsu tautsaimniecībā ir ļoti būtiskas. Bet ļoti īsi.

Mežsaimniecība. Es uzskatu, ka viss, kas notiek mežsaimniecībā, ir mūsu lielo kaimiņu lobēts. Man ir aizdomas, ka zviedri un somi lobē, lai mēs nevarētu strādāt mežsaimniecībā un nevarētu attīstīt mežsaimniecību un mežrūpniecību. Šie ierobežojumi, kas skar Vidzemi saistībā ar egļu ciršanu, – kāda tam visam ir jēga? Pieci procenti jēgas ir no tā visa? Bet līdz pat gada beigām būs ierobežota egļu ciršana tādā mērā...

Es atvainojos, drīkst apvienot laikus?

Sēdes vadītājs. Tātad jūs lūdzat apvienot debašu laikus?

E. Zivtiņš. Jā.

Sēdes vadītājs. Vai kolēģiem ir iebildumi? *(Starpsauciens: "Nē!")* Iebildumu nav.

Jums ir vēl divas minūtes.

E. Zivtiņš. Tur bija iebildumi...

Sēdes vadītājs. Bija iebildumi? Paceliet roku, kurš iebilst! Kā, lūdzu? *(Starpsaucieni.)* Es nedzirdu... pagaidām nedzirdu iebildumus.

Runājiet, jums ir divas minūtes laika. *(Starpsauciens: "Runā!")*

E. Zivtiņš. Paldies. Nav vairs ilgi.

Tātad šī ir mūsu nozare, un Latvijai tā ir ļoti svarīga nozare. Tāpēc Ministru kabineta noteikumi, kas uzlika liegumu šo mežaudžu ciršanai... es uzskatu, ka tas tiešā mērā ietekmēs mūsu ekonomisko stāvokli... malkas cenas palielināsies. No tā iegūs visi, kas mums apkārt, tikai ne mēs paši.

Un jautājums par satiksmi. Ašeradena kungs, tas jautājums, ko es minēju... ir lieli, brīvi resursi, ko var dabūt ārā, apvienojot šos divus lielos magnātus – "Rīgas satiksmi" un "Pasažieru vilcienu". Tā ka šis ir ļoti pareizi.

Un mums ir vajadzīga stabilitāte ekonomikā un izaugsme valstī. Tikai mums ir nedaudz savādāk uz to jāpaskatās, mēs nevaram iet tanī virzienā, kāds tas ir bijis no deviņdesmitajiem gadiem, mums šodien ir jādzīvo daudz straujāk un nedaudz citādāk.

Paldies, kolēģi.

Sēdes vadītājs. Nākamajam vārds – deputātam Jānim Reiram.

J. Reirs (JV).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Godātais Prezidij! Godātais finanšu ministr! Kolēģi! Pirmkārt, gribu pateikt lielu paldies iepriekšējās Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas vadītājam Mārtiņam Bondaram, kurš arī atrodas zālē un kurš ir autors šādai diskusijai parlamentā. Es domāju, tā ir laba tradīcija – uzsākt budžeta izskatīšanas ceļu tieši parlamentā. Protams, par stabilitātes programmu es mēģināšu to nesaukt, jo "Stabilitātei!" vienmēr priecājas, kad kāds no tribīnes piemin viņu vārdu. Šī ir konverģences programma, un es saukšu to vairāk... mēģināšu saukt (varbūt kaut kur kļūdīšos) par konverģences programmu.

Protams, sākotnēji... Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā izskatot, mēs arī informējām par to, kas tad ir šī programma, kāpēc tā ir nepieciešama. Eiropas Savienības Stabilitātes un izaugsmes pakts nosaka, ka dalībvalstīm ik gadu ir jāsagatavo konverģences programma un līdz aprīļa beigām jāiesniedz Eiropas Komisijā. Šīs programmas mērķis ir nodrošināt budžeta disciplīnu, uzraugot un koordinējot budžeta politiku gan eirozonā, gan Eiropas Savienībā kopumā.

Kopš 2011. gada ir iedibināts Eiropas Semestris, un tā mērķis ir pārskatīt dalībvalstu budžeta politiku un struktūrpolitiku, lai atklātu jebkādas iespējamās nekonsekvences un nelīdzsvarotības pazīmes dalībvalstu budžetos, stiprināt koordināciju laikā, kamēr būs pieņemti budžeta lēmumi,

un vēl tikai gatavot, nevis pieņemt lēmumu. Tātad Eiropas Padome un Eirogrupa, finanšu ministri... *ECOFIN* finanšu ministri izsaka rekomendācijas katras dalībvalsts budžetam.

Kā jau tika minēts finanšu ministra uzrunā, vairākas dalībvalstis vidēja termiņa budžeta plānošanu veic pavasarī, bet ir dalībvalstis, kuru saimē esam arī mēs, kas to veic rudens pusē. Mēs esam izvēlējušies šādu metodi, jo pieaugošā ekonomikā aktuālie dati, kas būs augustā, vienmēr būs labāki nekā martā. Līdz ar to ir iespēja paplašināt fiskālo telpu. Šuvajeva kunga pieminētie 17 miljoni tikai uz konverģences un prognožu rēķina var arī palielināties... prognožu un fakta rezultātā... pirmā pusgada darbības rezultātā var palielināties līdz vairākiem simtiem miljonu.

Protams, konverģences programma ir šīsdienas finanšu sistēmas un prognožu fotogrāfija, tur nav ietvertas jaunās politikas. Un, kā jau minēts, 17 miljoni 2024. gadam ir šīsdienas situācija. Bet, mazinot ēnu ekonomiku, ir iespēja nodokļu iekasēšanu palielināt; tātad pieaug finanses.

Neizmantota rezerve šogad objektīvu iemeslu dēļ (ņemot vērā, ka budžets tika pieņemts vēlāk) ir izdevumu pārskatīšana ministrijās, nozarēs. Iepriekšējā valdība sāka ar 50 miljoniem gadā un pabeidza... pēdējā gada budžetā nozaru pārdalītie līdzekļi bija 200 miljoni eiro. Tātad nozares ir atradušas programmas, kas nav vajadzīgas, kas nedarbojas, un pārdala jaunām, prioritārām programmām.

Protams, veselības aprūpes finansējums būs jārisina arī ar izmaiņām nodokļu sistēmā. Es neredzu nepieciešamību paaugstināt, bet mainīt šo nodokļu struktūru.

Ko mēs redzam šajā konverģences programmā? Liekot roku uz sirds, var teikt, ka mūsu fiskālās publiskās finanses ir stabilas, kā tika atzīmēts gan finanšu ministra uzrunā, gan Eiropas Komisijas atzinumā, un mēs esam to valstu grupā – ar atbildīgu finansējumu. *(Starpsauciens: "Laiks!")* Ļoti interesanti...

Vai tiešām piecas minūtes pagāja?

Sēdes vadītājs. Vai jūs vēlaties apvienot debašu laikus?

J. Reirs. Vai varētu, lūdzu, apvienot?

Sēdes vadītājs. Vai ir iebildumi? Iebildumu nav.

Jums ir vēl divas minūtes – tieši līdz pulksten 12.00.

J. Reirs. Paldies.Tātad mēs esam šajā Ziemeļvalstu... un daudzas no šīm Ziemeļvalstīm pārstāv sociālistu un sociāldemokrātu bloku. Tātad jāsaprot, ka atbildīga finanšu sistēma ir ne tikai politiskā pārliecība, bet arī nākotnes vīzija.

Ņemot vērā budžeta deficīta jautājumus, es vienmēr skatos, kādā valstī es gribētu dzīvot – tādā, kur ir pārmērīgs budžeta deficīts un kura turpina atskaitīties Eiropas Savienības un pasaules finanšu struktūrām par savu budžetu... un ir uzraugi, kas uzrauga budžeta veidošanu, kā, piemēram, Kiprai un Grieķijai... vai es gribētu dzīvot tādā valstī kā Vācija, Holande, Zviedrija, kur ir atbildīga fiskālā politika un tiek pieņemti atbildīgi fiskālie lēmumi. Protams, atbilde ilgi nav jāmeklē.

Kolēģi! Vēl (ņemot vērā atvēlēto laiku) pateikšu, ka šeit, programmā, ir arī ietverti un labi iztirzāti riski, kuri mums jāņem vērā, – gan ģeopolitiskie, gan vietējie riski. Protams, ilgtspēja

mums ir, bet ir jārisina arī demogrāfiskie jautājumi, kas (kā tika minēts finanšu ministra uzrunā) ir ļoti svarīgi. Un veselības finansējuma palielināšanas procents no IKP arī ir ļoti svarīgs jautājums.

Paldies Finanšu ministrijai un finanšu ministram par ieguldījumu. Paldies arī Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas pārstāvjiem. Vakar mums bija tiešām konstruktīva diskusija, un es ceru, ka šis sākums konverģences programmas diskusijai Saeimā būs veiksmīgs un turpināsies nākamos gadus.

Paldies, kolēģi.

Sēdes vadītājs. Ir pienācis laiks pārtraukumam, debates turpināsim pēc pārtraukuma.

Lūdzu zvanu! Lūdzu klātbūtnes reģistrācijas režīmu! Lūdzu reģistrācijas rezultātus!

Kolēģi, lūdzu, palieciet savās vietās, kamēr nolasīs reģistrācijas rezultātus.

Pirms reģistrācijas rezultātu nolasīšanas es gribu jūs informēt par ko ļoti svarīgu. 45 gadu jubileja ir bijusi mūsu kolēģim deputātam Dmitrijam Kovaļenko. *(Aplausi.)*

Vārds reģistrācijas rezultātu nolasīšanai Saeimas sekretāra biedrei Antoņinai Ņenaševai.

A. Ņenaševa (Saeimas sekretāra biedre).

Kolēģi! Ir reģistrējušies 88 deputāti. Nav reģistrējušies 12: Hosams Abu Meri, Andris Bērziņš, Artūrs Butāns, Normunds Dzintars, Zanda Kalniņa-Lukaševica, Andris Kulbergs, Gatis Liepiņš, Jana Simanovska, Edvards Smiltēns *(Smiekli. Aplausi.)*, Andris Sprūds, Ričards Šlesers un Atis Švinka.

Paldies, kolēģi.

Sēdes vadītājs. Kolēģi, vēl kāda būtiska informācija jums pašiem, lai jūs vieglāk varat plānot dienu, ņemot vērā to, ka sēžu laiki tika mainīti.

Tātad kārtējais pārtraukums ir no pulksten 12.00 līdz pulksten 13.00 – viena stunda –, pēc tam strādājam no pulksten 13.00 līdz pulksten 14.30, un tad ir 30 minūšu pārtraukums – līdz pulksten 15.00, un nākamais pārtraukums – no pulksten 16.30 līdz pulksten 17.00. Pēc šāda grafika arī strādājam. *(Starpsauciens.)* Un tālāk attiecīgi pa pusotrai stundai un pusstundai.

Tātad pārtraukums līdz pulksten 13.00.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 14. Saeimas priekšsēdētājs
Edvards Smiltēns.

Sēdes vadītājs. Turpinām Saeimas sēdi pēc pārtraukuma.

Darba kārtībā – "Latvijas Stabilitātes programma 2023.–2026. gadam".

Turpinām debates.

Debatēs pieteicies deputāts Viktors Valainis.

V. Valainis (ZZS).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāj! Godātie kolēģi! Visi, kas ir atgriezušies no pārtraukuma! Es pievienojos Reira kunga izteiktajai pateicībai Bondara kungam, kurš arī piedalās šajā sēdē, par šādas iniciatīvas ieviešanu, un, protams, ir apsveicami, ka šādas debates turpmāk būs katru gadu.

Ja mēs liekam paralēles... mums ir ārlietu debates, un šīs debates noteikti varētu ieņemt tieši tādu pašu lomu. Es priecātos, ja tajā sektorā, kas ir Viesu sektors, sēdētu visu uzņēmēju organizāciju vadības, ārvalstu investoru vadības, mazā biznesa pārstāvji, visi, kas saistīti ar tautsaimniecību, lai viņi šajās debatēs saklausītu politisko spēku nostāju un politisko spēku pozīciju valsts attīstības jautājumos, skatoties no ekonomiskā skatpunkta, un šajā gadījumā – stabilitātes jautājumos.

Godātie kolēģi! Man bija prieks dzirdēt Ašeradena kunga uzrunu un dzirdēt daudz pozitīvu lietu. Un izklausās, ka tik tiešām valstī viss ir kārtībā, mēs virzāmies pareizā virzienā un mēs tiekam galā gan ar inflāciju, gan ar ekonomisko transformāciju. Man palika sajūta, ka mēs tiekam galā ar visiem šiem jautājumiem. Bet ja mēs paklausāmies, ko par šo visu situāciju saka, piemēram, ārvalstu investori? Viņi saka gluži vienkārši: "Arvil, sēdies – divi! Vairāk nesanāk." Tā ka ārvalstu investori tomēr ir zemu novērtējuši valdības darbu.

Un tas liek uzdot jautājumu... ka šajās debatēs tomēr mums būtu vairāk jāpieskaras jautājumiem par to, kādā veidā mēs varam tikt galā ar riskiem, nevis par tām pozitīvajām lietām, kas notiek. Protams, mēs visi varam priecāties par ikvienu pozitīvu sasniegumu, bet no šīs tribīnes tomēr vairāk būtu jārunā par tām lietām, kas ir riskantākās. Un, manuprāt, pat tad, ja atmetam reformas un dažādus politiskos solījumus par pārmaiņām, ir viena lieta, ko, es domāju, mēs gan nedrīkstam nekādā veidā pieļaut. Proti, nedrīkstam pieļaut jebkādu, kaut mazāko, atkāpi no visa tā: ārvalstu finanšu investīcijas Latvijā, šie ārvalstu fondi, tātad struktūrfondi, Atveseļošanas un noturības mehānisma investīcijas, visas tās iespējas, ko mums dod Eiropas Savienība. Šobrīd... tas ir nepieņemami. Ja mēs skatāmies otrdien valdībā izskatīto ziņojumu... Kapacitāte tieši šajā ziņā ne ar ko, pilnīgi ne ar ko, nav attaisnojama.

Godātie kolēģi! Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā es rosināju iniciatīvu, ka mēs varētu ieviest valstī vienkāršu pieeju: kamēr Latvijā nav pieņemti normatīvie akti par struktūrfondu investīcijām, kamēr valdība, ministri un ierēdņi nav tikuši galā ar šo mūsu pašu mājasdarbu, kas neprasa nekādas reformas, vienkārši prasa pieņemt – izlēmīgi pieņemt! – normatīvo regulējumu, lai varētu sākt investīcijas (vienalga, vai tās ir pašvaldības, bizness, īres mājokļi – vienalga, kas), tikmēr neviens ierēdnis Latvijā nesaņem nedz piemaksu pie algas, nedz prēmiju, nedz vēl kaut ko. Kamēr ar šīm lietām nav tikts galā.

Mums pašiem ir jābūt izlēmīgākiem un jāprasa no sevis lielāka atbildība. Šobrīd šis mājasdarbs Latvijai nav izpildīts, un šajā ziņā es pievienojos ārvalstu investoriem – arī es, izlasījis valdības informatīvo ziņojumu, šajā otrdienā prezentēto, saku: "Sēdies – divi!" Apguve ārkārtīgi vāja, un tas ne ar ko nav attaisnojams. Tās ir lietas, kas jāpanāk.

Tāpat šajā ziņojumā diskusiju vērts... Un, protams, arī man ir jautājumi par to, kāpēc samazinās nauda veselības aprūpei. It kā... deklarācijā ir rakstīts kaut kas cits, ziņojumā rakstīts pilnīgi cits – pretējais. Izglītības jomā... Par visām šīm lietām mēs varam diskutēt, bet – kas būtu svarīgi? Būtu svarīgi riskus vairāk aprakstīt. Piemēram, risks – ēnu ekonomika.

Kolēģi! Kāpēc tikai pieminam riskus, bet nepiedāvājam nekādu risinājumu vai vismaz neieskicējam kaut kāda veida risinājumus? Un arī sasniedzamie mērķi, precizitāte – es domāju, tas ir tas, ko mums turpmāk vajadzētu šajā ziņojumā iekļaut.

Ja runājam par banku nevēlēšanos finansēt – Latvijā šis finansēšanas portfelis ir 30 procenti no IKP. Lietuvā – 80 procenti. Tātad vairāk nekā divas reizes Lietuvā šī...

Godātie kolēģi, es mazliet vēl paturpināšu, ja jums nav iebildumu. *(Starpsaucieni: "Nav.")*

Sēdes vadītājs. Vai deputāti neiebilst pret to, ka tiek apvienoti debašu laiki? Deputāti neiebilst.

Lūdzu, jums ir divas minūtes.

V. Valainis. Paldies. Tātad šie kreditēšanas apjomi Latvijā ir nepiedodami zemi.

Mēs dzirdam Latvijas Bankas vadību, mēs šodien dzirdējām Ašeradena kungu – par to, ka ir jārunā ar bankām, lai bankas vairāk finansē. Mēs dzirdam pat draudus, ka tiks ieviests banku virspeļņas nodoklis. Bet, no otras puses, ja skatāmies enerģētikā... uzņēmumiem – anormāla peļņa! Mēs vienkārši noskatāmies. Bankām šodien... ar katru dienu – ar katru dienu! – tās veido šos peļņas rādītājus. Mēs vienkārši noskatāmies.

Kur ir tā līnija...? Kurā brīdī? Nu, piemēram, ja mēs... ja finanšu ministrs un valdības vadītājs pateiktu bankām: "Kolēģi, uz 31. decembri es gribu redzēt: lai šie rādītāji, kreditēšanas rādītāji, pieaugtu no 29 procentiem, kas ir šodien, uz 50 procentiem! Pretējā gadījumā mēs tautsaimniecību finansēsim paši, uzliekot virspeļņas nodokli bankām, finansējot par to naudu *Altum*, lai *Altum* šo naudu griež iekšā ekonomikā. Veidosim paši, aiztaupīsim... aizpildīsim šo tukšo vietu."

Kāpēc tas nenotiek? Mēs dzirdam tikai vispārīgas frāzes. Mums ir jābūt daudz, daudz konkrētākiem... ar sasniedzamajiem rādītājiem, ar punktiem, kur mēs uzliekam atskaiti – kurā brīdī tas iestāsies. Pagaidām tā ir Latvijas Bankas vadītāja un finanšu ministra tukša vāvuļošana, stāstot to, ka viņi kaut ko runā ar bankām, mēģina viņus piespiest. Bankas šajā brīdī klaji ņirgājas un izmanto šo nespēju no valdības puses viņus piespiest. Viņi vienkārši, neko nedarot, vairo peļņu, un nekas viņu dzīvē nemainās, mainās tikai peļņas rādītāji, un tie šobrīd ir fantastiski. Te ir jābūt daudz aktīvākai rīcībai.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Nākamajam vārds – deputātam Vilim Krištopanam.

V. Krištopans (LPV).

Godājamais sēdes vadītāj! Godājamie deputāti! Protams, tā ir laba ziņa, ka veidojas tradīcija – ekonomikas debates Saeimā.

Mēs esam tur, kur mēs esam, varbūt tāpēc, ka ilgus gadus... kā kāda pasaules lielvara mēs esam gadiem ilgi rīkojuši vētrainas debates par ārpolitiku, stundām esam debatējuši par ārpolitiku, bet par ekonomiku – diemžēl ne. Šie ir, kā saka, pirmie asniņi.

Mūsu prezidents pirms četriem gadiem... savā šaurajā lokā... lika noprast, ka ekonomika viņu neinteresē, un četrus gadus viņš – pat gribēdams – nav varējis iedziļināties ekonomikas problēmās. Un tāpēc acīmredzot mums būtu vajadzīgs cits prezidents, tāds, kurš sajēdz kaut ko

no ekonomikas, – kaut vai Pīlēna kungs, kurš ir izveidojis 250 miljonu apgrozījumu... lielu holdingu. Tātad viņš kaut ko saprot no naudas plūsmas un peļņas, un zaudējumu aprēķina.

Ja paskatāmies uz šo ziņojumu, tad... izskatās, ka ierēdņi to uzrakstīja, Ašeradena kungs atnāca un nolasīja. Tur ir tik daudz neticamu skaitļu! Es dažus no tiem pieminēšu.

Piemēram, demogrāfija: 2008. gadā bija vairāk nekā viens miljons strādājošo, bet šobrīd, ja nebūtu Ukrainas bēgļu, mūsu valstī būtu mazāk nekā 800 tūkstošu strādājošo. Turklāt proporcija (es daudzreiz par to esmu runājis) starp tiem, kas ģenerē nodokļu ieņēmumus, un tiem, kas tērē nodokļu ieņēmumus, visu laiku aug – par labu tiem, kas tērē nodokļu ieņēmumus.

Finanšu ministrs Ašeradena kungs pieminēja arī Igauniju. Mēs redzam Igaunijas jaunās valdības rīcībā to, ko mēs katrs gribam redzēt. Jūs, piemēram, redzat to, ka viņi ceļ PVN; es turpretī redzu to, ka neapliekamais minimums Igaunijā būs 700 eiro (lielāks nekā 620 eiro – minimālā alga Latvijā!). Kā jūs zināt, mums 500 eiro ir neapliekamais minimums. Tikai un vienīgi neapliekamais minimums liecina par sociālās nevienlīdzības mazināšanu. Un Igaunija sāk veidoties par labklājības valsti.

Daudzi no mums saka to, ka, piemēram, Dānijā ir lieli nodokļi. A vai daudzi zina, ka Dānijā pirmo tūkstoti apliek ar pieciem procentiem? Tāpat arī daudzās citās labklājības zemēs.

Kā jau es daudzreiz esmu teicis, sešās valstīs Eiropā nav vispār noteikta minimālā alga. Minimālā alga jānosaka biznesam, ekonomikai un uzņēmējiem, nevis voluntāri jānosaka valdībām.

Par celtniecību. Šajā ziņojumā skaidri redzams, ka ir ārprātīgs kritums celtniecībā. Mums atkal ir pilnīgi pretēji viedokļi – Finanšu ministrijai un man. Finanšu ministrija saka: "Celtniecībā kritums, tāpēc ka pieauga cenas." Vai Igaunijā un Lietuvā nepieauga cenas? A kāpēc tur tā līkne daudz, daudz augstāka par Latvijas līkni?

Celtniecībā faktiski ir divas lietas: no vienas puses, finanšu pieejamība, kura ir katastrofāla (par to runāja arī Valaiņa kungs, un to mēs redzam mūsu komisijā – parlamentārās izmeklēšanas komisijā –, aizvien dziļāk un dziļāk mēs saprotam to milzīgo plaisu, jo būvniecības un nekustamo īpašumu jomā nav iespējama attīstība, ja nav pieejams finansējums par simtiem un simtiem miljoniem eiro), bet, no otras puses, – pieprasījuma trūkums. A pieprasījumu savukārt mēs samazinām, cik nu vien varam, ar visiem mūsu "labā flanga"... valodas eksāmeniem un ar visu pārējo. Cilvēki mūk no šīs zemes, pat tie, kas gribētu šeit vēl dzīvot.

Un pēdējais. Cik var vispār ticēt šiem ierēdņu uzrakstītajiem skaitļiem, ja valsts parāda grafikā – jūsu grafikā! – mēs redzam, ka 2023. gadā valsts parāds ir 17,26 miljardi? Ja mēs paskatāmies Valsts kases datus uz 31. martu – jau šobrīd (uz 31. martu) tas ir 17,45 miljardi. Budžetā jūs esat ielikuši 19,2 miljardus gada beigās, turpretī 2024. gadā, kā jums ir ierakstīts, valsts parāds būs tikai 18,28 miljardi. Turklāt tur tā kļūda ir tāda: nevis "vispārējais valdības parāds", bet "vispārējās valdības parāds". Kas mums te – kaut kāda globālā pasaules valdība?! Pat pareizrakstības kļūdas ir jūsu ziņojumā.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Nākamajam debatēs vārds – deputātam Aināram Šleseram.

Kolēģi, vai jums ir iebildumi pret to, ka deputāts apvieno abus debašu laikus? Nav iebildumu.

Šlesera kungs, jums septiņas minūtes.

A. Šlesers (LPV).

Godājamais priekšsēdētāja kungs! Godājamais finanšu ministr Ašeradena kungs! Septiņās minūtēs es nevarēšu izanalizēt visu to, par ko jūs šeit runājāt, tāpēc mēģināšu tās galvenās lietas pateikt.

Pašreiz Latvija izmirst, demogrāfiskā situācija ir slikta, cilvēki, it sevišķi jauni cilvēki, brauc prom. Tas, kas vajadzīgs, lai Latvija varētu attīstīties, – ir vajadzīga valdība, kura ir spējīga uzņemties iniciatīvu un virzīt lietas uz priekšu, lai to justu visa tauta.

Tas, kā šajās debatēs pietrūkst, – izņemot ministra kungu un izņemot Reira kungu, neviens no pozīcijas nav atnācis, lai paustu un aizstāvētu savu viedokli. Tā ir problēma – jums ir vai nu kauns par kaut ko, vai nav izpratnes par to, kas notiek valstī. Tāda ir realitāte. Kad šeit debatējam par ārlietām, tad debatēt nāk praktiski visu partiju pārstāvji, turklāt – vairākkārt. Turpretim šodien, tagad, kad runājam par to, kā izvilkt valsti no krīzes, kādā veidā nodrošināt attīstību, pozīcijas deputāti diemžēl nenāk un par to nerunā.

Bet nu – par būtību. Pirms pāris dienām mums bija komisijas sēde, uz kuru bija uzaicināti gan lidostas pārstāvji, gan tūrisma nozares pārstāvji, gan arī *airBaltic* pārstāvji. Un tas, ko es vēlos teikt, – tad, kad atbrauc ārvalstu investors uz Latviju, lidosta ir tā vieta, caur kurieni viņš iebrauc Rīgā, Latvijā. Un ko mēs? Runājam par to? Nestrādā tā saucamie trapi. Es uzdevu vienu jautājumu, lai saprastu, cik ātri tiek risinātas problēmas. Es saku: kāpēc ziemas laikā nedarbojas trapi, bet jāiet caur lietu, caur sniegu kopā ar bērniem? Tie, kas atbrauc no siltajām zemēm, saka, ka nestrādājot un arī cenas par dārgu. Es prasu: kam pieder lidosta? Kam pieder *airBaltic*? Tā ir valsts – diemžēl.

Atrisināt vienu mazu jautājumu nav iespējams tikai tāpēc, ka mums diemžēl valdībā nav cilvēku, kas pieņem ātri šādus lēmumus.

Par bankām. Četras bankas kontrolē vairāk nekā 80 procentus no mūsu tirgus. Mēs nevaram lūgties par to, lai viņi nodrošina... normāli finansē mūsu ekonomiku. Šodien mēs redzam, ka Latvija saņem uz pusi mazāk naudas savā ekonomikā salīdzinājumā ar Igauniju un Lietuvu (kur nu vēl runāt par citām Eiropas valstīm!). Jautājums ir tāds: a ko darīt? Mums tad vajag vai nu šo monopolu likvidēt un pieņemt likumu, un ar likumu noteikt to, ka vienas valsts rokās, ja nāk kāda banka, nevar būt vairāk par 20 procentiem... Viss! Un "SEB banku" vai *Swedbank* nāksies pārdot kādam citam investoram... tikai tāpēc, ka zviedri šodien kontrolē vairāk par 50 procentiem no mūsu ekonomikas. Un, ja viņi negrib finansēt, ja viņiem šķiet, ka labāk nefinansēt, viņi tāpat nopelna. Jautājums ir: kā mēs to varam risināt? Jā, likumdevējam ir iespēja iejaukties šajā procesā un to risināt.

Vienlaicīgi... pirms kāda laika... izskanēja viedoklis arī no Reira kunga – par iniciatīvu izveidot nacionālo attīstības banku, par kuru mēs runājam jau vairākus gadus. Nu tad pieņemam lēmumu un izveidojam! Uz *Altum* bāzes būs viena nacionālā banka, kura palīdzēs attīstīt vietējo biznesu – mazo, vidējo, lielo. Jo problēma šodien ir tā, ka skandināvu bankas, ārvalstu bankas never kontus. Jā, lielā mērā par to mums jāpateicas arī tam faktam, ka ir bijis tāds "kapitālais remonts": parastie, mazie uzņēmēji nevar atvērt, jo visi tiek uzskatīti par noziedzniekiem. Jūs uzskatāt, ka esošā finanšu sistēma darbojas labi, taču es tam nepiekrītu, un arī daudzi citi tam nepiekrīt. Un realitāte ir tāda: ja nebūs reālas rīcības no Latvijas valdības puses, tad viss būs vēl sliktāk.

Ja skatāmies, no kurienes tad nāk tie ienākumi, – jā, mēs turpinām aizņemties naudu, arī citas valstis aizņemas. Tikai ir viens jautājums: cik lielas ir investīcijas, kuras mēs ieguldām mūsu ekonomikā?

Patiesībā aizņemtie divi miljardi tiek izmaksāti pensionāriem pensijās, tiek izmaksāti algās skolotājiem, mediķiem un valsts iestādēs strādājošajiem, un viņi, protams, ģenerē ienākumus – caur sociālo nodokli, caur iedzīvotāju ienākuma nodokli –, bet tas nepalielina kopīgos ieņēmumus. Paldies uzņēmējiem, uzņēmumiem, kas strādā un eksportē savu preci, bet tas jau sanāk un izdodas nevis tāpēc, ka valdība īpaši palīdz, bet tāpēc, ka uzņēmēji paši ir bijuši spējīgi jaunus tirgus iegūt.

Es uzskatu, ka ir nepieciešamas reālas debates, un tāpēc aicinu: tad, kad Briškena kungs būs pabeidzis savu uzstāšanos, nu nāciet tad, pozīcijas pārstāvji, un debatējiet, pastāstiet, ko jūs par to domājat. Ja jūs nenāksiet, tas tikai parādīs to, ka vai nu jūs visam piekrītat un ka stagnācija ir tas, ko jūs atbalstāt... Bet varbūt jums ir tomēr kāds viedoklis? Ja jums nav viedokļa, tad jūs esat podziņu spiedēji šeit. Jā, tāda ir realitāte. Un, ja valstī arī turpmāk būs tāda politika, ka ierēdņi sagatavo dokumentus un jūs tikai balsojat par tiem, tad viss būs aizvien sliktāk.

Tā ka, godājamie deputāti, es aicinu nākt un tiešām debatēt, un domāt, kā mēs varam attīstīt mūsu valsti, jo šodien ir vajadzīgs atbalsts Latvijai – Latvijas ekonomikai un Latvijas biznesam. Jo skaidrs ir viens – uzņēmēji, privātais bizness šodien nodrošina vienu strādājošo iepretim diviem nestrādājošajiem. Un *rečekisti* teica, ka šī nav pareiza prognoze un aprēķins, taču es vēlos teikt: ir bērni, kas nestrādā, pensionāri, kas nestrādā, un valsts ierēdņi, kas strādā, bet viņi nerada naudu tiešā veidā, jo viņi dzīvo no tās naudas, ko saražo privātais bizness. Un, ja cilvēku skaits turpinās samazināties (no miljona – uz 800 tūkstošiem un pēc tam – vēl par 100 tūkstošiem mazāk), tad mums būs lielas problēmas.

Tā ka aicinu debatēt par šīm lietām. Pamostieties, pozīcijas pārstāvji! Nāciet debatēt vai ejiet mājās! *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds – deputātam Kasparam Briškenam.

K. Briškens (PRO).

Godājamais Saeimas priekšsēdētāj! Kolēģi! Patiešām paldies par šo iespēju. Ministru prezidents šodien pieskārās Latvijas vēstures jautājumiem ļoti interesantā griezumā, atzīmējot arī Latgales īpašo lomu.

Savukārt es gribētu pirmo savas uzrunas daļu sākt ar nelielu diskursu pasaules ekonomikas vēsturē. Centrālā tēze – attīstības kontekstā – ir tāda: jūs neatradīsiet vēsturē precedentu, ka bez savas aktīvas, mērķtiecīgas politikas būtu kāda valsts uzkāpusi pa attīstības kāpnēm un sasniegusi ilgtspējīgu konkurētspēju, ilgtspējīgu labklājību. Tādas valsts nav. Nav tādu tirgus brīnumu, ka maģiskā veidā valsts būtu kļuvusi ilgtspējīgi attīstīta.

Šodienas debašu kontekstā atgādinu. Aleksandrs Hamiltons, ASV pirmais finanšu ministrs, viens no Amerikas tā saucamajiem *founding fathers* jeb dibinātājiem... viņa jaunizveidotā attīstības sistēma lika pamatu jaunajai valstij un tās attīstībai. Frīdrihs Lists, izcils vācu ekonomists, iedvesmojoties no Hamiltona, lika pamatu Vācijas attīstības sistēmai. Un, balstoties uz šo sistēmisko ietvaru, Bismarks dažus gadu desmitus vēlāk apvienoja Vāciju un padarīja to par industriālu lielvaru. Līdzīgā veidā Vācija pēc Otrā pasaules kara, sagrauta valsts, izveidoja to, ko modernajā ekonomikas vēsturē sauc par attīstības brīnumu *(Wirtschaftswunder).* Un arī tur bija ļoti spēcīga valsts attīstības komponente.

Gunārs Mirdāls, izcilais zviedru ekonomists, sociāldemokrāts, lika pamatu Zviedrijas, modernās Zviedrijas, attīstības modelim. Japāna pēc Otrā pasaules kara, arī sagrauta, realizēja tā saucamo

METI industrializāciju. *METI* ir Japānas Ekonomikas, tirdzniecības un rūpniecības ministrija, kas bija centrālais spēlētājs šajā industriālajā attīstībā sagrautajā Japānā.

Līdzīgā veidā Koreja pēc 1953. gada, pēc Korejas kara... tās iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju bija līdzīgs kā Mozambikā. Tā bija pilnīgi sagrauta ekonomika, un tikai ar mērķtiecīgu ekonomikas politiku tā kļuva par vienu no industriāli attīstītākajām valstīm. Te var minēt ļoti daudz dažādu piemēru. Slovēnija ir lielisks piemērs. Tā ir viena no retajām valstīm, kas deviņdesmito gadu sākumā izvairījās no šoka terapijas un panāca noturīgu industriālo attīstību farmācijas nozarē, elektronikas nozarē, smagajā rūpniecībā... un tamlīdzīgi.

Kas šeit ir svarīgi? Tāpēc es vēršos pie visiem kolēģiem deputātiem. Šie piemēri pārstāv ļoti plašu ideoloģisko spektru: no nacionālistiem līdz federālistiem, no liberāļiem līdz sociāldemokrātiem. Šīm vienojošajām, aktīvajām attīstības idejām nav jābūt ideoloģiskām idejām. Līdz ar to es aicinu uz to skatīties caur Latvijas prizmu. Un tā ir otrā daļa manai uzrunai.

Es lūdzu... Es jūtu, ka man nepietiks ar divām minūtēm. Vai drīkst vēl...?

Sēdes vadītājs. Kolēģi, jūs neiebilstat, ka Briškena kungs apvieno savus debašu laikus? Iebildumu nav.

Jums ir vēl divas minūtes.

K. Briškens. Mazliet vienkāršojot – ir izdalāmi trīs aktīvas attīstības instrumenti, kas katrai suverēnai valstij ir pieejami: monetārā politika, fiskālā politika un industriālā politika.

Attiecībā uz monetāro politiku. Mēs īpaši runājam par monetāro politiku, kuras pamatā ir aktīvs valūtas kursa menedžments. Latvija... protams, neatkarīgā Latvija izcēlās ar tādu beztalantīgu, bezradošuma monetāro politiku, ar fiksētu valūtas kursu – sākumā pie *SDR* groza, pēc tam pie eiro –, turklāt nofiksējot šo kursu vēsturiski visaugstākajā punktā un nodarot kaitējumu Latvijas eksporta konkurētspējai.

Pašlaik mēs esam eirozonas valsts, mēs baudām dažādas privilēģijas kā eirozonas valsts, bet vienlaikus mums ir tikai viena vieta Eiropas Centrālās bankas Padomē, kur mēs turpinām "šaut sev kājā" arī šodien, atbalstot procentu likmju palielinājumu, kaut gan tas traucē mūsu gandrīz recesijā esošajai ekonomikai. Bet secinājums ir tāds, ka mums kā autonomai, suverēnai valstij monetārās autonomijas nav, līdz ar to šis attīstības instruments Latvijai vairs nav pieejams.

Tad mēs nonākam pie fiskālās politikas plašākā kontekstā, ne tikai šaurā budžeta griezumā, bet tādā... investīciju politikā. Arī tur, protams, ir Eiropas Savienības ierobežojumi. Pašlaik tie ir uzlikti uz "rokas bremzes", drīz tie atgriezīsies, bet katrā ziņā Latvijai nav pilnas fiskālās autonomijas. Mums ir attīstību bremzējoša nodokļu politika, mēs apliekam produktīvu patēriņu, mēs apliekam mūsu visvērtīgāko resursu, kas ir darbaspēks, un vienlaikus cepuri kuldams Latvijā dzīvo dīkstāves kapitāls, ko mēs neapliekam pietiekami ar nodokļiem, lai tādējādi atslogotu šos vērtīgos aktīvus Latvijas ekonomikā.

Reira kungs mīl nepārtraukti piesaukt – un, manuprāt, nevietā – Ziemeļvalstis kā fiskāli ļoti disciplinētas valstis. Jā, protams, valstis, kurām ir perfekti salāgota investīciju politika, kurām ir ilgtermiņā veiktas visas nepieciešamās investīcijas, kurām ir attīstības institūcijas, kredītu garantijas, pašvaldību bankas, krājaizdevumu sabiedrības, kooperatīvu institūcijas, – šīs valstis patiešām var atļauties absolūtu fiskālo disciplīnu, ņemot arī vērā, cik precīzi Ziemeļvalstīs darbojas automātiskie stabilizatori, kas nedarbojas Latvijā pilnā apmērā.

Un šeit darbojas cita veida cēloņsakarība: Zviedrijā un Somijā ir izcila infrastruktūra – konkurētspējas infrastruktūra plašākā nozīmē, kas ietekmē viņu eksporta izmaksas. Nevis tāpēc, ka tās ir bagātas valstis, bet – tās ir bagātas, tāpēc ka tās ir ilgterminā investējušas šajā infrastruktūrā. Un tā ir tā fundamentālā domas maiņa, kas Latvijā ir sasniedzama. Tikai tad mēs varam izrauties no šī vidējo ienākumu slazda.

Un visbeidzot – trešais pīlārs attīstības aktīvajos instrumentos ir industriālā un inovācijas politika. Un šeit Latvijai nav nekādu ierobežojumu, izņemot ideoloģiskus aizspriedumus. Mums ir visas iespējas, pirmkārt, noteikt prioritātes, mēs šīs prioritātes varam noteikt aktivitāšu līmenī. Mēs daudz runājam par augstu pievienotās vērtības eksportu, bet mums ir jārunā arī par importu aizvietojošām investīcijām, tai skaitā mūsu enerģētikā, mūsu pārtikas rūpniecībā, kas ir lieli elementi arī mūsu augstajā inflācijā. Un jādomā arī tehnoloģiju līmenī – kas ir tās nākotnes tehnoloģijas, kurās mēs investēsim, vai tā būtu koksnes būvniecība, kiberdrošība, vieglā loģistika vai pusvadītāju mikroshēmas.

Un tad mēs nonākam pie pēdējā, svarīgākā, komponenta – kas ir tie atbalsta instrumenti? Šīs valstis, kuras es iepriekš minēju, ir investējušas *R&D* subsīdijās, inovācijas ekosistēmā, šajā konkurētspējas infrastruktūrā, kas ir fiziskā infrastruktūra, digitālā, enerģētikas infrastruktūra. Mums ir nepieciešama attīstības banka. Es pilnīgi piekrītu, ka *Altum* ir laba bāze. Mums ir nepieciešams paplašināt darbaspēka tirgu, tai skaitā iekļaujot cilvēkus ar īpašām vajadzībām, jauniešus, māmiņas pēc bērna kopšanas atvaļinājuma... un tamlīdzīgi. Mums ir jādomā par to, kā kalibrēt mūsu nodokļu politiku, lai tā būtu attīstību veicinoša, nevis tikai budžetu papildinoša.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds – deputātam Aleksandram Kiršteinam.

A. Kiršteins (NA).

Godājamais priekšsēdētāj! Deputāti! Dažas piezīmes pie tikko teiktā. Kopumā atbalstot Ašeradena kunga ziņojumu, es gribu norādīt uz dažām lietām, ko vajadzētu pārdomāt.

Pirmais. Bāzes scenārijā rakstīts, ka augstās energocenas ietekmēs attīstību šogad. Es iesaku palasīt šodienas žurnālu "Ir". Pašreiz, piemēram, cenas gāzei un energoresursiem ir tieši divreiz zemākas nekā pirms kara Ukrainā. Tā ka es nedomāju, ka mums ar savu stratēģisko Inčukalna gāzes krātuvi tagad būtu kaut kāds iemesls...

Te tika pieminēta demogrāfija. Par demogrāfiju. Mēs diemžēl dzīvojam lielās ilūzijās, jo visi nopietnie pētnieki... Es esmu par šo jautājumu pēdējā laikā daudz lasījis. Ja kādu interesē, es varu iedot arī tās saites... Diemžēl neviena valsts – vai to nosauc par pielabināšanos vai dažādu piemaksu lietošanu – nav panākusi ilglaicīgu demogrāfisko politiku... Tas neko nedod. Pat Ungārija to nav panākusi, pat Zviedrija to nav panākusi, un visi atzīst, ka ir tikai dažas galvenās lietas, kas var pacelt demogrāfiju.

Pirmais. Tā ir reliģija, kas mums nebūs. Pieņemsim, ortodoksālie jūdi Izraēlā – desmit bērnu sistēma – vai talibi Afganistānā... vai Uzbekistānā. Latvijai tas neder.

Otrais. Zems izglītības līmenis sievietēm. Tas atkal mums neder, jo demogrāfija ir apgriezti proporcionāla augstāko izglītību ieguvušo sieviešu skaitam.

Un trešais. Blīva lauku apdzīvotība, kā mums arī vairs nav.

Līdz ar to pēdējais... es domāju, ka vienīgā iespēja mums ir palielināt investīcijas un celt kaut kādus ienākumus... ir tikai izstrāde vai darba ražīgums.

Šeit es gribu drusciņ oponēt Krištopana kungam, kurš pareizi pateica un zīmēja skaitļus savā laikā (un te arī tagad uzstājās Šlesera kungs) par to, ka mums Latvijā ir apmēram 450 tūkstoši, kas strādā, ražo to produktu, ko mēs varam eksportēt, un pārējie ir apkalpojošās nozares... teiksim, dažādi valdības ierēdņi, kas neko neražo. Bet tā teorija ir diezgan maldīga.

Es pateikšu vienu piemēru. Ja jūs paskatīsieties lielo piecinieku – starptautiskās kompānijas, kurām kapitalizācija ir virs triljona –, tad, piemēram, *Microsoft* ienākumi 2021. gadā (es paskatījos) bija gandrīz 400 miljardi... kaut kādi 397. Gada ienākums ir 10 reižu lielāks nekā Latvijas budžets, tas ir IKP, pat ne budžets. Mums IKP ir 40 miljardi, tagad vairāk... un 400 miljardi. Un kā jūs domājat, cik tur strādā? 2020. gadā tur strādāja 150 tūkstoši cilvēku. Tātad, pat ja mēs pieņemam, ka mēs esam trīsreiz slinkāki... ar trīsreiz lielāku skaitu... vai mazāk ražīgi, mums Latvijā budžets varētu būt 10 reižu lielāks... kaut kādā veidā... vai IKP. Tā ka tas ceļš ir tāds.

Un pēdējais. Zivtiņa kungs ārkārtīgi interesanti runāja... pēdējo piezīmi... un pilnīgi pamatoti pieminēja arī Stambulas konvenciju, jo parādās tabulas, ka Stambulas konvenciju pieņēmušās un civillikumu pieņēmušās valstis saņem daudz vairāk investīciju nekā tās valstis, kas nav pieņēmušas... kas ir saistīts arī ar šo attīstības programmu.

Tad es pateikšu, dārgie kolēģi, ka Zviedrijā pēdējās trīs nedēļās ir nogalinātas piecas sievietes... un pagājušajā gadā bijušas 300... 391 apšaude... kurās, starp citu, ir cietušas arī sievietes... un pirmā vieta izvarošanas ziņā Eiropā. Tā ka acīmredzot tā Stambulas konvencija neko daudz nav palīdzējusi. Pie tam Zviedrija ir vienīgā valsts, kur pēdējos 10 gados konstanti pieaug noziegumu skaits pret sievietēm. Pārējās valstīs samazinās gan šaušana, gan citas lietas.

Tā ka es to tikai pateicu... ka viss ir labi, bet mēs dzīvojam kaut kādā nepārtrauktā ilūziju politikā un muļķojam sevi. Nekas no tā, uz ko mēs bieži ceram, nekādā veidā nepalīdzēs attīstīt Latvijas ekonomiku.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Nākamajam vārds – deputātam Kristapam Krištopanam.

K. Krištopans (LPV).

Augsti godātais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Tā kā šodien te daudzi runā par vēsturi, tad es domāju, ka arī bišķiņ padalīšos ar vēsturi, jo informatīvā ziņojuma 43. lappusē ir minēts vispesimistiskākais scenārijs.

Nu, lūk, ja jau mēs runājam par vēsturi, tad es gribu atgādināt klātesošajiem, ka pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados inflācija ASV bija apmēram 14 procenti un centrālās bankas vadītājs – viņu sauca Pols Volkers – bija apmēram divus metrus un vienu centimetru garš, viņš pīpēja cigārus... ko viņš izdarīja? Viņš pacēla centrālās bankas likmes līdz pat 15 procentiem un tādā veidā cīnījās ar inflāciju. Ko tas nozīmētu, ja tāds scenārijs vēlreiz atkārtotos tagad, pēc 43 gadiem, ja atkārtotos kaut vai puse no tā? Tad tas parāds, kas mums ir jārefinansē 2026. gada decembrī, kas ir 7,3 miljardi... tas nozīmētu, ka pie astoņu procentu likmes mēs tikai par to parāda daļu maksātu vairāk nekā 600 miljonus gadā. Un visiem klātesošajiem skaidrs, ka tādu resursu mums nav.

Tāpēc es aicinu arī ministra kungu – tad, kad mēs gatavojam tādus informatīvos ziņojumus un kad mēs tur liekam iekšā pesimistiskākos scenārijus, nu, paskatāmies, kā ir noticis vēsturē. Es nesaku, ka tas atkārtosies, bet, kā jau minēju, ja mums būtu kaut vai puse no tā, kas bija astoņdesmitajos gados, mēs mūsu valsts parādu apkalpot nevarētu.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds – finanšu ministram Arvilam Ašeradenam.

A. Ašeradens (JV).

Paldies, priekšsēdētāj. Cik man tagad laiks...?

Sēdes vadītājs. Ministra kungs, jums ir 15 minūtes.

A. Ašeradens. Paldies.

Paldies visiem deputātiem, kas aktīvi debatēja. Tā pamatdoma, kas izskanēja, – šķiet, ka šis formāts ir jāattīsta un nākamajā gadā, sagatavojot tādu pašu stabilitātes programmu, visticamāk, uzrunāsim arī pārējos valdības ministrus, kas iesaistīti ekonomiskajā attīstībā, un tad vērsīsim tās plašākas.

Dažas atbildes debatētājiem.

Paldies Šuvajeva kungam par uzstāšanos. Un par apjukumu piekrītu. Apjukums pašlaik valda lielā daļā finanšu institūciju. Arī Vašingtonā šogad pavasarī, kad biju Pasaules Valūtas fonda un Pasaules Bankas ekonomistu, teiksim tā, ministru un banku vadītāju sanāksmē, bija zināms apjukums. Un lielais jautājums, protams, ir inflācija. Kā varētu beigties inflācijas stāsts? Es jau pieminēju savā runā, ka tā pamatinflācija šobrīd sāk iesakņoties, pat zināmā mērā aug, ir dažādu veidu inflācijas kabatas, un šobrīd tādas atbildes, kā ar to tikt galā, īsti nav. Tā ir tā kopējā atbilde. Viens no indikatoriem ir bezdarba līmenis, kas ir stabils. Bezdarbs nekrītas nekur, teiksim tā, drīzāk bezdarbs nepieaug. Un tā ir tā makroekonomiskā diskusija, bez tā parasti nekas nenotiek, tas ir indikators, kas savstarpēji mainās.

Līdz ar to mēs varam rēķināties ar centrālo banku likmju pieaugumu nākotnē. Centrālās bankas ļoti skaidri norāda, ka arī valdībām ir jāsamazina savas izmaksas, respektīvi, ir jāierobežo fiskālās izmaksas. Nevar būt tā, ka vieni samazina resursus tirgū, otri dod klāt. Tā ka tās ir tās atbildes. Bet šobrīd tāda maksimāli skaidra scenārija, kā rīkoties, nav.

Pieņemu kritiku par to, ka tas ir rūpīgi jāanalizē arī nacionālā līmenī. Daudzas lietas, ejot dziļāk, atklājas, piemēram... nu viens jautājums – enerģētika. Mums šķiet, ka ar enerģētiku viss kārtībā, mēs esam *Nord Pool* sistēmā, tai pašā laikā tas, ka, aizverot Ignalinas atomstaciju, Baltijā izveidojās ļoti liels enerģijas deficīts: Lietuvā – 70 procenti, Latvijā – 50 procenti... veidojas cenu starpība, deficīts dzen to cenu augšā. Rezultātā mēs maksājam vairāk par enerģiju, ko tajā pašā brīdī maksā citas valstis.

Šobrīd notiek vētraina energoražošanas jaudu attīstība, izskatās, ka mēs ejam pareizā virzienā. Šis izlīdzināsies, bet tomēr tā ir arī viena no komponentēm. Bet pamatā Latvijas Bankas analīze ļoti skaidri norāda uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kuri ļoti aktīvi spēj iekalkulēt inflāciju savās izmaksās. Un tā ir lieta... Katrā ziņā tas ir tas process. Inflācijas galvenos notikumus gaidām gada beigās. Pašlaik inflācija iet uz leju... globāli. Skatīsimies, kas būs gada otrajā pusē. Būs ļoti interesanta situācija.

Nākamais – par investīcijām. Ārkārtīgi interesanta situācija. Jā, investīciju nav daudz. Sākoties karam Ukrainā, tiešās ārvalstu investīcijas ir piebremzējušās, taču redzam, ka tās sāk atgriezties tirgū, notiek diezgan aktīvi procesi. Arī valdība ir sarunās par pietiekami lieliem industriālajiem projektiem. Ļoti labs signāls bija *FICIL* Sentimenta indekss, kurā pie visiem vērtējumiem... tiešām piekrītu tam, kurš teica, ka valdības vērtējumi nebija pārāk augsti. Tad uz jautājumu, vai *(Starpsauciens.)*... Ko? 2,6, piedod, jā, no pieci... tātad tuvāk trīs, es teiktu. Bet uz jautājumu, cik procentu no ārvalstu investoriem turpinās investēt, – 79... tātad gandrīz 80 procenti pateica, ka viņi to turpinās darīt.

Latvijā arī sāk parādīties ļoti lieli zīmoli, kuri investē uzņēmumos. Es gribu teikt, mums visiem... būtu jāpiemin *Roche* jaunā, atvērtā, varētu teikt, pētniecības jeb izpētes struktūra ar 150 augsta līmeņa darba vietām, kas strādā pētniecībā un molekulārajā bioloģijā. Tas rāda to, ka mums veidojas attiecīgās nozares klasteris un šeit notiek ļoti nopietnas lietas.

Pieņemu kritiku attiecībā uz valdības investīcijām. Tātad pašlaik strādājam pie 1,3 miljardu lielas aploksnes. Iet ļoti dažādi, ļoti dažādi. Piekrītu tai kritikai, ka mēs varētu strādāt daudz jaudīgāk pie attiecīgo Ministru kabineta noteikumu izstrādes un arī būt daudz precīzāki šo Ministru kabineta noteikumu izstrādē, jo līdzšinējais, teiksim tā, konflikts ar uzņēmējiem par attiecīgo programmu apguvi rāda, ka neprecīzā formula Ministru kabineta noteikumos, pret kuru iebilst Eiropas Komisija, rada būtisku konfliktu no CFLA puses, kura, tautas valodā runājot, nelaiž lietas cauri. Savukārt tā vietā, lai apsēstos ar komisiju... un šo konfliktu noregulētu, visi sarakstās un ņemas. Es saprotu, ka šodien notiek sarunas ar komisiju, ceru, ka šo jautājumu atrisināsim.

Paldies arī Petravičas kundzei par uzstāšanos – par pensionēšanos. Ieliku šo jautājumu arī darba kārtībā. Šis ir viens liels jautājums – par iedzīvotāju skaita samazināšanos Latvijā –, un ekonomika vienmēr ir līdzsvara jautājums, kā līdzsvarojas viena un otra puse. Šobrīd Latvija iet pāri tam punktam, kur vienādā skaitā ir tie iedzīvotāji, kas vienā pusē strādā, un otrā pusē ir tie iedzīvotāji, kas būtu uzturami. Tas ir normāli. Šlesera kungs arī tam pieskārās. Normāli. Bērni, veci cilvēki, cilvēki, kuri nevar strādāt. Parasti ekonomika ir sabalansēta tā, ka tas ir puse uz pusi. Latvijas gadījumā diemžēl mēs to robežu – 900 tūkstoši strādājošo – esam pārgājuši un ejam mazākuma pusē.

Kā jau es teicu, pašlaik Ukrainas civiliedzīvotāju nodarbināšana to situāciju kompensē, bet mēs redzam, ka nākamajos gados iedzīvotāju skaita samazināšanās sāks negatīvi ietekmēt IKP, un ir svarīgi to apzināties. Ir jādomā pie kompensējošiem mehānismiem.

Attiecībā uz pensiju sistēmu. Petravičas kundze teica, ka tā ir ilgtspējīga, tur nav risku. Bet tā ir viena lieta. Turpinoties šādai tendencei, nākotnes pensiju apjomi var samazināties, nebūs, kas to maksā, un šinī gadījumā tas risks ir budžetam – varbūt nāksies no budžeta piemaksāt pensijām. Tā ka tā ir tā lieta. Bet pensionēšanās vecums... es nedomāju, ka tā ir alternatīva, pašlaik mēs neesam pabeiguši programmu – līdz 65 gadiem. Par to ir jādomā, bet katrā ziņā viens ir skaidrs – tas process būtiski sāks ietekmēties uz 2030. gadu, bet šis ir tas brīdis, kad jāsāk aktīvi par to domāt, meklēt mehānismus – vai nu stabilizēt darbaspēka pieejamību, vai domāt par budžeta pozīciju, kas nākotnē stabilizēs pensiju mehānismu. Tā ka paldies par šo.

Nākamais. Zivtiņa kungs, es vienmēr fanoju par jums. Jūsu lielais projekts par "Rīgas satiksmes" un "Pasažieru vilciena" apvienošanu ir ļoti pareizs. Es visu laiku to mēģinu uzrunāt, bet tas kustas... Ir labā ziņa – drīz sēdīsimies pie sarunu galda, sāksim par šo runāt.

Par drošību. Pilnīgi pievienojos – tā ir ļoti augsta valsts prioritāte. Gan drošības izmaksas... aizsardzības izmaksas ir trīs procenti no IKP... ir vienas no augstākajām Eiropas Savienībā. Un

mēs esam to valstu klubā, kas pilnībā izpilda savas saistības attiecībā pret NATO partneriem. Tā ka arī par šo, kas tika pieminēts...

Reira kungs, paldies par to, ka runājāt par jautājumiem, ka Latvijai ir arī ārējā dimensija. Ļoti svarīgi ir, ka Latviju tiešām vērtē kā stabilu ekonomiku. To es jutu sanāksmēs Vašingtonā, tiekoties gan ar dažādu banku vadītājiem, gan citām institūcijām. To, kā Latvija rīkojas, ļoti labi novērtē, un mēs esam nevis parādnieki un tādi, kuri nespēj pildīt saistības, bet maza, stabila un pārliecinoša ekonomika.

Vēl viena lieta. Šeit tika prasīta rīcība. Es gribu teikt, ka vēl viena lieta no Vašingtonas sanāksmēm... Tātad bija iespēja tikties ar Amerikas *Department of the Treasury* jeb Finanšu ministriju. Tikos ar otro personu ministrijā, un pēc šīs tikšanās amerikāņu Finanšu ministrija publicēja paziņojumu, ka Latvija ir paveikusi ļoti daudz *AML* kontekstā. Tātad ir ļoti pozitīvi novērtējusi Latvijas izdarīto.

Ko tas nozīmē? Tas nozīmē divus ļoti svarīgus procesus. Mums joprojām ir *FinCEN* rezolūcija Latvijā. Tas nozīmē, ka normāli varētu sākties *FinCEN* rezolūcijas pārvērtēšanas process.

Otra lieta – valdība ir iesniegusi *Moneyval* aicinājumu sākt sesto pārbaudi. Tātad šobrīd Latvija ir tā saucamā augsta riska jurisdikcija. Ko tas nozīmē finansēs? Tas nozīmē to, ka jebkurš partneris, piemēram, no Kanādas vai kādas citas valsts aiziet uz savu banku, atver vaļā... teiksim, partneriem, ar ko gribētu strādāt... atver Latvijas failu vaļā, un tur viss deg sarkanās lampās... ar sarkanām zīmēm, sakot, ka tā ir augsta riska jurisdikcija. Tas nozīmē ļoti augstas izmaksas. Visticamāk, partneri teiks: "Ziniet, ko... varbūt kādu citu valsti. Ar Latviju mēs īsti negribam..."

Šobrīd *AML* darbs ir pabeigts un mēs sākam iet ārā no šīs situācijas. Es gribu teikt, ka šie darbi ir paveikti. Un Reira kungam arī lielā mērā paldies par padarīto.

Valaiņa kungs, paldies par labo novērtējumu. Un, Valaiņa kungs, es nevienu mirkli neteicu, ka viss ir labi. Es teicu, ka ir stabili, un tas ir svarīgi šajā situācijā, kur ir ļoti augsta nenoteiktība un neskaidri scenāriji. Tas, ka valsts finanses ir sabalansētas, – jā, un arī šis Latvijas Stabilitātes ziņojums ir pie nemainīgas politikas. Un es pieminēju lielos jautājumus, piemēram, potenciālā IKP komponente – divi procenti. Nu, tā teikt, strukturāli apdzīt pārējos ar to nepietiks. Tātad tā ir jāmaina. Trīs lietas – darbaspēks, produktivitāte un investīcijas. Tie ir tie lielie jautājumi. Tā ka es nevienu mirkli...

Attiecībā uz ārvalstu investoru novērtējumu – nu gluži "2" tas nebija, bija dažādās pozīcijās atšķirīgi. Bet teikt, ka tas ir ļoti pozitīvs, es arī nevaru, ir pakrities, nenoliedzami. Piekrītu.

Krištopana kungs, paldies par jūsu uzstāšanos. Tiešām ierēdņi un eksperti taisa šo dokumentu. Tur nekā mēs nevaram... Es domāju, ka Finanšu ministrijā ir labi eksperti, kas pie šī strādā. Mums nav nācies bieži pārvērtēt šos dokumentus. Šis vērtējums tiek veidots ļoti augstas nenoteiktības apstākļos, un, manuprāt, ir ļoti labi, ka tāds ir. Tas materiāls ir visu rīcībā. Tas ir pamats politiskajām debatēm, un tādam būtu jābūt.

Krištopana kungs, paldies, ka jūs pieminējāt celtniecību. Celtniecībā mums tiešām ir ļoti pamatīgas problēmas Latvijā. Celtniecība ir... attīstība ir mazāka par trešdaļu, teiksim, tā atšķirība ir apmēram... Igaunijā, Lietuvā iet uz augšu, mums – uz leju, un mums jau starpība izaugsmē ir 30 procenti.

Es domāju, tūlīt paliks vēl sliktāk – mēs tūlīt redzēsim spriedumu karteļa lietā, un, visticamāk, viena daļa no dalībniekiem ies ārā no sistēmas. Tas būs arī ceļu būvē. Tagad tas eskalējas ne tikai

vispārējā būvniecībā, tas būs attiecībā arī uz fondu lietām, citām lietām. Tā būs pamatīga problēma. Tā ka mums būs jādomā, kā restrukturizēt šo nozari, un, visticamāk, arī *(Dep. V. Krištopana starpsauciens.)*... Ko, lūdzu? Nu, jāskatās, kas tur būs. Bet katrā ziņā ļoti labi, ka jūs runājat par šo jautājumu.

Sēdes vadītājs. Ašeradena kungs, diemžēl Saeimas kārtības rullis liedz sarunāties ar zāli.

A. Ašeradens. Paldies. Tas nebija nodoms.

Attiecībā uz Valsts kasi. Arī paldies, ka jūs lasāt šo dokumentu, rūpīgi ir izlasīts. Bet tur ir divas... Tā starpība ir... tas, ka budžetā ir iebalsota rezerve jeb tiesības Valsts kasei manevrēt tajā gadījumā, ja ir izdevīgs, teiksim, ārējais piedāvājums pārstrukturēt valsts finanses. Tā ka tas ir... Normāli valsts parāda cipari ir tie, ko jūs teicāt, bet tas "19", ko jūs redzējāt, – tā ir telpa, kas ļauj Valsts kasei rīkoties, ja gadījumā varam atrast labāku piedāvājumu. Šobrīd tas netiek izmantots, bet tāda rezerve ir iestrādāta budžetā.

Paldies, Šlesera kungs. Es gribēju... Man vēl minūte ir. Šlesera kungs, paldies. Droši vien ir jānāk runāt. Es domāju, ka tās ekonomiskās debates ir vajadzīgas. Ir pārliecība, ka Saeima būtu gatava tam. Tad mēģināsim nākamajā gadā tiešām runāt plaši par ekonomiku, daudz plašāk, nekā ir šis...

Briškena kungs, paldies par ieskatu ekonomikas vēsturē. Trīs sadaļas ir ļoti kompleksi, tas šobrīd ir pasaules lielākais jautājums – monetārā, fiskālā politika. Šobrīd monetāristi brūk virsū fiskālistiem: mēs te vieni galā netiksim... un tā tālāk. Industriālajā politikā ir ļoti daudz notikumu. Tā ka tas būtu galvenais, ko es šodien gribētu...

Paldies pārējiem diviem runātājiem.

Pateicos, kolēģi, par to, ka uzklausījāt, un es gribu teikt vēlreiz – valsts finanses ir stabilas. Darāmā ir ļoti daudz.

Paldies par debatēm. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Debates slēdzu.

Paldies, Ašeradena kungs, par izvērstām atbildēm uz deputātu izteiktajām bažām un jautājumiem.

Tātad jābalso nav.

___

Virzāmies tālāk pie nākamajiem darba kārtības jautājumiem.

Kolēģi, ir iesniegtas divas izmaiņas apstiprinātajā sēdes darba kārtībā.

Deputāti Vilis Krištopans, Ainārs Šlesers, Oļegs Burovs, Linda Liepiņa un Edmunds Zivtiņš lūdz grozīt 27. aprīļa sēdes darba kārtību un pārcelt 25. darba kārtības punktu, tātad tā ir izmeklēšanas komisijas darbības laika pagarināšana, uz vietu darba kārtībā pēc 1. darba kārtības punkta. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputāti, es dzirdēju vārdu "ir"? *(Starpsaucieni: "Nav."; "Ir.")* Ir iebildumi? Nav iebildumu. Tātad pārceļam šo jautājumu aiz 1. darba kārtības punkta.

Otrs grozījums darba kārtībā. Deputāti Gunārs Kūtris, Augusts Brigmanis, Jānis Vucāns, Kaspars Melnis, Harijs Rokpelnis, Andrejs Vilks, Anita Brakovska, Daiga Mieriņa, Līga Kļaviņa, Juris

Jakovins, Uldis Augulis un Viktors Valainis lūdz grozīt Saeimas sēdes apstiprināto darba kārtību un iekļaut tajā likumprojektu **"Grozījums Kriminālprocesa likumā"**.

"Par" pieteicies runāt deputāts Gunārs Kūtris.

G. Kūtris (ZZS).

Labdien, cienījamie kolēģi! Šodien mēs daudz dzirdējām pārmetumus likumdevējam, ka likumos kaut kas nav kārtībā, ka likumdevējs ir vainīgs, jo netiek novērsta vardarbība. Ticiet man, ja vaina būtu tikai likumos, tad es teiktu tā, ka Latvijā šobrīd būtu jāsaka: mums nav korupcijas, mums nav problēmu ar narkotikām, jo mēs esam pievienojušies gan ANO Pretkorupcijas konvencijai, gan visām konvencijām, kas apkaro narkotikas. Tātad esam pievienojušies, viss kārtībā, nav problēmu. Bet reālā dzīve mums ir parādījusi vienu traģisku gadījumu, kādu realitātē, visticamāk, ir diezgan daudz, un mēs zinām, cik simti cilvēku ir uzskaitē par iespējamu vardarbību.

Mums vajadzētu rast risinājumu, ko varbūt likumos varam izdarīt, kā palīdzēt praksei. Šodien mēs, visticamāk, skatīsimies arī vienu likumprojektu, ko piedāvā JAUNĀ VIENOTĪBA, – "Grozījumi Krimināllikumā" –, pastiprinot atbildību un pārceļot šos noziedzīgos nodarījumus citā kategorijā – par mazāk smagiem noziegumiem. Ja mēs ticētu, ka sodu bardzība tiešām kaut ko labo, tad, ticiet vai ne, mums šobrīd nebūtu dzērājšoferu, jo viņiem beigu beigās taču konfiscē mašīnas, bet katru nedēļu tomēr atrod kādu.

Ja šādai situācijai varētu ticēt, tad, jāsaka, tie, kas veiks dienesta pārbaudi konkrētajā Jēkabpils notikumā, varēs arī konstatēt, vai gadījumā cilvēkiem, kam ir nestabila psihe... varbūt viņiem piespiedu darbības raisa pretreakciju, ja tiek radīti papildu ierobežojumi, vai viņi paliek aktīvāki, agresīvāki, un tad ir jāveic citi pasākumi. Bet jebkurā gadījumā likumu vienmēr var uzlabot, un konkrētajā situācijā mums ir iespējams vienu nelielu labojumu izdarīt Kriminālprocesa likumā. Un tas ir saistīts ar mērķi, ko jau arī pagājušajā Saeimas sēdē jums norādīja profesors Vilks, ka Latvijā mums ir nepietiekami jeb katastrofāli zems policijas darbinieku. Ir liels iztrūkums, proti, viņi ne vienmēr var tikt galā ar visiem uzdevumiem.

Ja šo priekšlikumu mēs nodotu komisijai un komisija atbalstītu, protams, diskutējot, varbūt ne viss redakcijā patīk, un iekļautu Kriminālprocesa likuma 14. pantā, kurš runā par saprātīgiem termiņiem... Šajā pantā ir daļas, kas runā par kriminālprocesiem, kuriem ir prioritāte, proti, izskatot jeb veltot resursus visām lietām, lietas, kas ir maznozīmīgas, paliek otrajā plānā, jo primāri ir jāskrien uz turieni, uz turieni, uz turieni.

Mūsu aicinājums ir vardarbību ģimenē jeb kriminālprocesu par vardarbību ģimenē iekļaut pie prioritārajiem kriminālprocesiem, proti, tas nozīmē, ka resursi ir jāveltī šīm lietām prioritāri. Prioritāte ir arī visi noziedzīgie nodarījumi pret bērniem – arī tas jau ir likumā.

Līdz ar to mēs kā likumdevējs, apzinoties, ka nevaram iedot tik daudz naudas policijas darbiniekiem, ka nevaram nokomplektēt visu, mēs sakām: "Savus resursus prioritāri, lūdzu, tērējiet šiem procesiem, jo sabiedrībā ir tāds pieprasījums."

Tāpēc es aicinātu šo likumprojektu iekļaut šīsdienas darba kārtībā, nodot komisijām, attiecīgi vērtēt un pēc iespējas ātrāk ielikt šo normu reālā likumā.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Runāt "pret" neviens nav pieteicies. Vai deputāti neiebilst, ka darba kārtība tiek grozīta un tajā tiek iekļauts likumprojekts "Grozījums Kriminālprocesa likumā"? Iebildumus nedzird. Darba kārtība grozīta.

___

Turpinām izskatīt apstiprināto darba kārtību.

Nākamais darba kārtībā – lēmuma projekts **"Par Latvijas Republikas Saeimas Parlamentārās izmeklēšanas komisijas nolūkā stiprināt valsts uzraudzību veiktā finanšu sektora "kapitālā remonta" negatīvās ietekmes uz valsts finanšu un kapitāla tirgus sistēmu izvērtēšanai, kā arī iespējamas AS "PNB Banka" novešanas līdz maksātnespējai, AS "ABLV Bank" novešanas līdz piespiedu pašlikvidācijai un "Baltic International Bank SE" darbības apturēšanas apstākļu izmeklēšanai darbības laika pagarināšanu"**.

Vārds referentam – komisijas priekšsēdētājam Vilim Krištopanam.

V. Krištopans (LPV).

Priekšsēdētāja kungs! Deputāti! Komisija nobalsoja par lūgumu pagarināt mūsu darbu. Mans priekšlikums bija pagarināt uz trim mēnešiem. Konsultējoties ar Juridisko biroju, diemžēl sanācis tā, ka optimāli ir četri mēneši, tāpēc ka mums vajadzēs mēnesi, lai uzrakstītu galaziņojumu. To mēs rakstīsim pa brīvlaiku, jo, kā jūs zināt, Saeima jūlijā, augustā praktiski nestrādā. Ja jūs pagarināt, tad komisijas darbs beidzas ap 1. septembri.

Vispirms paldies par darbu komisijas sekretāram Rokpeļņa kungam, kurš tiešām ļoti aktīvi iedziļinājās šajās problēmās, veica milzu darbu, tiešām īstu komisijas sekretāra darbu. Tāpat paldies Viktorijai Pleškānei, deputātiem Kulbergam un Šuvajevam, kuri arī aizvien dziļāk un dziļāk saprot un izprot šīs problēmas, un problēmu ir daudz.

Kā jau jūs esat... Kad mēs sākām runāt par komisiju, par kreditēšanu tā īpaši neviens nerunāja, un tad faktiski mūsu spiediena rezultātā tagad par kreditēšanu runā visi, par funkciju dublēšanu, par to, ka grāmatveži, autotirgotāji, mākleri ir aplikti ar papildu... dublējošām funkcijām, kas jādara faktiski būtu *AML* un uzraudzībai, to dara bankas un arī vēl visi manis nosauktie. Piemēram, aizvakar pie mums bija Finanšu nozares asociācijas pārstāvji, un Brazovska kungs saka tā: mums, redz, tur siltināšanas nav, un mēs atpaliekam, lietuviešiem ir, un tāpēc arī mums tā ekonomika ir daudz vājāka.

Vakar pie manis griezās sens mans paziņa, kurš desmitiem gadu nodarbojas ar māju apsaimniekošanu. Tagad, kā jūs zināt, šajā tirgū daudz kas mainās. No lielajiem apsaimniekotājiem... Dzīvokļu īpašnieki veido savas biedrības un domā, kā paši apsaimniekos mājas, kā siltinās. Konkrēts gadījums: 30 dzīvokļu māja nodibina biedrību, 30 dzīvokļu īpašnieki nevar atvērt nevienā bankā kontu, vienkārši viņiem never vaļā kontu. Viņš man saka: "Nu, tad iedodiet... vismaz jūs tur Saeimā izlemiet un iedodiet mums tos kases lodziņus "Rīgas siltumā", "Rīgas ūdenī", "Latvijas Gāzē", kur es varu savākt no iedzīvotājiem to *cash*, to skaidro naudu, un aiziet samaksāt, jo kontu mēs, biedrība, atvērt nevaram."

A tie cilvēki jau piecās minūtēs to biedrību nedibina. Viena sapulce, otra sapulce, trešā sapulce, tad viņi beidzot nolemj: nu, viņi saņemsies, nodibinās biedrību, apsaimniekos māju, siltinās māju. Finanšu nozares asociācija saka: "Jā, neņem kredītus māju siltināšanai," a mēs kontu viņiem neatveram. Un *(Starpsaucieni. Pauze.)*...

Sēdes vadītājs. Tātad Krištopana kungs šobrīd acīmredzot ietur pauzi atbildot, jo domā, ka šādā veidā viņš pārkāps Saeimas kārtības rulli – jums atbildot. Vienīgais, ko es varu norādīt, Krištopana kungs, – ļoti cieši pieturēties pie ziņojuma komisijas vārdā. Paldies, ka respektējāt Saeimas kārtības ruļļa noteikumus un nediskutējāt ar zāli.

Bija jautājums par laika limitu. Ziņotājiem laika limita nav – atbilstoši Saeimas kārtības rullim.

V. Krištopans. Vārdu sakot, ir pilnīgi skaidrs, ka Jurēvica kungs, Lapiņa kungs – latviešu valodā – *topīja*, cik vien var, šo komisijas darbu. Tāpēc arī jūs, Kola kungs, tagad jaucaties. Skaidrs, ka jums viss ir kārtībā, JAUNAJAI VIENOTĪBAI viss kārtībā, Nacionālajai apvienībai viss... Kontus visiem ver vaļā, kreditēšana ir šitāda, un viss ir kārtībā.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Tātad atklājam debates.

Debatēs pieteicies deputāts Ģirts Lapiņš.

Ģ. Lapiņš (NA).

Godātais priekšsēdētāja kungs! Godātie kolēģi! Es pat no vietas necentos pārtraukt Krištopana kunga domas lidojumu, kad viņš iznāca un stāstīja, jo, manuprāt, tieši tas ļoti labi raksturo, kā šīs izmeklēšanas komisijas sēdes notiek.

Krištopana kungam ir dažādi notikumi, un tad viņš nāk un stāsta, un stāsta, un viss kaut kas interesants Krištopana kunga dzīvē notiek, bet, manuprāt, tas galīgi netuvina tam rezultātam, kāpēc tika izveidota komisija, tai skaitā ar jūsu, Krištopana kungs, parakstu.

Pa punktiem. Tātad komisija tika izveidota 31. janvāra sēdē, faktiski darbu tā sāka mazliet vēlāk. Nosaukums ir (es to nolasīšu) – fantastiski garš, grūti to pat tādā veidā aptvert, bet tur ir divas domas iekodētas iekšā. "[..] nolūkā stiprināt valsts uzraudzību veiktā finanšu sektora "kapitālā remonta" negatīvās ietekmes uz valsts finanšu un kapitāla tirgus sistēmu izvērtēšanai" – nu, tā ir pirmā tēze. Un otrā – komats... "kā arī iespējamas AS "PNB Banka" novešanas līdz maksātnespējai, AS "ABLV Bank" novešanas līdz piespiedu pašlikvidācijai un "Baltic International Bank SE" darbības apturēšanas apstākļu izmeklēšanai" – tā ir otra. Principā divas savstarpēji nesaistītas... tās, protams, ir zināmā mērā saistītas, bet tomēr ir pilnīgi, pilnīgi par citām lietām.

Tātad ir pagājuši vairāk nekā divi mēneši attiecībā uz šo otro lietu – šīm trīs nosauktajām bankām. Pirmajā izmeklēšanas komisijas sēdē tika uzaicināts prokuratūras pārstāvis, no kura pēc tam mēs saņēmām vēstuli, ko ir parakstījis ģenerālprokurors Stukāna kungs, kur viņš skaidro, ka pašreiz Valsts policijā noris kriminālprocesi saistībā ar "ABLV Bank"... nu, es neteikšu visus tos pārkāpumus, bet... gan ar "ABLV Bank", gan "PNB Banka", gan arī "Baltic International Bank SE".

Un tagad esiet uzmanīgi: "Līdz ar to, ņemot vērā pašreiz notiekošos pirmstiesas kriminālprocesus un tiesvedības, parlamentārās izmeklēšanas komisijai, īstenojot tai noteiktos uzdevumus un, iespējams, nopratinot attiecīgās personas, savā darbībā jāievēro arī citos tiesību aktos noteiktais, lai ar parlamentārās izmeklēšanas komisijas darbību netiktu kaitēts kriminālprocesa interesēm, kā arī valsts reputācijai saistībā ar kredītiestāžu uzraudzību."

Šādu vēstuli mēs saņēmām. Neskatoties uz šo saņemto vēstuli, Krištopana kungs gan izmisīgi divus mēnešus vēl uztur spēkā domu, ka nebūtu slikti tikties ar Guseļņikovu, ar Rasmusenu, arī ar Ilmāru Rimšēviču, kuram, kā mēs to lasījām publiski – presē –, pavisam nesen sācies ir trešais tiesas process (bet – arī ar viņu Krištopana kungs grib aprunāties!). Nu kāpēc gan ne, vai ne?

Interesantākā epizode, protams, bija, kad, nesaskaņojot ar pārējiem komisijas biedriem, tika uzaicināts Krištopana kunga čoms, paziņa, Kirovs Lipmans, jo – viņi tādi ļoti draudzīgi un forši. Un komisijas sēdes gaitā, protams, mēs tomēr vērsām uzmanību, ka nu varbūt nevajadzētu, jo īstenībā nav nekāda sakara ar kredītiestādēm tam viņa senajam tiesas procesam. Un tad mēs viņu tā kā iznesām ārpus komisijas sēdes laika. Paldies kolēģiem, kas to izdarīja, jo... Jurēvica kungam un arī pārējiem... ka mēs viņu neiekļāvām oficiāli, jo īstenībā Lipmana kunga stāsts – tam vispār nav nekāda sakara ne ar kredītiestādēm, ne ar šīm trim bankām, ne ar kredītiestāžu darbību. Vienkārši – sens viņa un viņa dēla Filipa tiesas process, un tāpēc viņš tiek uzaicināts izstāstīt viņa sāpi, un tiek pārrunāts... Un šīs komisijas sēdes tiek pārvērstas par tā kā tādiem stāstiem.

Labi, šobrīd ir skaidrība – es ceru, arī Krištopana kungam –, lai nekaitētu Latvijas valstij, nu mēs neaicināsim Guseļņikovu, Rasmusenu un citus, kas ir tiesvedības procesos ar Latviju. Es ļoti ceru, ka mēs neaicināsim, kaut arī citi kolēģi tik un tā saka, ka varētu aprunāties. Nesaprotu, ko jūs gribat no viņiem dzirdēt. Kā jūs sapratīsiet, kurā brīdī viņi stāsta taisnību un kurā brīdī viņi melo, lai vinnētu naudu tiesā? Pilnīgi absurds ir īstenībā viss šis.

Nu labi, bet... Krištopana kungs zināmā mērā saprata to, ka ar šo tad mēs šīs trīs bankas īsti tā kā nesāksim izmeklēt. Un mēs arī viņus neesam sākuši izmeklēt šajos divarpus mēnešos. Mēs neesam vispār pat sākuši, jo mums prokuratūra lūdza to nedarīt, lai nekaitētu Latvijas valstij. Šajā brīdī...

Var apvienot...?

Sēdes vadītājs. Kolēģi, vai jums ir iebildumi pret to, ka tiek apvienoti debašu laiki? Nav iebildumu.

Lūdzu, turpiniet.

Ģ. Lapiņš. Šajā brīdī, kad Krištopana kungs saprot, ka... nu, jā, tātad šīs trīs bankas mēs tā kā... neesam darījuši un nedarīsim, jo mēs īsti nevaram darīt, citādi mēs varam kaitēt Latvijas valstij. Un paldies Krištopana kungam vismaz par to, ka viņš nekaitē Latvijas valstij. Tiek domāts un strādāts, lai vismaz kaut ko izpētītu. Nu vismaz kaut ko gribas izpētīt, jo... Es teikšu, kā es to personīgi saredzu: te nav runa par komisijas vadību un atalgojumu. Ne jau tāpēc Krištopana kungs to dara. Ir runa par to, ka tā ir platforma. Nu tātad Krištopana kungs ir izmeklēšanas komisijas vadītājs un viņam ir izmeklēšanas komisija, un tagad viņš izmeklēs. Tagad mēs esam otrajā... kad tiek meklēts: nu ko tad mēs varētu izmeklēt? Nezinu. Nu, piemēram, banku kontu atvēršanu... ka netiek atvērti konti. Tā ir taisnība – ir problēmas ar kreditēšanu.

Bet tad, ja mēs paskatīsimies, ka... šie paši jautājumi tiek iztirzāti Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā... es saprotu no kolēģiem... Ilgtspējīgas attīstības komisijā, kur arī Mitrevica kungs ir uzrakstījis vēstuli Latvijas Bankai un saņēmis... un citās komisijās... Uz Budžeta un finanšu (nodokļu) komisiju mums nāk... Bet nekas, mēs arī paralēli vēl kaut ko darīsim.

Izejot no šī, ka principā tā ir tāda Krištopana kunga iniciatīva, darbības imitācija, – vienkārši kaut ko izpētīt... Es ierosināju, ka šos jautājumus – par kontu atvēršanu, par kreditēšanu – mēs varētu

izskatīt līdz, piemēram, jūnija vidum, tā kā pagarināt laiku par diviem termiņiem, bet Krištopana kungs teica – nē. Tur bija vēl versija, ka varētu līdz jaunajam gadam pētīt... un tā.

Paldies, Krištopana kungs, ka vismaz uz četriem mēnešiem... Nē, šīs izmeklēšanas komisijas pienesums būs neliels. Būs kaut kādas tēzes, ko mēs iedosim citām komisijām, bet, nē, šis nav... četri mēneši...

Es aicinu neatbalstīt pagarināšanu uz četriem mēnešiem, jo principā notiek darbības imitācija.

Lūdzu, atbalstām.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Nākamajam vārds – deputātam Edmundam Jurēvicam.

E. Jurēvics (JV).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāj! Kolēģi! Es īstenībā esmu ļoti pateicīgs izmeklēšanas komisijas priekšsēdētājam, ka viņš šodien jūs iepazīstināja ar to zinātniskā darba līmeni, kādā mēs šajā komisijā strādājam.

Kolēģi, atcerieties, – kad šī izmeklēšanas komisija tika izveidota, es teicu: ir pamatotas bažas, ka būs mēģinājumi šo komisiju izmantot pret valsts interesēm, mēģinājumi šajā komisijā dot tribīni tādiem cilvēkiem, kuri šobrīd ir tiesājami, kuriem ir starptautiskās tiesvedības. Un tie ir fakti. Tiešām – ir bijuši mēģinājumi šīs komisijas sēdēs dot vārdu tādiem cilvēkiem kā Guseļņikovs, Rimšēviča kungs.

Varētu likties... Ne jau man ir bail no viņiem, kā viņi saka, bet šādi notikumi diemžēl varētu tikt izmantoti pret izmeklēšanas interesēm, pret... arī starptautiskajā tiesvedībā.

Man ir prieks, ka mums, komisijas vairākumam, ir izdevies novērst šos mēģinājumus. Tie ir fakti, kas ir dokumentēti, – ir bijuši mēģinājumi dot šādiem cilvēkiem tribīni.

Vēlreiz varu apliecināt (un neviens nenoliedz), ka mums banku sistēmā ir problēmas. Konkurenci ir nepieciešams kāpināt, un daudzas komisijas jau pie tā strādā. Es gribu uzteikt Mitrevica kungu. Ilgtspējīgas attīstības komisijā ir nopietna diskusija par šo, bet tur ir tā atšķirība, ka tur ir diskusija pēc būtības, nevis mēģinājumi apsūdzētām personām dot tribīni.

Kolēģi, ir vēl viena būtiska lieta – ne tikai dot tribīni... Mēs zinām, ka katras parlamentārās izmeklēšanas komisijas darbības beigās ir galaziņojums, un es aicinu visu Saeimu ļoti rūpīgi sekot līdzi, lai ziņojumā netiktu iekļautas tādas lietas, kas tiktu vērstas pret Latvijas interesēm starptautiskajā tiesvedībā.

Tāpēc, ņemot vērā šīs bažas un šos izteikumus, es aicinu nepagarināt izmeklēšanas komisijas darbu, jo es saskatu risku valsts interesēm. Taču, risinot jautājumu par banku sistēmu kopumā, strādāsim visi kopā citās komisijās, neapdraudot valsts intereses.

Aicinu balsot "pret".

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Nākamajam vārds – deputātam Viktoram Valainim.

V. Valainis (ZZS).

Godātie kolēģi, it kā vienkāršs jautājums – pagarināt termiņu.

Iepriekš man ir bijusi pieredze, darbojoties divās izmeklēšanas komisijās, un arī tām tika pagarināti termiņi, dažai labai – pat vairākkārt, un par to vienmēr bija zināma vienprātība. Un šodien, skatoties uz šīm diskusijām... īpaši – Lapiņa kunga mēģinājumi pārvērst šo izmeklēšanas komisiju par Krištopana izmeklēšanas komisiju...

Godātie kolēģi, tā nekad, nevienā brīdī, nav bijusi Krištopana kunga izmeklēšanas komisija. Ja kāds kādā brīdī atļaujas pateikt, ka tās lietas, par kurām Krištopana kungs runā, ir maznozīmīgas... vienalga, kāds būtu tas piemērs, – vai tas ir piemērs ar dzīvojamo māju pārvaldniekiem, vai tas ir piemērs par biedrībām... Un entie piemēri ir dzirdēti par to, ka ir absolūti neizskaidrojamas un absolūti nepieņemamas lietas, kas šobrīd notiek mūsu finanšu sektorā.

Kolēģi, šī izmeklēšanas komisija deva rezultātu vēl pirms tās izveidošanas. Tas vien, ka tika savākti 34 paraksti šādas komisijas izveidošanai, jau deva būtisku rezultātu. Absolūti mainījās finanšu ministra attieksme, Latvijas Bankas vadītāja attieksme. Neviens vairs nestaigāja apkārt un nestāstīja, ka Latvijā ir viss kārtībā ar finanšu sektoru, neviens. *(Aplausi.)* Tas viss notika tikai tad, kad šo izmeklēšanas komisiju vispār izveidoja. Arī jūs tagad vairs nestaigājat, stāstīdami, ka "kapitālais remonts" ir *okay*. Nevienam nav šaubu par to, ka tur ir problēmas.

Un tas, ka šobrīd arī JAUNĀ VIENOTĪBA... Jurēvica kungs nāk tribīnē un stāsta par to, ka viņiem ir izdevies izcīnīt, ka viens vai otrs cilvēks netiek uzaicināts.

Es esmu pilnīgi pārliecināts par mūsu pārstāvi šajā komisijā – par Rokpeļņa kungu –, ka viņš tiešām pēc labākās pārliecības strādā pie tā, lai būtu kaut kāds pienesums; lai būtu reāli risinājumi; lai tiktu identificētas tās problēmas, kas ir šobrīd finanšu sektorā. Un esmu pārliecināts, ka būs rezultāts. Tas jau ir. Un mēs panāksim to daudz labāk.

Ja kāds cīnās par to, lai vienu otru cilvēku šeit neuzaicinātu... Nu, piemēram, JAUNĀ VIENOTĪBA cīnās par to, lai iztaujāšanai uz izmeklēšanas komisiju neaicinātu JAUNĀS VIENOTĪBAS virzīto – 10 gadu garumā virzīto! – Latvijas Bankas prezidentu. No kā jūs baidāties, JAUNĀ VIENOTĪBA? Jūs jau bijāt tie, kas viņu virzīja, veda, visu laiku visiem prezentēja: Rimšēviča kungs – labākais prezidents, kāds var būt Latvijas Bankai. No kā jūs nobijāties šobrīd? Varbūt Rimšēviča kungs šajā izmeklēšanas komisijā pateiktu kaut ko tādu, ko jūsu ausis negribētu dzirdēt. Kolēģi, nevajag baidīties no patiesības!

Es domāju, ka šai izmeklēšanas komisijai... ja reiz ir vienojušies par to, ka četru mēnešu pagarinājums ir, es aicinu atbalstīt.

JAUNĀS VIENOTĪBAS vadītā izmeklēšanas komisija arī ir strādājusi teju gadu, un tā nav bijusi problēma. *(Starpsauciens.)* Tāpēc jautājums ir par to, ka nevajag šo nonivelēt uz to, ka tā ir tikai Krištopana izmeklēšanas komisija. Nekad neviena komisija... Šī nav Smiltēna Saeima...

Ir komisija, ir darbs tajā komisijā, ir cilvēki, kas strādā komisijā, un visiem kopā viņiem jādara tā, lai būtu rezultāts, nevis jāmeklē, kādā veidā patraucēt to darbu. Dodiet pienesumu, nāciet ar savām idejām! Jūs tur esat, nu tad dariet kaut ko! Izdariet kaut ko lietas labā!

Es arī, tāpat kā Jurēvica kungs, tāpat kā Lapiņa kungs, esmu bijis izmeklēšanas komisijās; neesmu ieņēmis tur amatus, bet pēc tam, kad šīs komisijas beidza strādāt, es iesniedzu – jūs varat

pārliecināties – savas atsevišķās domas, lielākas, mazākas, bet tie bija ziņojuma vērti dokumenti, kurus novērtējusi arī sabiedrība, žurnālisti, visi, kas šīm tēmām seko līdzi, un arī jūs varat iepazīties ar visu to, un tad sapratīsiet, kā ir jāstrādā šādās komisijās. *(Starpsauciens.)*

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Piekrītu Valaiņa kungam – nekad neesmu mēģinājis privatizēt šo namu.

Nākamajam vārds – deputātam Andrim Šuvajevam.

A. Šuvajevs (PRO).

Kolēģi deputāti! Es esmu frakcijas PROGRESĪVIE pārstāvis šajā grupā, un, ņemot vērā, ka šeit ir izvērsušās debates jeb diskusijas, es vēlētos norādīt tos iemeslus, kāpēc savai frakcijai es rekomendēju tomēr atbalstīt komisijas darbības pagarinājumu.

Krištopana kungs neļaus samelot – es esmu bijis viens no aktīvākajiem arī iekšēji, viens no kritiskākajiem attiecībā uz to, kā tiek organizēts darbs, un es esmu noteikti saskatījis problēmas tajā, ka mums ir varbūt trūcis sistēmas un uzdodamie jautājumi jau no paša sākuma... un regulāri šos jautājumus arī aktualizējis komisijā, kā to arī stenogrammas noteikti apliecinās.

Tāpēc es regulāri teicu: ja ir vēlme panākt mūsu, PROGRESĪVO, atbalstu pagarināšanai, tad man būs nepieciešams darba plāns, man būs nepieciešami pietiekami skaidri jautājumi, lai es savai frakcijai un saviem biedriem varu paskaidrot, kas šajā komisijā tiks darīts.

Un līdz ar to... vienkārši vēlējos paskaidrot, ka šāds darba plāns tika sastādīts. Tur ir iezīmēti kopumā seši jautājumi, kas turpmāk tiks skatīti, kas attiecas uz jau pieminēto kreditēšanu, uz kontu atvēršanas problēmām, uz administratīvo slogu uzņēmējiem, uz vienotu *AML* standartu un vispārpieņemtās prakses pastāvēšanu vai nepastāvēšanu, uz ārvalstu investīcijām un uz jautājumu par finanšu tehnoloģiju uzņēmumu sektoru Latvijā. Es domāju, ka šie ir jautājumi, kurus var sasaistīt ar šo izmeklēšanas komisiju.

Es domāju (un arī frakcija PROGRESĪVIE, protams, uzskata), ka "kapitālais remonts" noteikti bija jāveic pirms pāris gadiem. Taču mums ir jāskatās arī pietiekami objektīvi: ir skaidrs, ka ir bijušas tam "kapitālajam remontam" sekas. Un mēs esam pilnīgi atvērti risināt šos jautājumus.

Man tomēr arī jāsaka, ka man ir interesanti dzirdēt, ka Lapiņa kungs tik aktīvi uzstājas "pret" šīs komisijas termiņa pagarināšanu. Manuprāt, Lapiņa kungs ir viens no aktīvākajiem komisijas locekļiem (lai visi tomēr to zina!). Lapiņa kungs piedāvāja tik tiešām pagarināt par diviem mēnešiem. Es saprotu, tomēr arī tas apsvērums, kas nāk... Un, kā Krištopana kungs minēja, viņa sākotnējais piedāvājums bija – trīs mēneši, bet Juridiskā biroja rekomendācija bija tomēr pielikt to papildu mēnesi, ņemot vērā, ka ir Saeimas darba pārtraukums.

Līdz ar to, vismaz pēc manas izpratnes... tas, kā es redzu, kā komisija, visticamāk, turpinās strādāt, – ka līdz jūnija vidum vai līdz brīdim, kad ir pavasara sesija parlamentā... tiks iztaujātas konkrētas institūcijas. Un šīs institūcijas pārsvarā ir vai nu valsts institūcijas, vai arī... es domāju, mēs tuvākajā laikā aicināsim arī četras Latvijā lielākās komercbankas, un tad jūlijs un augusts tiks pavadīts, lai sagatavotu galaziņojumu.

Līdz ar to, es domāju, šis ir plāns un pietiekami konkrēti jautājumi, zem kuriem es varu parakstīties un varu šajā gadījumā arī atbalstīt. Tāpēc vēlējos tikai paskaidrot, kāpēc šajā gadījumā es esmu rekomendējis frakcijai PROGRESĪVIE atbalstīt parlamentārās izmeklēšanas

komisijas darbības termiņa pagarinājumu. Es domāju, ka tik tiešām mēs esam strādājuši divus mēnešus; mēs pirmo mēnesi nestrādājām. Es uzskatu, ka tas būtu šajā brīdī arī korekti – tomēr pagarināt par pāris mēnešiem, kas, manuprāt, atkal... ir šie divi mēneši līdz brīdim, kad sāks gatavot galaziņojumu, tā rakstīšanu. Tik tiešām to arī izdarīt.

Paldies par uzmanību. Ja jums ir kādi jautājumi vai neskaidrības attiecībā uz to, kas tiks darīts šajā komisijā atlikušajā laikā, šis ir īstais brīdis, lai šos jautājumus uzdotu.

Un patiesībā vēlos uzteikt kolēģus gan no APVIENOTĀ SARAKSTA, gan no Zaļo un Zemnieku savienības, kas, manuprāt, arī ļoti konstruktīvi pieiet šiem jautājumiem un, par spīti tam, ka, manuprāt, tomēr varbūt, kā jau es minēju sākumā, ir pietrūcis fokuss, nāk ar ļoti konkrētiem jautājumiem un ar ļoti skaidru mērķi, kas, manuprāt, ir valsts interesēs.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Nākamajam vārds – deputātam Aināram Šleseram.

A. Šlesers (LPV).

Godājamais priekšsēdētāj! Godājamie kolēģi! Mani neizbrīna tas, ka tie, kas piedalījās "PNB Bankas" izlaupīšanas sekmēšanā, mēģina visu torpedēt. Un tā, Lapiņa kungs, ir Nacionālā apvienība un JAUNĀ VIENOTĪBA. Jūs bijāt iepriekšējā valdībā kopā ar Bordānu, kopā ar Jurašu, kas bija jūsu koalīcijā, kas sekmēja šīs bankas izlaupīšanu. Simtiem miljonu ir pazuduši tikai tāpēc, ka Juraša ģimenes uzņēmums konsultēja šīs bankas izlaupīšanu. Jūs baidāties uzaicināt Jurašu, lai noskaidrotu, par ko viņa ģimenes uzņēmums saņēma pusmiljonu eiro? Tas jums nešķiet svarīgi?

Nacionālā apvienība, jūs tagad nodarbojaties ar piesegšanu, piesedzat. Tas viss, kas notiek Aizsardzības ministrijā saistībā ar 220 miljonu... slēgtiem līgumiem... Bet, kas attiecas uz šo lietu, jūs esat ieinteresēti piesegt sevi. Kāpēc? Tāpēc, ka Latvijā ilgstoši darbojusies nacionālā maksātnespējas administratoru mafija un jūsu cilvēki bija daļa no šīs mafijas. Un jūs zināt, par ko es runāju. Visas bankas, visi uzņēmumi, kuri pēdējā laikā ir bijuši novesti līdz maksātnespējai... Tas ir bijis jūsu bizness, no kā jūsu kolēģi, draugi, sabiedrotie guva peļņu.

Apskatieties! *(Starpsauciens.)* Jā, runāsim par to. Kāpēc jūs baidāties uzaicināt bijušo NATO ģenerālsekretāru Rasmusenu? No kā jūs baidāties? Viņš bija padomē. Un jūs zināt, kāpēc viņš ir jāaicina un jāpratina kopā ar Vācijas izlūkdienesta vadītāju? Zināt, kāpēc? Viņi ieņēma augstus amatus "PNB Bankā".

Jā, pašreiz notiek tiesvedība, bet būtu jānoskaidro, kā tas ir sanācis, ka FKTK, kura ir jāuzrauga attiecīgām valsts iestādēm, ļāva izzagt šo banku, uz Guseļņikova rēķiniem pārskaitot milzīgas, miljonos mērāmas summas. Jūs to visu esat pieseguši. Kāpēc? Tāpēc, ka maksātnespējas administratoru mafija pelna no tā, ka viņiem ir jānoved līdz bankrotam šie uzņēmumi. (Ļoti bieži mēs paskatāmies, cik miljonu pelna šie administratori.) Jūsu partija vistiešākajā veidā ir saistīta ar to.

Un tagad jūs Krištopanam pārmetat par to, ka viņš stāsta par problēmām. Šīs komisijas darbu jūs torpedējāt jau no pirmās dienas. Vairāk nekā mēnesis, pusotrs mēnesis pagāja, lai šī komisija vispār varētu sākt strādāt. Jūs negribējāt, lai šāda komisija tiktu izveidota.

Priekšvēlēšanu laikā es piedalījos dažādās priekšvēlēšanu debatēs televīzijā un radio, un blakus vienmēr stāvēja Bordāns. Un tad, kad es uzdevu jautājumu – par ko Juraša ģimenes uzņēmums

saņēma 500 tūkstošus eiro –, viņš nekad neatbildēja – nekad neatbildēja! Bet tas ir fakts, jo Jurašs pats bija apliecinājis: jā, viņa ģimenes uzņēmums saņēma par konsultācijām... Vai tas bija par jumtošanu vai par konsultācijām, lai izzagtu simtiem miljonu?

Un tieši tāpēc JAUNĀ VIENOTĪBA un Nacionālā apvienība piesedz to visu. Kāpēc? Tāpēc, ka jūs bijāt daļa no tiem piesedzējiem.

Un es jums saku sekojošo: ja jūs neļausiet strādāt šai komisijai, 34 deputāti izveidos jaunu komisiju par visām jūsu lietām. Ja jūs mēģināsiet aizvērt tai muti, – labi, nostrādās komisija trīs mēnešus, mēs izveidosim jaunu komisiju. Nedomājiet, ka, ja jūs nobalsosiet par nepagarināšanu, mēs neko nedarīsim!

Beidzot Saeimā ir opozīcija, no kuras jums ir jāraustās, tāpēc ka jūsu lietas *(Starpsauciens.)*... jūsu lietas nāks gaismā. Jūs bijāt iepriekšējā valdībā ar Bordānu un Jurašu.

Lapiņa kungs, nāciet un pasakiet, vai es meloju! Es atstāšu divas minūtes vēl atbildei. Ja jūs gribat, lai es nosaucu uzvārdus, nosaukšu. *(Starpsauciens: "Tad taisnība... par Jurašu!")*

Šai komisijai ir skaidri uzdevumi, un šī komisija turpinās darbu. Skaidrs, ka jūs to neatbalstīsiet. Bet rezultāts būs, un es domāju, ka agri vai vēlu vainīgie tiks noskaidroti.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Nākamajam vārds – deputātam Gunāram Kūtrim.

G. Kūtris (ZZS).

Cienījamie kolēģi, es nedarbojos šajā parlamentārās izmeklēšanas komisijā, bet savulaik vienu vadīju, un es labi zinu, kāda ir gaisotne parlamentārās izmeklēšanas komisijās, kur valdošā koalīcija parasti negrib atklāt konkrētus faktus un mēģina likt sprunguļus riteņos. Tas ir fakts. Piedodiet. Un tie, kas šodien runāja no valdošās koalīcijas, – jūsu mērķis pēc būtības ir nepieļaut parlamentāro izmeklēšanu par faktiem, jo, ja jūsu interesēs būtu sakārtot šīs lietas, tad komisijas, kuru vadībā ir jūsu cilvēki, sen jau būtu sakārtojušas gan banku sistēmu, gan pārējās lietas. Bet tas nenotiek, un tas nenotiek jau piekto gadu.

Tāpēc mans priekšlikums ir drīzāk vērtēt, ka parlamentārās izmeklēšanas komisija – tas ir viens no parlamentārās kontroles veidiem. Un šis veids nevar tikt vērtēts kā valsts drošību apdraudošs.

Šajā gadījumā parlamentārās izmeklēšanas komisijā darbojas visu frakciju pārstāvji. Parlamentārās izmeklēšanas komisija iziet atklātībā ar ziņojumu, kuram var publicēt tikai to daļu, kuru ir atbalstījuši visi. Tas nozīmē, ka jums būs iespēja nepiekrist arī kādam galaziņojuma teikumam, kas var apdraudēt valsti. Bet man ir lielas šaubas, ka parlamentārais darbs varētu tikt uzskatīts par valsts apdraudējumu, jo parlamentārās izmeklēšanas komisiju uzdevums ir sakārtot valsti.

Otrs jautājums ir par šīs komisijas otro darba daļu, ko šobrīd, cik es saprotu, ir mazlietiņ nobremzējuši – pēc prokuratūras vēstules. Parlamentārās izmeklēšanas komisija neizmeklē konkrētu cilvēku noziegumus... tiem cilvēkiem, kuriem apsūdzība ir celta vai kuriem, iespējams, to cels. Parlamentārās izmeklēšanas komisija izmeklē valsts iestāžu rīcību, valsts augstāko amatpersonu rīcību, kā tās šo sistēmu ir darījušas labu vai sliktu, vai valstij likumi ir jāgroza, vai jāmaina iestāžu padotība... apvienošana vai kaut kas tamlīdzīgs.

Un, ja mēs sakām, ka šādās lietās... ka Latvijā ar trim bankām ir notikušas lielas problēmas... ar nopietnām bankām... ka tur vainīgi ir tikai atsevišķi izpildītāji un viņus krimināli sodīs, kas notiks tad, ja šī izmeklēšana ilgs 10–14 gadus? Valstij finanšu sistēma nav jāsakārto, likumdevējam par to nav jāuztraucas, ja pati Finanšu ministrija, banku sektors par to neuztraucas? Valdošajai koalīcijai tas ir vienaldzīgi? Tāpēc es teiktu, ka parlamentārās izmeklēšanas komisijai ir jāpārliecinās, kāpēc tas tā varēja notikt. Viņiem nav jāattaisno konkrētie noziedznieki, ja tādi ir, bet jāpārliecinās, vai valsts sistēmu nav padarījusi tādu, ka ir iespējamas šādas banku slēgšanas. Var būt, ka vainīga ir bijusi valsts. Bet tas ir jāpārbauda.

Tie, kas būs saucami pie krimināatbildības, arī tiks saukti pie krimināatbildības. Tāpēc šeit es... Man liekas, ka komisijā darbojas prokuratūras pārstāvis. Es droši nezinu, bet prokuratūras pārstāvis noteikti teiks, ka, atvainojiet, šis jautājums skar konkrēto krimināllietu un šo nevajadzētu publiskot. Un, es domāju, katrs normāls cilvēks arī sapratīs un klusēs. Bet tie jautājumi, kur ir jāsakārto valsts, – tas ir parlamenta uzdevums. Un, ja jūs negribat, tad, piedodiet, tā ir jūsu problēma, ka jūs negribat valsti sakārtot, tāpēc vismaz ļaujiet to darīt tiem, kas to jautājumu grib sakārtot.

Un visbeidzot – pavisam īsi – par termiņiem. Es nezinu... izmeklēšanā viena daļa cilvēku ir strādājusi vai praktiski var iedomāties, kā notiek izmeklēšana. Jums ir liels cilvēku skaits, ko vajadzētu uzklausīt, jūs gribat viņus uzklausīt, jūs liekat plānus. Es nedomāju, ka parlamentārās izmeklēšanas komisija strādā katru dienu, jums visiem ir pietiekama noslodze arī citās komisijās. Tātad šie uzklausāmie cilvēki ir jāsaliek pa dienām. Jūs parēķiniet, cik dienu ir palicis un vai šajās dienās ir iespējams tiešām visu atklāt. Tāpēc es teiktu, ka četri mēneši – tas ir minimālais, ja pati komisija ir izdomājusi, ka vasarā varētu gatavot galaziņojumu. Protams, normāla darbošanās būtu, ja tā būtu līdz gada beigām.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Kulberga kungs, vai jums pietiks ar minūti un 20 sekundēm?

A. Kulbergs (AS).

Priekšsēdētāja kungs! Deputāti! Es ātri. Es arī piedalos šajā komisijā, un es piekrītu tam, ka komisija sākuma fāzē... Pirmkārt, mēs to savācām kopā tikai pusotru mēnesi... vēlāk, un, otrkārt, sākuma fāzē nebija pietiekami strukturēts uzdevums un darbs bija haotisks. Un es piekrītu tam, ka ir bezjēdzīgi skatīties vēsturē un meklēt vainīgos.

Es tajā piedalos, lai reāli risinātu "kapitālā remonta" problēmas un rastu kļūdu labojumus. Tas ir tas, kas, manuprāt, ir būtiskākais uzdevums, jo mums ir problēmas ar kreditēšanu – tās ir reālas problēmas, ar kontu atvēršanu – tās ir reālas problēmas. To saka vairākas vēstniecības, konkrēti to saka investori, to saka uzņēmēji. Un kas ir noticis?

Mēs vienkārši esam... Jā, mums bija milzu problēmas ar naudas atmazgāšanu, pilnīgi pareizi, tas bija jārisina nekavējoties. Bet problēma, ka, risinot problēmas ar naudas atmazgātājiem, tika ietekmēti pilnībā visi uzņēmēji, pilnībā visi investori, un sekas ir vēl joprojām. Un šī nasta, kas toreiz tika uzlikta, vēl joprojām saglabājas. Tātad mēs esam izskauduši naudas atmazgātājus, bet problēma vēl joprojām pastāv.

Es uzskatu, ka šīs komisijas iznākums – un labs iznākums – būtu identificēt kļūdas, konkrētas kļūdas, kas ir ar kreditēšanu, kas ir ar konta atvēršanu, kāpēc mums banku sektorā ir konkurences trūkums, un ņemt vērā šos ieteikumus. Un tas slogs, kas ir politiskais slogs, kas nevajadzīgi ir uzlikts grāmatvedības uzņēmumiem, kas ir uzlikts mākleriem, kas ir uzlikts bankām... visa tā

mašinērija padara mūs konkurētnespējīgus, tā padara dārgāku biznesu Latvijā, tā padara investoriem neiespējamu... nākt iekšā pie mums Latvijā un atbaida tos.

Tā ka tie ir tie uzdevumi, kas ir jāveic šai komisijai. Es uzskatu, ka tagad ir pietiekami labs plāns likts galdā, kur mēs skatāmies tieši uz priekšu, uz nākotni, ko labot un ko mainīt, un šis laiks, fokusēts laiks, ir nepieciešams, lai šis ziņojums būtu kvalitatīvi uzrakstīts.

Tā ka, es uzskatu, ir pareizi turpināt, jo savādāk tas darbs būs vējā. Rosinu atbalstīt.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Debates slēdzu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projektu "Par Latvijas Republikas Saeimas Parlamentārās izmeklēšanas komisijas nolūkā stiprināt valsts uzraudzību veiktā finanšu sektora "kapitālā remonta" negatīvās ietekmes uz valsts finanšu un kapitāla tirgus sistēmu izvērtēšanai, kā arī iespējamas AS "PNB Banka" novešanas līdz maksātnespējai, AS "ABLV Bank" novešanas līdz piespiedu pašlikvidācijai un "Baltic International Bank SE" darbības apturēšanas apstākļu izmeklēšanai darbības laika pagarināšanu"! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 55, pret – 34, atturas – nav. Lēmums ir pieņemts. *(Aplausi.)*

___

Pienācis laiks pārtraukumam.

Lūdzu zvanu! Lūdzu reģistrācijas režīmu! Lūdzu reģistrācijas rezultātus!

Paziņojumiem nav neviens pieteicies.

Vārds Saeimas sekretāra biedrei Antoņinai Ņenaševai.

A. Ņenaševa (Saeimas sekretāra biedre).

Kolēģi! Ir reģistrējušies 90 deputāti. Nav reģistrējušies 10: Hosams Abu Meri, Andris Bērziņš, Artūrs Butāns, Normunds Dzintars, Igors Judins, Zanda Kalniņa-Lukaševica, Līga Kozlovska, Andris Sprūds, Ričards Šlesers un Atis Švinka.

___

Sēdes vadītājs. Pārtraukums – pusstunda, līdz pulksten 14.00... nē, tātad līdz pulksten 15.00.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 14. Saeimas priekšsēdētājs
Edvards Smiltēns.

Sēdes vadītājs. Kolēģi, pārtraukums ir beidzies. Lūdzu, ieņemiet savas darba vietas Saeimas Sēžu zālē. Turpinām Saeimas sēdi pēc pārtraukuma.

Kulberga kungs, Krištopana kungs, varam vai nevaram turpināt sēdi?

Nākamā darba kārtības sadaļa – Prezidija ziņojumi par iesniegtajiem likumprojektiem.

Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Daigas Mieriņas, Viktora Valaiņa, Ulda Auguļa, Armanda Krauzes, Anitas Brakovskas, Andreja Vilka, Augusta Brigmaņa, Kaspara Meļņa, Jāņa Vucāna un Harija Rokpeļņa iesniegto likumprojektu **"Grozījums Latvijas Republikas Satversmē"** (Nr. 231/Lp14) nodot visām komisijām, kā arī Juridiskajai komisijai kā atbildīgajai komisijai.

"Par" pieteikusies runāt deputāte Daiga Mieriņa.

D. Mieriņa (ZZS).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāj! Cienījamie kolēģi! Imants Lancmanis reiz ir teicis: "Par prezidentu ir jāpiedzimst." Prezidentam būtu jābūt dzīves gudram un iekšēji inteliģentam, tās ir iekšējās kvalitātes, kuras nevar apgūt augstskolās. Var būt nez cik gudrs, bet, ja nejūti savus pilsoņus, jēga maza. Nevar pieņemt lēmumus un paust viedokli atrauti no tautas. Tauta mūsu politiķu lēmumus jūt ar sirdi.

Kādam būtu jābūt prezidentam? Demokrāts caur un cauri, klātesošs ne tikai sabiedrībai izšķirošos jautājumos, bet arī ikdienā, bez varas un vadoņa tendencēm, ar spēcīgu mugurkaulu jeb, kā mēs, latvieši, sakām, – vīrs un vārds. Kuru neietekmē politisko partiju lobijs un satraukums, vai tiks pārvēlēts uz nākamo termiņu. Spēcīga integritāte, stingra pašapziņa, savs viedoklis, jo mūsu visu ir daudz un gribēšanas mums ir daudz, bet prezidentam ir jāspēj izšķirt gribu no jēgas, kas ir svarīga viņa tautai. Prezidentam sāp, kad viņa tautai sāp, prezidents priecājas, kad tauta priecājas, un raud, kad tauta raud.

Kur mūsu prezidents bija, kad skolotāji un mediķi izgāja ielās? Kur mūsu prezidents bija, kad notika pikets "Nāves iemesls: sieviete"? Kur mūsu prezidents bija, kad saņēmām sabiedrības vēstuli par iespējamiem demokrātijas apdraudējumiem pašvaldību vietvarās? Process būtu daudz demokrātiskāks, ja par kandidāta piemērotību valsts vadītāja amatam lemtu visi pilsoņi, nevis tikai daži desmiti deputātu.

Ja prezidentu ievēlētu tauta, viņam būtu daudz lielāka atbildība un viņš daudz godprātīgāk pildītu savus pienākumus. Tagad viņš ir koalīcijas prezidents un pārstāv tās, ne sabiedrības intereses. Ļoti žēl, ka prezidentu neievēlē pat tās simts galvas. Tas ir ne tikai skumdinoši, tas ir bīstami, jo demokrātija tiek nepareizi saprasta. Lai arī Ministru kabinets ir izveidots ar matemātisku vairākumu, ja mēs saskaitām vēlētāju balsis, kas saņemtas no Latvijas pilsoņiem 14. Saeimas vēlēšanās, koalīcija pārstāv 34 procentu sabiedrības intereses.

Diskusija par tautas vēlētu prezidentu ir sena, mēģinājumi mainīt sistēmu ir bijuši. Atliek vien paskatīties iepriekšējo sasaukumu kolēģu darba materiālos, bet šodien atkal un joprojām esam sākumā, starta pozīcijās, lai kaut soli pietuvotos tautas vēlētam prezidentam.

Kolēģi, aicinu par alternatīvu iespēju. Alternatīva iespēja būtu ar konstitucionālo vairākumu vēlēts prezidents, kurš tiek ievēlēts ar 67 balsīm jeb divām trešdaļām balsu. Tas nozīmē, ka nepietiktu tikai ar Saeimas koalīcijas balsīm, būtu pienākums uzrunāt arī opozīcijā esošos deputātus, gūstot lielāku atbalstu Saeimā, un tas savukārt nozīmētu, ka prezidents strādātu ne tikai kā koalīcijas prezidents, bet strādātu visu, būtiska vairākuma, Saeimas pārstāvju atbalstīts un vēlēts prezidents, kā konstitucionālā vairākuma prezidents, kurš nepārstāv vienas vai divu partiju intereses.

Aicinu nodot šo likumprojektu izskatīšanai Saeimas komisijām.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Viens deputāts runājis "par", "pret" neviens nav pieteicies.

Lēmums izlemjams *(Starpsauciens.)*... Nē, es varu arī pajautāt. Vai kāds iebilst pret *(Starpsauciens.)* likumprojekta nodošanu komisijām? *(Starpsauciens: "Balsot!")* Ir pieprasīts balsojums.

Lūdzu zvanu! Balsosim par deputātu Daigas Mieriņas, Viktora Valaiņa, Ulda Auguļa, Armanda Krauzes, Anitas Brakovskas, Andreja Vilka, Augusta Brigmaņa, Kaspara Meļņa, Jāņa Vucāna un Harija Rokpeļņa iesniegtā likumprojekta "Grozījums Latvijas Republikas Satversmē" nodošanu visām komisijām, kā arī Juridiskajai komisijai kā atbildīgajai komisijai! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 35, pret – 49, atturas – nav. Likumprojekts komisijām netiek nodots.

___

Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Aināra Šlesera, Viļa Krištopana, Lindas Liepiņas, Kristapa Krištopana un Ramonas Petravičas iesniegto likumprojektu **"Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē"** (Nr. 232/Lp14) nodot visām komisijām, kā arī Juridiskajai komisijai kā atbildīgajai komisijai.

"Par" pieteicies runāt deputāts Ainārs Šlesers.

A. Šlesers (LPV).

Godājamais Saeimas priekšsēdētāj! Godājamie kolēģi! Pirms kāda laika tā saucamais Valsts prezidents Levits teica sekojošus vārdus: "Es turēšu svētus un ievērošu Latvijas Satversmi un valsts likumus. Pret visiem es izturēšos taisni un savus pienākumus izpildīšu pēc labākās apziņas."

Satversmes 1. un 91. pants noteic, ka pret visiem ir jāizturas vienlīdzīgi, ka ikviena pilsoņa balss ir no svara. Tātad prezidenta uzdevums ir kalpot visai Latvijas tautai. Ko pēdējā laikā mēs esam redzējuši, ko izpilda, atļaujas izpildīt mūsu tā saucamais prezidents Levits? Viņš, kad nāk runāt no šīs tribīnes, norāda ar pirkstu, kuri ir labie, kuri ir sliktie... ko viņš domā. Vai tā rīkotos prezidents, kuru būtu ievēlējusi tauta?

Kas attiecas uz politisko atbildību... Katram prezidentam ir jāuzņemas politiskā atbildība. Diemžēl Satversmē ir rakstīts, ka prezidents neuzņemas politisko atbildību. Tad nav jābrīnās, ka mūsu prezidents var teikt, ka visi, kas būs nomiruši, nesvinēs Ziemassvētkus un visādas citādas muļķības. Tāda ir realitāte. Viņš var runāt, ko grib, jo Satversmē ir rakstīts, ka viņš ne par ko neatbild. Un tas, ka viņš pēc tam, kad Nacionālā apvienība un Jaunā VIENOTĪBA paziņoja, ka virzīs viņu uz pārapstiprināšanu, uz nākamo termiņu, žurnālistu priekšā atļaujas pateikt, kuri drīkst balsot par prezidentu un kuri nedrīkst balsot par prezidentu... pirmkārt, ņemot vērā, ka viņš bija nominēts, es brīnos, ka viņš atļāvās stāstīt, kā ir jābalso, jo viņš ir ieinteresētā persona pēc tam, kad partijas ir nosaukušas viņu.

Bet šodien, kad paskatāmies reitingus, kuri publicēti *LSM.lv* portālā, – ko mēs redzam? Izrādās, ka Levitu neatbalsta 85,5 procenti iedzīvotāju. Tā ka es gribu atvainoties visiem tiem, kurus esmu maldinājis, jo iepriekš esmu teicis, ka viņu neatbalsta 80 procenti. Šodien precīzie dati – Levitu neatbalsta 85,5 procenti.

Godājamie kolēģi no Nacionālās apvienības un JAUNĀS VIENOTĪBAS, vai tiešām jūs stumsiet šo pilsoni par prezidentu? Vai jums nav kauna?

Tieši tāpēc, lai ikviens prezidents, vienalga, vai viņu sauc Levits vai Pīlēns, vai Vaira Vīķe-Freiberga, – lai viņi ir politiski atbildīgi... Tas ir brāķis, kas Satversmē rakstīts, ka prezidents neuzņemas politisko atbildību, jo viņš ar saviem izteicieniem var noskaņot cilvēkus vienā vai otrā virzienā. Es domāju: ja Satversmē būs rakstīts, ka prezidents ir politiski atbildīgs, tad tādas muļķības, kādas ir sarunājis Levits pēdējo gadu laikā, iespējams, vairs neatkārtosies.

Es uzskatu, ka ikvienam prezidentam pēc tam, kad viņš ir ievēlēts, neatkarīgi no tā, vai viņš nācis no kādas partijas vai bijis kādas citas – ar politiku nesaistītas – profesijas pārstāvis, ir jākalpo visai tautai un viņš nedrīkst dalīt likumīgi ievēlētos deputātus tajos, kuri ir pareizie un kuri nepareizie.

Kas attiecas uz prokremlisko noskaņojumu. Vēlos vēlreiz jūs informēt, ka esmu griezies prokuratūrā ar iesniegumu, esmu griezies arī Satversmes aizsardzības birojā, drošības dienestā un lūgšu pārbaudīt prezidenta Levita izteicienus. Ja viņš būs melojis, viņam nāksies sēsties uz apsūdzēto sola.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Šlesera kungs, maza piebilde. Saeimas deputātam jāmin pareizi fakti, atbilstoši patiesībai. Atverot vaļā portālu *LSM.lv*, redzams, ka Levita kungu drīzāk negatīvi... ļoti negatīvi vērtē tikai 64 procenti. Deputātiem ir jābūt precīziem debatēs. *(Starpsaucieni.)*

Viens deputāts runājis "par", runāt "pret" neviens nav pieteicies.

Lēmums ir pieņemams balsojot.

Lūdzu zvanu! Balsosim par deputātu Aināra Šlesera, Viļa Krištopana, Lindas Liepiņas, Kristapa Krištopana un Ramonas Petravičas iesniegto likumprojektu "Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē"! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 30, pret – 50, atturas – 6. Līdz ar to likumprojekts komisijām un Juridiskajai komisijai kā atbildīgajai nav nodots.

___

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **"Par Protokolu, ar kuru groza Latvijas Republikas un Vācijas Federatīvās Republikas 1997. gada 21. februāra līgumu par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem"** nodot Ārlietu komisijai kā atbildīgajai komisijai. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputāti... Ir iebildumi? Nav iebildumu. Likumprojekts komisijai nodots.

___

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **"Grozījumi Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā"** nodot Sociālo un darba lietu komisijai kā atbildīgajai komisijai. Vai deputāti iebilst? Iebildumu nav. Likumprojekts komisijai nodots.

___

Saeimas Prezidijs ierosina Juridiskās komisijas iesniegto likumprojektu **"Grozījums Civillikumā"** nodot Juridiskajai komisijai kā atbildīgajai komisijai. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputātiem iebildumu nav. Likumprojekts komisijai nodots.

___

Saeimas Prezidijs ierosina Juridiskās komisijas iesniegto likumprojektu **"Grozījums likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību""** nodot Juridiskajai komisijai kā atbildīgajai komisijai. Vai deputāti neiebilst? Deputāti neiebilst. Likumprojekts komisijai nodots.

___

Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Viktora Valaiņa, Harija Rokpeļņa, Kaspara Meļņa, Gundara Daudzes, Jāņa Vucāna, Daigas Mieriņas, Anitas Brakovskas, Ulda Auguļa un Armanda Krauzes iesniegto likumprojektu **"Grozījums Pievienotās vērtības nodokļa likumā"** (Nr. 238/Lp14) nodot Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai kā atbildīgajai komisijai.

"Par" pieteicies runāt deputāts Juris Jakovins.

J. Jakovins (ZZS).

Saeimas priekšsēdētāja kungs! Kolēģi! Es jau otro reizi uzstājos par šo likumprojektu un otro reizi aicinu samazināt pievienotās vērtības nodokli zālēm, jo es cerēju, ka būs 100 dienas un valdība prezentēs mums lielo transformācijas plānu, kur būs atrisināti visi šie jautājumi, kā mēs panāksim... lētus medikamentus, kā finansēsim medicīnu, kā izdarīsim visu pārējo. Taču to plānu... Dzird tikai tā nosaukumu. Prasot jebkuram, neviens vēl nav mācējis to paskaidrot.

Diemžēl medikamentu cenas joprojām ceļas, un nav brīnums, ka trūkst finansējuma medicīnā, jo medikamentus pērk ne tikai cilvēki, bet arī slimnīcas. Arī slimnīcām medikamentu cenas ir nenormāli lielas.

Pagājušonedēļ atkal satikos ar vienu pacientu, kurš man vēlreiz apstiprināja to, ko es teicu: tās pašas zāles Latvijā (viņš aizgāja uz aptieku, noskaidroja) maksā 73 eiro par paciņu, aizbraucot uz Igauniju – 34. Kolēģi, uz paciņu 40 eiro...! Es nezinu, tā jāsauc par farmācijas mafiju – vai kā savādāk varētu nosaukt –, ar kuru mēs netiekam galā jau gadiem. Ļoti ilgstoši mūsu pacienti pārmaksā.

Un vēl tā ir Veselības ministrijas cenšanās iesmērēt aizvietotājus, it kā tas palīdzētu ietaupīt naudu. Nē, kolēģi, pa priekšu jāpanāk taisnīga medikamentu cena, kāda tā ir abās kaimiņvalstīs.

Tādēļ es vēlreiz aicinu valdību: ja jums nav vēl tas plāniņš izstrādāts vai jums nav ideju, vai pietrūkst prāta, tad vienkārši... nu, vismaz pievienotās vērtības nodokli noņemiet nost!

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Tātad viens deputāts runājis "par". Runāt "pret" neviens nav pieteicies.

Vai deputāti neiebilst? Jābalso.

Lūdzu zvanu! Balsosim par deputātu Viktora Valaiņa, Harija Rokpeļņa, Kaspara Meļņa, Gundara Daudzes, Jāņa Vucāna, Daigas Mieriņas, Anitas Brakovskas, Ulda Auguļa un Armanda Krauzes iesniegtā likumprojekta "Grozījums Pievienotās vērtības nodokļa likumā" nodošanu Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai kā atbildīgajai komisijai! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 37, pret – 16, atturas – 32. Likumprojekts komisijai nav nodots.

___

Kolēģi, mums ir iesniegtas divas izmaiņas apstiprinātajā sēdes darba kārtībā.

Juridiskā komisija lūdz grozīt Saeimas sēdes darba kārtību un iekļaut tajā likumprojektu **"Grozījums Civillikumā"**. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputātiem iebildumu nav. Darba kārtība grozīta.

Juridiskā komisija aicina grozīt Saeimas sēdes darba kārtību un iekļaut tajā likumprojektu **"Grozījums likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību""**. Vai deputātiem ir iebildumi? Iebildumu nav. Darba kārtība grozīta.

___

Turpinām izskatīt apstiprināto darba kārtību.

Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Viktora Valaiņa, Armanda Krauzes, Līgas Kozlovskas, Gundara Daudzes, Jura Jakovina, Daigas Mieriņas, Anitas Brakovskas, Ulda Auguļa un Armanda Krauzes iesniegto likumprojektu **"Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā"** (Nr. 239/Lp14) nodot Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai kā atbildīgajai komisijai. Vai deputāti neiebilst? Deputāti pieprasa balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par deputātu Viktora Valaiņa, Jāņa Vucāna, Līgas Kozlovskas, Gundara Daudzes, Jura Jakovina, Daigas Mieriņas, Anitas Brakovskas, Ulda Auguļa un Armanda Krauzes iesniegtā likumprojekta "Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā" nodošanu Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai kā atbildīgajai komisijai! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 37, pret – 15, atturas – 33. Likumprojekts komisijai netiek nodots.

___

Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Viktora Valaiņa, Armanda Krauzes, Līgas Kozlovskas, Gundara Daudzes, Jura Jakovina, Daigas Mieriņas, Anitas Brakovskas un Ulda Auguļa iesniegtā likumprojekta **"Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā"** (Nr. 240/Lp14) nodošanu Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai kā atbildīgajai komisijai. Vai deputāti neiebilst?

Ir pieteicies deputāts... runāt "par", vai ne?

Tātad "par" pieteicies runāt deputāts Harijs Rokpelnis.

H. Rokpelnis (ZZS).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Cienījamie kolēģi! Šogad grūti būšot tikai pirmie seši mēneši, pēc tam ienāksies ogas un sēnes.

Dzīves dārdzība joprojām ir jautājums numur viens ļoti lielai daļai Latvijas ģimeņu. To parāda aptaujas, socioloģija, un to parāda... Nu, ikviens saprātīgs cilvēks to redz, ieejot veikalā, paskatoties uz cenām, saņemot rēķinus un visu pārējo.

Turpinot par cenu sadārdzinājumu un dzīves dārdzību. Tikko piedzīvojām pedagogu streiku, mediķi arī protestē, jo algas par mazu. Skaidrs, ka nevar galus savilkt kopā. Ir jādomā veidi, kā šo dzīves dārdzību mazināt.

Viens no mūsu dzīves dārdzības mazināšanas paketes priekšlikumiem ir samazināt pievienotās vērtības nodokli malkai, šķeldai, granulām un briketēm uz nākamo apkures sezonu. Ja skatāmies uz cenām, kas bija pirms kara, tad šķeldas cenas praktiski ir atgriezušās iepriekšējā līmenī, bet malka, granulas un briketes joprojām maksā gandrīz divas reizes dārgāk.

Šis ir ļoti būtisks izdevumu postenis lielai daļai ģimeņu, kas dzīvo ārpus attīstības centriem, kur nav centralizētās apkures. Lai gan tur, vismaz reģionos, pamatā tiek izmantota šķelda, tarifi tiek veidoti vēl pēc augstajām cenām, jo ir noslēgti iepirkuma līgumi. Tā ka arī tur pievienotās vērtības nodokļa samazinājums radītu būtisku atspaidu ģimeņu budžetos.

Aizvadītajā sezonā mums bija mērķētais atbalsts dažādām sabiedrības grupām, dažādiem subjektiem, tai skaitā bija arī par malku, granulām... Un no tā var izdarīt vismaz divus secinājumus.

Pirmkārt, bija noteikti kļūdaini atbalsta sliekšņi, jo vismaz tajā sadaļā, kas attiecas uz atbalstu kurināmajam, principā ne tuvu netika izpildīti noteiktie budžeta mērķi... kāda nauda bija tam rezervēta.

Otrkārt, potenciāli šajā segmentā ir gana liels ēnu ekonomikas īpatsvars. Tie ir tie divi secinājumi, ko nepārprotami var izdarīt.

Pievienotās vērtības nodokļa samazināšana ir viens no efektīvākajiem veidiem, kā uzņēmumus no ēnas... atgriezt atpakaļ legālajā apritē. Un tā ir tikai blakne – ļoti pozitīva blakne – tam, ka mēs uz nākamo apkures sezonu šādā veidā atspaidotu ļoti daudzu Latvijas ģimeņu budžetus.

Pašreizējā valdība sola īstenot nodokļu reformu tikai 2024. gadā, līdz tam mums vēl ir jānodzīvo, un līdz tam mums kaut kā gali kopā jāsavelk, ir jātiek galā.

Šis priekšlikums ir terminēts, tas ir, līdz brīdim, kad jūs ieviesīsiet savu lielisko reformu, sniedzam vismaz šo atbalstu ģimenēm.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Tātad viens deputāts runājis "par", runāt "pret" neviens nav pieteicies.

Lēmums jāpieņem balsojot.

Lūdzu zvanu! Balsosim par deputātu Viktora Valaiņa, Armanda Krauzes, Līgas Kozlovskas, Gundara Daudzes, Jura Jakovina, Daigas Mieriņas, Anitas Brakovskas un Ulda Auguļa iesniegtā likumprojekta "Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā" nodošanu Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai kā atbildīgajai komisijai! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 37, pret – 17, atturas – 32. Likumprojekts komisijai nav nodots.

___

Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Viktora Valaiņa, Armanda Krauzes, Līgas Kozlovskas, Gundara Daudzes, Gunāra Kūtra, Daigas Mieriņas, Anitas Brakovskas un Ulda Auguļa iesniegto likumprojektu **"Grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli""** nodot Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai kā atbildīgajai komisijai.

"Par" pieteicies runāt deputāts Uldis Augulis.

U. Augulis (ZZS).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāj! Cienītie kolēģi! Jā, arī akcīzes nodokļa samazināšana benzīnam un dīzeļdegvielai ir viens no priekšlikumiem dzīves dārdzības mazināšanas paketē, ko mēs esam sagatavojuši.

Mēs skatāmies, šobrīd ir sākusies un turpinās aktīva lauksaimniecības sezona. Mēs zinām, ka lauksaimniekiem ir tā priekšrocība, ka var izmantot neakcizēto degvielu, bet ir ļoti daudz blakus pakalpojumu: gan piegāde, gan produkcijas aizvešana, kas, protams, sadārdzina visu galaproduktu cenu.

Mēs runājām par pienu. Tāpat arī piena savācējiem piens ir jāizved, līdz ar to cena kopumā sadārdzinās – sadārdzinās mūsu iedzīvotājiem, kas, protams, šo dzīves dārdzību, esot vēl joprojām otrajai lielākajai inflācijai Eiropas Savienībā... Diemžēl mūsu iedzīvotāji ir nostādīti sliktākā situācijā nekā mūsu kaimiņi un mūsu tuvākie un tālākie Eiropas partneri.

Kas attiecas uz cenām, tad viens tāds piemērs. Mēs, vairāki deputāti, trīs dienas bijām Briselē, apmeklējām NATO, un es vēroju, kādas cenas benzīnam un dīzeļdegvielai ir Beļģijā. Jūs parēķiniet – ar tiem ienākumiem un pirktspēju, kāda ir Beļģijā, gan benzīna, gan dīzeļdegvielas cenas ir ļoti tuvas mūsu benzīna un dīzeļdegvielas cenām. Tā ka, kolēģi, ja mēs gribam kaut ko salīdzināt...

Kaut kādā veidā mēs tomēr gribam samazināt dārdzību iedzīvotājiem, uzņēmējiem, virzīties uz ekonomikas transformāciju, kas savā ziņā arī iekļauj visu, kas saistās ar loģistiku.

Es aicinātu nodot likumprojektu komisijai, skatīt, izvērtēt, saukt Ekonomikas ministriju, Finanšu ministriju, lai mēs pieņemtu saprātīgākos lēmumus un pierādītu sevi kā valstsvīrus un valstssievas, kas tiešām rūpējas un domā par savu tautu.

Kolēģi, es aicinu nodot likumprojektu komisijai un izvērtēt to, lai mēs spētu pieņemt pašus labākos lēmumus.

Paldies par atbalstu. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Viens deputāts runājis "par", runāt "pret" neviens nav pieteicies.

Jautājums izšķirams balsojot.

Lūdzu zvanu! Balsosim par deputātu Viktora Valaiņa, Armanda Krauzes, Līgas Kozlovskas, Gundara Daudzes, Gunāra Kūtra, Daigas Mieriņas, Anitas Brakovskas un Ulda Auguļa iesniegtā likumprojekta "Grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli"" nodošanu Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai kā atbildīgajai komisijai! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 37, pret – 17, atturas – 32. Likumprojekts komisijai netiek nodots.

___

Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Viktora Valaiņa, Kaspara Meļņa, Līgas Kozlovskas, Gundara Daudzes, Jura Jakovina, Daigas Mieriņas, Anitas Brakovskas, Ulda Auguļa un Armanda Krauzes iesniegto likumprojektu **"Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā"** (Nr. 242/Lp14) nodot Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai kā atbildīgajai komisijai.

"Par" pieteicies runāt deputāts Kaspars Melnis.

K. Melnis (ZZS).

Godātais Saeimas priekšsēdētāj! Cienījamie kolēģi! Ir pagājis kāds laiks, kad mēs to jautājumu virzījām, un gribētu to aktualizēt un virzīt vēlreiz, tāpēc ka tā aktualitāte ir palikusi joprojām.

Es noteikti aicinātu virzīt likumprojektu uz komisiju, kur mēs to varam skatīt plašāk, jo šis jautājums ir skatāms daudz plašāk, nevis vienkārši *ekselī*, kur mēs redzam pievienotās vērtības nodokļa samazinājumu.

Kaut vai tāds moments. Šodien no tribīnes pareizi izskanēja, ka elektroenerģijas cenas biržā iet uz leju. Tā tas ir, piekrītu. Bet paskatāmies, kas notiek ar iedzīvotāju rēķiniem. Tad es paņemu kaut vai martu, kad biržas cena *Nord Pool* bija 87,77 eiro par megavatstundu (vidējā). Mājsaimniecībai par privātmāju, kur dzīvo jaunā ģimene, elektroenerģijas rēķins ir 188,94 eiro par megavatstundu. Ar to es gribētu norādīt, ka biržas cena krīt uz leju, bet reālie rēķini cilvēkiem, Latvijas iedzīvotājiem, nemaz nesteidz līdzi, tā vēl ir tā pati cena. Es nemaz nerunāšu, ka tā rēķina līguma nosaukums ir "Izdevīgais". Jautājums, protams, – kam izdevīgais?

Runājot par izdevīgumu. Mēs redzam, ka "Latvenergo" pagājušo gadu – enerģijas krīzē – noslēdza ar rekordaugstu peļņu: 183,4 miljoni. Es gaidu ar lielu nepacietību šī gada pirmā ceturkšņa ekonomiskos rezultātus, kādi viņiem būs. Rodas jautājums: kā labā tas uzņēmums strādā un gūst peļņu? Vai tas tiešām ir valsts uzņēmums un domā par visas valsts ekonomiku vai tikai savu labumu?

Runājot plašāk, paskatāmies no tāda aspekta – inflācija. Martā inflācija Eiropā kopumā... Latvijā ir otra augstākā. Apsveicu, mēs apsteidzām Ungāriju: Latvijā – 17,2, Ungārijā – 25,6. Mēs ļoti gribam panākt Lietuvu un Igauniju. Lietuvā inflācija ir 15,2 procenti, Igaunijā – 15,6. Mums nesokas ar to panākšanu.

Un kur nu vēl runāt par Eiropas vidējo inflāciju – 8,3! Es domāju, ka to mēs nemaz nebūsim spējīgi sasniegt, jo tā ir divreiz zemāka nekā pie mums. Un tas parāda reālo situāciju, parāda to, kas notiek ekonomikā un tautsaimniecībā.

Man ļoti "patika" Latvijas Stabilitātes programmā 2023.–2026. gadam minētais: augstais cenu līmenis bremzē ekonomisko aktivitāti 2023. gadā. Nu tad, rekur, ir iespēja – samazināsim PVN elektrībai! Būs zemākas cenas, un cilvēki vairāk ieguldīs ekonomikā. Nu izvērtēsim! Jā, varbūt īstermiņā būs zaudējumi budžetā, bet ilgtermiņā tas veicinās ekonomisko attīstību; tas tomēr mums ir svarīgi, ja mēs gribam panākt ekonomisko izrāvienu. Jāskatās plašāk; mēs nevaram skatīties tikai šauri – cik PVN ieiet vai iziet... Jāskatās plašāk, ja mēs tiešām vēlamies panākt Lietuvu, Igauniju un tiekties uz Eiropas vidējo.

Tiešām, kolēģi, aicinu atbalstīt, virzīt šo uz komisiju, kur jau mēs varam tad skatīt jautājumu plašāk un izdiskutēt, un ar argumentiem pierādīt, kā tad beigās ir vai nav.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Tātad viens deputāts ir runājis "par". Runāt "pret" neviens nav pieteicies.

Vai kāds pieprasa balsojumu? *(Starpsauciens: "Jā.")*

Lūdzu zvanu! Balsosim par deputātu Viktora Valaiņa, Kaspara Meļņa, Līgas Kozlovskas, Gundara Daudzes, Jura Jakovina, Daigas Mieriņas, Anitas Brakovskas, Ulda Auguļa un Armanda Krauzes iesniegtā likumprojekta "Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā" nodošanu

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai kā atbildīgajai komisijai! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 38, pret – 16, atturas – 33. Likumprojekts komisijai netiek nodots.

___

Nākamais. Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Viktora Valaiņa, Jāņa Vucāna, Līgas Kozlovskas, Gundara Daudzes, Jura Jakovina, Daigas Mieriņas, Anitas Brakovskas, Ulda Auguļa un Armanda Krauzes iesniegto likumprojektu **"Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā"** (Nr. 243/Lp14) nodot Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai kā atbildīgajai komisijai.

"Par" pieteicies runāt deputāts Viktors Valainis.

V. Valainis (ZZS).

Godātie kolēģi! Šo Saeimu mēs iesākām ar ārkārtīgi novēlotu budžetu. Budžeta diskusijās mēs saņēmām dažādus solījumus – par to, ka būšot nodokļu reforma, par to, ka būšot izmaiņas nodokļu režīmos un ka valdība sākšot pie tā strādāt nākamajā dienā pēc budžeta pieņemšanas; ka tas notikšot uzreiz. Budžetu mēs pieņēmām novēloti, bet nodokļu reformas piedāvājumus mēs vēl joprojām neredzam.

Mēs dzirdam kaut kādas indikācijas par to, ka sākusi strādāt darba grupa nodokļu jautājumos, bet, kolēģi, šis darbs, kuru strādā šī nodokļu... darba grupa... jūs visi piekritīsiet – tas īsti neatbilst normālai pārvaldībai, atvērtai pārvaldībai. Neviens nezina, ko jūs tur pētāt, neviens nezina, kādi priekšlikumi tiek izskatīti. Visai sabiedrībai šobrīd ir jāpaļaujas uz to, ka valdība, valdības pārstāvji... koalīcijā, šaurā lokā, izspriedīs par vispareizāko nodokļu reformas piedāvājumu – neiesaistot nedz nevalstiskās organizācijas... neiesaistot plašāku spektru. Tas viss notiek aiz slēgtām durvīm, nevienam neko nezinot.

Bet tajā pašā laikā... inflācijas rādītāji šobrīd vēl joprojām ir ļoti augsti: 17 procenti. Kolēģi, es uzskatu, ka ļoti daudziem iedzīvotājiem šie 17 procenti ļoti atspoguļojas uz viņu dzīvi.

Un tāpēc mēs, Zaļo un Zemnieku savienība, redzēdami to, ka valdība vēl joprojām nenāk ne ar kādiem risinājumiem... Solījumi par to, ka būs kaut kādi uzlabojumi... no diskusijas par to, ka viss uzreiz sāksies pēc budžeta pieņemšanas, būs nodokļu izmaiņas... Šonedēļ mēs dzirdam no finanšu ministra, ka kaut kas tiek plānots augustā. Teorētiskas izmaiņas 2024., 2025. gadā – tas liek mums uzdot jautājumu: vai tiešām tās izmaiņas būs, un vai tiešām tās būs tādas, kādas sabiedrība vēlas redzēt? Tāpēc mēs nākam jums palīgā – nākam ar priekšlikumiem, par kuriem būtu vērts sākt diskusiju jau Saeimā, negaidīt, līdz diskusija noslēgsies valdībā. Pēc būtības vajag sākt strādāt pie šiem jautājumiem.

Mēs tikko, šonedēļ, piedzīvojām to, ka elektrotīklu... sadalei... pieaugums par 37 procentiem – bez jebkādiem kompensējošiem mehānismiem nedz iedzīvotājiem, nedz uzņēmējiem.

Un šis priekšlikums ir par pārtiku, tas palīdzētu mazināt ēnu ekonomikas rādītājus. Un jau šodien es varu pateikt... tīri uz sajūtām... tie nebūs statistikā balstīti dati, bet es pieļauju, ka Saukas kunga nākamajā pētījumā, kas tūlīt, tūlīt jau būs, tiks prezentēts (mēs ieraudzīsim), ka ēnu ekonomika Latvijā atkal ir pieaugusi, un to, ka mēs esam Baltijā "līderi"... es domāju, vēl joprojām mēs tur stabili ieņemsim "pirmo" vietu – bez jebkādas perspektīvas, ka kaut kas varētu mainīties.

Tāpēc, kolēģi, – vismaz pārtikai... Tur pilnīgi noteikti būs vairāki tūlītēji ieguvumi: pirmām kārtām – pārtikas cenas veikalos samazināsies, otrām kārtām – tas palīdzēs mūsu ražotājiem un samazinās ēnu ekonomiku. Tur būs tūlītēji efekti. Un to atbalsta daudzas lauksaimnieku

organizācijas, kas par to ir iestājušās, tajā skaitā – arī politiķi. Arī daudzi no jums šeit zālē sēdošajiem pirms vēlēšanām par to iestājās. Bet nu...

Godātie kolēģi! Ja attiecībā uz malku jūs neatbalstījāt, arī attiecībā uz gāzi neatbalstījāt, arī attiecībā uz degvielu neatbalstījāt, arī attiecībā uz zālēm neatbalstījāt un arī attiecībā uz elektrību neatbalstījāt, nu tad dodiet vismaz cilvēkiem paēst – atbalstiet samazināto PVN pārtikai! *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Viens deputāts ir runājis "par". Runāt "pret" neviens nav pieteicies.

Lēmums ir izlemjams balsojot.

Lūdzu zvanu! Balsosim par deputātu Viktora Valaiņa, Jāņa Vucāna, Līgas Kozlovskas, Gundara Daudzes, Jura Jakovina, Daigas Mieriņas, Anitas Brakovskas, Ulda Auguļa un Armanda Krauzes iesniegtā likumprojekta "Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā" nodošanu Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai kā atbildīgajai komisijai! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 39, pret – 16, atturas – 33. Likumprojekts komisijai netiek nodots.

___

Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Andreja Judina, Agneses Krastas, Irmas Kalniņas, Ineses Kalniņas, Hosama Abu Meri un Jāņa Patmalnieka iesniegto likumprojektu **"Grozījumi Krimināllikumā"** nodot Juridiskajai komisijai kā atbildīgajai komisijai.

"Par" pieteicies runāt deputāts Andrejs Judins.

A. Judins (JV).

Cienījamie kolēģi! Deputāti ir sagatavojuši priekšlikumu – grozījumus Krimināllikumā – un aicina grozīt trīs Krimināllikuma pantus, proti, sankcijas pantiem, kuri paredz atbildību par draudiem izdarīt slepkavību vai nodarīt smagu miesas bojājumu, par vajāšanu, kā arī par pagaidu aizsardzības noteikumu pārkāpšanu.

Mēs visi dzirdējām... pēdējā laikā tieši... Vairākas amatpersonas mums stāstīja par to, ka 168.1 pantā paredzētais nodarījums ir kriminālpārkāpums un policija... nu, faktiski tā atzina, ka nevar tam pievērst pietiekamu uzmanību, jo tas nav tik nozīmīgs.

Manuprāt, minētie pārkāpumi ir ļoti nopietni pārkāpumi. Protams, ja mēs salīdzinām ar slepkavību vai ar miesas bojājumu nodarīšanu, tāds fakts, ka cilvēks sazinājies ar bijušo sievu vai tuvojas mājai, kur viņš iepriekš dzīvoja, nešķiet tik kaitīgs. Bet mēs arī redzam situāciju, ka cilvēks regulāri pārkāpj attiecīgās normas, izdara pārkāpumu pēc pārkāpuma.

Un, atklāti sakot, nevar izskaidrot, kāpēc gadījumos, kad ir izdarīts padsmit tādu kriminālpārkāpumu, mūsu institūciju pārstāvji joprojām uzskata, ka tas nav tik būtiski. Mēs nevaram strādāt, atrast to cilvēku, mēs nevaram rīkoties.

Tāpēc mēs piedāvājam priekšlikumu – sankcijas grozīt. Un tas nav, protams, tikai tādēļ, lai būtu nodota informācija tiem iespējamiem pārkāpējiem. Protams, prevencijai arī ir nozīme: ja kāds cilvēks zina, ka par pārkāpumu, par nodarījumu var piemērot brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem, tas arī var atturēt. Bet man nav ilūziju, es nedomāju, ka tie pārkāpēji, kas regulāri pārkāpj, – ka viņi tur rokās Krimināllikumu un salīdzina sankcijas.

Mūsu likumprojekta mērķis pirmām kārtām ir tieši atgādināt mūsu policijai, prokuratūrai un tiesai, ka tādas darbības ir ļoti nopietnas, tas ir nopietns noziegums, uz kuru vajadzētu reaģēt ātri – veikt visu iespējamo, lai pārtrauktu noziedzīgās darbības.

Tātad – mēs ierosinām mainīt nodarījuma piederību pie vienas grupas kriminālpārkāpumiem, un šis nodarījums tiktu atzīts par mazāk smagu noziegumu. Ja šādu grozījumu izdarītu, tas nozīmētu iespēju piemērot drošības līdzekļus uz ilgāku laiku, proti, apcietinājumu; tas nozīmētu arī iespēju piemērot speciālas procesuālās darbības.

Es domāju, ka ir ārkārtīgi svarīgi darīt visu iespējamo, lai tiešām mazinātu gadījumus, kuros cilvēki pielieto vardarbību. Mēs nevaram ar pantu palīdzību cilvēkus apturēt, viņu nedarbus... mēs nevaram, jo panti paši nestrādā. Bet mums ir svarīgi dot instrumentus tiem cilvēkiem, kas strādā policijā, prokuratūrā, tiesā, lai viņi varētu efektīvi pildīt savus uzdevumus.

Kolēģi! Aicinu atbalstīt likumprojektu un to nodot Juridiskajai komisijai.

Un 9. maijā mēs ieplānojam sēdi, uz kuru aicinām gan policijas pārstāvjus, gan Tieslietu ministriju. Domāsim, ko vēl var darīt, lai pilnveidotu mūsu tiesisko regulējumu, lai efektīvāk strādātu ar attiecīgiem gadījumiem.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Viens deputāts ir runājis "par". Runāt "pret" neviens nav pieteicies.

Lēmums... Vai kāds iebilst? *(Starpsauciens.)* Tātad likumprojekts komisijai tiek nodots.

___

Saeimas Prezidijs ierosina Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas iesniegto likumprojektu **"Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā"** nodot Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai kā atbildīgajai komisijai. Vai deputāti neiebilst? Tātad *(Starpsauciens.)*... Tagad runa ir tikai par nodošanu komisijai, un tad mēs nonāksim pie likumprojekta skatīšanas. Circenes kundze pasteidzās mazliet.

Saeimas Prezidijs ierosina *(Starpsauciens.)*... Es jau teicu: "deputāti neiebilst", līdz ar to tas tiek nodots.

___

Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Gunāra Kūtra, Augusta Brigmaņa, Jāņa Vucāna, Harija Rokpeļņa, Kaspara Meļņa, Andreja Vilka, Anitas Brakovskas, Daigas Mieriņas, Līgas Kļaviņas, Jura Jakovina, Ulda Auguļa un Viktora Valaiņa iesniegto likumprojektu **"Grozījums Kriminālprocesa likumā"** nodot Juridiskajai komisijai kā atbildīgajai komisijai. Vai deputāti neiebilst? Deputāti neiebilst. Tātad likumprojekts tiek nodots komisijai.

___

Kolēģi, ir iesniegtas izmaiņas apstiprinātajā Saeimas sēdes darba kārtībā.

Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija lūdz grozīt sēdes darba kārtību – iekļaut tajā likumprojektu **"Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā"** un iekļaut to sadaļā

“Likumprojektu izskatīšana” kā pirmo jautājumu. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputāti neiebilst. Tātad darba kārtība tiek grozīta.

Turpinām izskatīt apstiprināto darba kārtību.

Esam uzsākuši darbu ar sadaļu “Par iesniegtajiem patstāvīgajiem priekšlikumiem”.

Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija ir iesniegusi patstāvīgo priekšlikumu – lēmuma projektu **“Par 11 360 Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma “Tautas ievēlēts Latvijas Valsts prezidents” turpmāko virzību”**. Vai deputātiem ir iebildumi pret šā patstāvīgā priekšlikuma iekļaušanu šodienas sēdes darba kārtībā? Deputātiem iebildumu nav. Tātad tas iekļauts šodienas sēdes darba kārtībā.

___

Deputāti Aleksejs Rosļikovs, Svetlana Čulkova, Nataļja MarčenkoJodko, Jefimijs Klementjevs, Jekaterina Dorošķeviča, Dmitrijs Kovaļenko, Igors Judins, Viktors Pučka, Iļja Ivanovs un Viktorija Pleškāne ir iesnieguši patstāvīgo priekšlikumu – lēmuma projektu **“Par jaunas atkritumu dedzināšanas rūpnīcas būvniecības lietderības izvērtējumu Ropažu novadā”**. Vai deputātiem ir iebildumi pret šā patstāvīgā priekšlikuma iekļaušanu šodienas sēdes darba kārtībā? Iebildumu nav. Tātad darba kārtībā ir iekļauts *(Starpsauciens: “Ir!”)*... Ir iebildumi? Kolēģi, runājiet skaļāk! Ja ir iebildumi, tad, lūdzu, arī iebilstiet. Tātad ir iebildumi. Līdz ar to mums jālemj par patstāvīgā priekšlikuma iekļaušanu nākamās sēdes darba kārtībā.

Par šā lēmuma projekta iekļaušanu nākamās kārtējās sēdes darba kārtībā viens deputāts var runāt “par”, viens – “pret”.

“Par” pieteicies runāt deputāts Aleksejs Rosļikovs.

A. Rosļikovs (ST!).

Priekšsēdētāja kungs! Kolēģi! Augsti godātie kolēģi, uz šo momentu, manā skatījumā, ir diezgan vienkāršs lūgums.

Šeit šodien piedalās arī Ropažu novada iedzīvotāji. Viņiem tas ir ļoti svarīgi. Tā ir pārstāvju grupa, kura nesīs šo vēsti pēc tam atpakaļ uz savu novadu, stāstīs par to, kā mēs šeit diskutējam, debatējam un kā esam nobalsojuši.

Kolēģi, ir ļoti svarīgi saprast vienu lietu – lai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sniedz atbildi uz konkrētiem trim jautājumiem.

Ticiet man – no iedzīvotāju puses (vismaz mūsu frakcija... un es ļoti ceru, ka pārējās frakcijas arī aicinās viņus pie sevis) ir iesniegts pietiekoši liels pierādījumu kopums, kas liecina par to, ka nav tur kārtības. Lokālplānojums pasaka to, ka ēku augstums – 16 metri... bet rūpniecības... augstums – 60, truba – 80... Kolēģi, tur ir pārkāpumi, un ir skaidrs, kāpēc.

Konkrēto novadu vada “Latvijas attīstībai”. Mēs zinām, kam “piederēja” VARAM līdz šim. Mēs ļoti labi saprotam, ka tur ar dokumentiem... noteikti ir kaut kādi jautājumi, ar kuriem ir vērts tikt skaidrībā. Konkrētajā projektā... mēs nelūdzam neko vairāk, kā tikai to, lai VARAM atbildētu uz konkrētiem trim jautājumiem līdz nākamā mēneša 25. datumam. Tas ir ārkārtīgi vienkārši.

Kādu signālu mēs sūtīsim tagad visiem iedzīvotājiem... Ropažu novads, daļa no Rīgas... pasakot viņiem: nē, mums nav svarīgi, ko jūs gribat. Viņi nu jau trīs nedēļas aktīvi cīnās par savām tiesībām noteikt, kam jābūt un kam nav jābūt... savā mikrorajonā, un tas *(Nav saklausāms.)*... novadā. Tas ir absolūti normāli, viņiem ir tādas tiesības, viņi mēģina organizēt publisko apspriešanu.

Uz šo momentu Ropažu novada vadītāja... domes priekšsēdētāja... es domāju, ka es nemaldinu tagad kolēģus... ir pieteikusi sevi... ka arī balsos "pret" šādu projektu, jo viņa iedziļinoties saprata, ka viņai arī šis projekts vairs neder.

Kolēģi, nu iesim sinhroni! Vienkārši nekā slikta tur nav. Lai VARAM paskatās, izpēta un dod savu atbildi un redzējumu. Un ļausim iedzīvotājiem aiziet uz mūsu frakcijām, izstāstīt savu pozīciju! Jo iedzīvotāji tomēr ir tie cilvēki, kuriem ir pēdējais vārds.

Ja runājam par ekonomiku, tur tikai piecas jaunas darba vietas būs. Ja runājam par riskiem... Es domāju, jūs visi esat redzējuši... Ja, nedod dievs, šādā rūpnīcā būs tehniskā avārija, letāls iznākums būs... 60 procenti. Kolēģi, tās ir šausmas.

Manā skatījumā, uz šo momentu vairākām frakcijām un vairākām partijām sakrīt redzējums par zaļu vidi – PROGRESĪVIE, Zaļo un Zemnieku savienība, LATVIJA PIRMAJĀ VIETĀ noteikti ir par to, lai iedzīvotājiem būtu droša vide. Nu ļausim VARAM iesaistīties, izpētīt šo jautājumu, kas ir ļoti svarīgs, un izrunāties ar iedzīvotājiem, un saprast, kā virzīties tālāk!

Šodien jūs varat nobalsot "pret" – nu *okay*, parādīsiet, ka jums vienalga par tiem iedzīvotājiem. Nākošnedēļ mēs iesniegsim pieprasījumu ministram. Nu, tur noteikti balsojuma nebūs... Tāpat mēs panāksim, lai tas ministrs nāktu uz komisiju. Tāpat mēs to darīsim. Tikai – tas viss nāks caur kaunu... un caur rezultātu, ka Latvijas iedzīvotāji redzēs – parlamentam nospļauties uz to, ko viņi lūdz.

Tāpēc, kolēģi, draudzīgi lūdzu, ļoti lūdzu: atbalstiet, lai VARAM veic nelielas aktivitātes, lai saprastu, ko "Latvijas attīstībai" mums ir atstājusi.

Nesen Krišjānis Kariņš ir pateicis, ka visaptverošs audits ir vajadzīgs visās ministrijās, lai saprastu, kas tur ir. "Latvijas attīstībai", starp citu, mums ir atstājusi ļoti lielu "mantojumu" arī Aizsardzības ministrijā, par kuru uz šo momentu jums, Nacionālā apvienība, sāp galva.

Es domāju, ka VARAM... APVIENOTAIS SARAKST, būtu ļoti svarīgi saprast, ko "Latvijas attīstībai" ir atstājusi jums tur kā "mantojumu".

Nebūsim tik pārliecināti, ka tur pilnīgi viss ir kārtībā, bet, lai iedzīvotājiem būtu drošāk, mēģināsim uzdot VARAM izskatīt šo jautājumu un komunicēt ar iedzīvotājiem. Tas ir svarīgi.

Aicinu atbalstīt.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Runāt "pret" pieteicies deputāts Andris Kulbergs.

A. Kulbergs (AS).

Saeimas priekšsēdētāj! Godātie deputāti! Es gribētu vienkārši pateikt, ka tieši šo jautājumu... tas ir plašāks jautājums. Šis jautājums skar tieši atkritumu apsaimniekošanu saistībā ar enerģētiku, un

šo jautājumu mēs skatījām un lēmām apakškomisijā – Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas Vides, klimata un enerģētikas apakškomisijā.

Tāpēc uzskatu, ka nav jādublē šis jautājums un mēs to kopīgi izvērtēsim – kopā ar visiem apakškomisijas locekļiem.

Turklāt šis nav tikai šī viena projekta jautājums; tas ir vispār vērsts uz priekšu – kā turpmāk tiks risināts atkritumu dedzināšanas jautājums Latvijā. Tāpēc tas tiks kompleksi skatīts.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Tātad viens deputāts ir runājis "par", viens – "pret".

Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projekta "Par jaunas atkritumu dedzināšanas rūpnīcas būvniecības lietderības izvērtējumu Ropažu novadā" iekļaušanu nākamās sēdes darba kārtībā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 30, pret – 5, atturas – 51. Lēmuma projekts nav iekļauts Saeimas nākamās sēdes darba kārtībā.

Tā... Es esmu saņēmis... par balsošanas motīviem. Vai tas ir pie šī vai pie...? Momentu! *(Pauze.)* Nē, tas ir... Man jāprecizē, lai es nepalaižu garām. Tātad tie ir vēlāk, labi.

Tātad lēmuma projekts nav iekļauts nākamās sēdes darba kārtībā. Un, ja neiekļaujam nākamās sēdes darba kārtībā... Vai deputātiem ir priekšlikums par patstāvīgā priekšlikuma nodošanu kādai no komisijām? *(Starpsauciens: "Jā.")* Ir priekšlikums. Lūdzu! Kurai? *(Dep. V. Pleškāne: "Tautsaimniecības...")* Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai. Vai ir vēl kādi priekšlikumi? Citu priekšlikumu nav.

Lūdzu zvanu! Balsosim par Saeimas lēmuma projekta "Par jaunas atkritumu dedzināšanas rūpnīcas būvniecības lietderības izvērtējumu Ropažu novadā" nodošanu Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 85, pret un atturas – nav. Lēmuma projekts ir nodots komisijai. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Un arī attiecībā uz šo lēmuma projektu ir ziņojumi par balsošanas motīviem.

Pirmajai vārds – deputātei Viktorijai Pleškānei.

V. Pleškāne (ST!).

Paldies. Augsti godātais priekšsēdētāj! Godātie kolēģi! Ropažu novada iedzīvotāji izmisumā ceļ trauksmi. Tiek vākti paraksti kolektīvajam iesniegumam. Iedzīvotāji saorganizējuši biedrību, pieaicinājuši juristus.

Kolēģi, mūsu mērķis ir pievērst uzmanību šai problēmai. Runa ir par iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Cilvēki satraucas par to, kas notiks, – par gaisa piesārņojumu, ūdens kvalitāti; par to, kādi būs vides riski; kam nodos siltumu, kā utilizēs pelnus; par to, kā *(Zālē troksnis. Sēdes vadītājs noklaudzina ar āmuru.)*...

Sēdes vadītājs. Kolēģi! Arī tad, ja ziņo par balsošanas motīviem, ziņotājs ir pelnījis jūsu cieņu un uzmanību. Lūdzu, nesarunājieties.

V. Pleškāne.... kā aizsargās viņus un kā kompensēs kaitējumu, ja tāds radīsies.

Es personīgi biju un būšu par atkritumu šķirošanu, pārstrādi un prātīgu utilizāciju. Atkritumu dedzināšanas rūpnīcas būvniecība ir jāvērtē nevis kā atsevišķa darbība, izraujot no procesa, bet globālā mērogā – atkritumu rašanās, pārstrādes un utilizācijas ciklā.

Mums ir jārunā par šo jautājumu – atkritumu dedzināšanu – un kopīgi jārod risinājums, lai nerīkotos pretēji citu Eiropas Savienības valstu pieredzei, bez atzītu Eiropas Savienības vides ekspertu atzinumiem un uzstādījumiem.

Jau iepriekš Eiropas Komisija Latviju brīdināja par nepieciešamību investēt atkritumsaimniecības hierarhijas virsotnes projektos, tostarp – pārstrādē. Pavisam vienkārši – ir jāsāk intensīva atkritumu šķirošana un pārstrāde, nevis uzreiz agresīva dedzināšana.

Ir riski, kuri mums kopā jāizvērtē, lai sakārtotu atkritumu šķirošanas un pārstrādes... virzienu; lai nebremzētu atkritumu šķirošanas un pārstrādes procesu, ekoloģiskos... nevis tikai nodarboties ar atkritumu agresīvu dedzināšanu. Nākotnē mēs noteikti atradīsim risinājumu šai problēmai – ko var dedzināt, kādos apmēros un kurā laika periodā.

Aicinu sākt risināt šo situāciju jau tagad, jo tāda nepieciešamība pastāv šobrīd. Mēs nedrīkstam dot priekšroku atkritumu dedzināšanai, ir jāizvēlas šķirošana un pārstrāde. Mums tagad, tieši tagad, ir jāsāk domāt par atkritumu utilizāciju – pieņemamu, pareizu utilizāciju –, jo, kā mēs redzam, uzņēmējdarbība apsteidz likumdevējus: uzņēmēji nodarbojas ar darbībām, kuras... vēl nav sakārtots līdz galam. Tāpēc mēs nedrīkstam pieļaut kļūdas, kuras ietekmētu mūsu un mūsu bērnu nākotni.

Tieši tagad, kad vēl nav palaists šis atkritumu dedzināšanas process, mums jāizvērtē visi atkritumu rašanās cēloņi, jāizskata tie kopā ar pārstrādes un utilizācijas procesu, lai izvērtētu rūpnīcas darbības efektivitāti un redzētu pilnu kopainu – no atkritumu rašanās brīža līdz utilizācijai. Mums, kolēģi, ir vairāk informācijas par procesiem, par mērķiem, par virzieniem, un, strādājot komisijās, mēs varam izvērtēt šo jautājumu globāli, apsverot visus apstākļus, kuri var ietekmēt vai pat apturēt, vai ierobežot rūpnīcas darbību. Rūpnīcas darbību nedrīkst skatīt kā atsevišķu segmentu, izraujot no cikla, bet viss jāvērtē kopumā, lai mūsu valsts sekotu zaļajam kursam.

Mūsu mērķis ir parādīt sabiedrībai, ka mēs varam pilnvērtīgi, ar precīziem pierādījumiem izvērtēt šo projektu un godīgi, aizsargājot vēlētāju intereses, sniegt objektīvu vērtējumu par situāciju. Tāpēc es balsoju par to, lai atkritumu dedzinātavas būvniecības lietderību un ekonomisko pamatojumu Ropažu novadā nodotu izvērtēt un pārskatīt VARAM... iesniedzot atzinumu Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Ziņojumu par balsošanas motīviem aicinu nolasīt deputāti Janu Simanovsku.

J. Simanovska (PRO).

Godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Godātie kolēģi! Cienījamās kolēģes! Frakcija PROGRESĪVIE šajā balsojumā atturējās. Lēmuma projekts piedāvā vairākas svarīgas lietas, tomēr kopumā šo projektu uzskatām par juridiski nekvalitatīvu, un es pamatošu mūsu motivāciju.

Frakcija PROGRESĪVIE Saeimā un arī mūsu Rīgas domes kolēģi neatbalsta atkritumu dedzināšanu kā mūsdienīgu risinājumu atkritumu krīzei. Tas ir pēdējais, ko varam darīt ar

atkritumiem pirms to aprakšanas. Mēs zinām citu valstu pētījumus par vides piesārņojumu no šādām rūpnīcām un riskiem cilvēku veselībai.

Es vēlos šeit nošķirt divas lietas: konkrēto objektu Ropažu novadā un nacionālo politiku. Privāts uzņēmējs iecerējis Ropažos būvēt jaunu rūpniecisko objektu, kas citstarp dedzinās arī atkritumus. Šādu rūpniecisko objektu būvniecību regulē Latvijas normatīvie akti, lai panāktu vides un sabiedrības interešu ievērošanu. Šajā gadījumā iecerei Vides pārraudzības valsts birojs piemērojis ietekmes uz vidi novērtējuma procesu, kompetenti eksperti ir vērtējuši ietekmi un jau notiek ieceres un izpētes rezultātu sabiedriskā apspriešana.

Aizvakar es personīgi tādā piedalījos. Attīstītājs un piesaistītie eksperti informēja par ieceri. Iedzīvotāji uzdeva jautājumus, faktiski viņu attieksme pret ieceri bija noraidoša. *(Starpsauciens.)* Sabiedriskajā apspriešanā piedalījās Ropažu novada domes priekšsēdētāja Vita Paulāne, kura pauda, ka ir sadzirdējusi iedzīvotāju bažas. Viņa bija pārliecināta, ka dome neatbalstīs iesniegtās lokālplānojuma izmaiņas, kas nepieciešamas apspriestā objekta projekta... celtniecībai, jo ir saņemti vairāk nekā 900 iesniegumi "pret".

Manuprāt, šobrīd šie procesi notiek atbilstoši normatīvajiem aktiem, Ropažu novada iedzīvotāji un dome saņem nepieciešamo informāciju, un viņiem ir nepieciešamās sviras, lai paši lemtu, ko atļaut vai neatļaut savā novadā.

Vēlos uzsvērt plašāku kontekstu šai problēmai – par nacionālo politiku, par to, vai Latvijā vispār ir vajadzīgas atkritumu sadedzināšanas krāsnis. Pirms pāris mēnešiem mēs Saeimā skatījām Atkritumu apsaimniekošanas likumu, kur frakcija PROGRESĪVIE iesniedza priekšlikumus pārejai uz aprites ekonomiku, novēršot atkritumu rašanos, uzlabojot šķirošanu, lai mums mazāk būtu, ko apglabāt un dedzināt. Diemžēl komisijā to neatbalstīja arī šī lēmuma projekta iesniedzēji. Latvijā vēl aizvien maz šķirojam, pārstrādājam, bet radīto atkritumu daudzums aug.

Mums ir nepieciešama mūsdienīga atkritumu rašanās novēršanas un apsaimniekošanas politika, aprites ekonomikas programma, lai mums nevajadzētu atkritumus ne dedzināt, ne aprakt. Ceru, ka šis gadījums liks atvērt Dabas resursu nodokļa likumu un veikt izmaiņas, lai mazinātu radītos atkritumu kalnus. Tas ir absurdi, ka par nepārstrādājamu iepakojumu, to, ko mēs apglabājam vai vēlamies sadedzināt, ir jāmaksā tikpat liels nodoklis kā par pārstrādājamu iepakojumu.

Tāpēc mēs neatbalstām šo lēmuma projektu, bet sakām paldies par šī jautājuma aktualizēšanu un gatavojamies atkritumu apsaimniekošanas jautājuma apspriešanai Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā un Vides, klimata un enerģētikas apakškomisijā.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Abi ziņojumi par balsošanas motīviem ir nolasīti.

___

Nākamā sadaļa – "Likumprojektu izskatīšana".

Darba kārtībā – likumprojekts **"Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā"**, pirmais lasījums. Komisija ierosina to atzīt par steidzamu.

Šajā brīdī ir īstā vieta, Circenes kundze, jums kā Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas referentei nākt un ziņot.

I. Circene (JV).

Paldies, priekšsēdētāja kungs! Cienījamie kolēģi! Izskatām likumprojektu "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā" (Nr. 248/Lp14) pirmajā lasījumā.

Grozījumi likumā nepieciešami, lai veiktu precizējumus saistībā ar 2023. gada 20. aprīlī pieņemtajā likumā "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā" ietvertajām tiesību normām, saskaņā ar kurām Bērnu tiesību aizsardzības likuma 1. pantā iekļauta termina "ģimeniska vide" definīcija un 31. panta trešajā daļā iekļauts uzdevums Ārvalstu adopcijas komisijai sniegt atzinumu, kurā ietverams secinājums, ka adoptētāji ir laulātie Latvijas Republikas Satversmes 110. panta izpratnē.

Ir konstatējams, ka pieņemtajā likumā termins "ģimeniska vide" ir definēts pārāk plaši, aptverot arī bērna bioloģisko ģimeni, uz kuru termina "ģimeniska vide" lietojumu nevajadzētu attiecināt, jo ģimene ir bērna ģimene, nevis ģimeniska vide. Šādi izteiktu jēdzienisku nošķīrumu starp bērna aprūpi savā ģimenē un aprūpes vidi, kura tiek nodrošināta, bērnam atrodoties ārpus savas bioloģiskās ģimenes, arī iezīmē Apvienoto Nāciju Organizācijas Bērnu tiesību konvencijas 20. pants.

Ievērojot minēto, konstatējams, ka minētais grozījums Bērnu tiesību aizsardzības likumā rada tiesību normu kolīziju starp viena līmeņa normatīvajiem aktiem – Bērnu tiesību aizsardzības likumu (1. panta jaunais, 18., punkts) un Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu (4. panta ceturtā daļa).

Nepieciešams novērst ne tikai to, ka termins "ģimeniska vide" tiek neatbilstīgi paplašināts, attiecinot to arī uz bērna ģimeni, bet arī to, ka divos juridiskā spēka ziņā vienāda līmeņa normatīvajos aktos atšķirīgi tiek skaidrots viens un tas pats termins. Ja vienā normatīvajā aktā – Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā – termins jau ir ticis definēts, tad tā paša termina paplašinātāka definēšana citā normatīvajā aktā – Bērnu tiesību aizsardzības likumā – nav nedz nepieciešama, nedz arī atbilstoša.

Papildus norādāms, ka termina "ģimeniska vide" skaidrojums Bērnu tiesību aizsardzības likuma 1. pantā, kurā ietverta atsauce uz Latvijas Republikas Satversmes 110. pantu un Civillikuma 35. pantu, potenciāli var radīt sašaurinātāku ģimenes vides izpratni – ka tikai tāda vide ir uzskatāma par ģimenisku vidi, kurā ir noslēgta laulība – savienība starp vīrieti un sievieti –, taču šāda definīcija izslēdz visas tādas vides, kurās par bērnu rūpējas viena persona, tai skaitā izslēdz ģimenes, kurās aprūpētājs nav reģistrējis laulību.

Turpinot par grozījumiem likuma 31. pantā, īsumā par adopciju uz ārvalstīm. Atbilstoši spēkā esošajam ārvalstu adopcijas normatīvajam regulējumam adopcija uz ārvalstīm pieļaujama, ja Latvijā nav iespējams nodrošināt adoptējamā bērna audzināšanu un pienācīgu aprūpi ģimenē un bāriņtiesa par to ir pieņēmusi attiecīgu lēmumu, savukārt, lai bāriņtiesa varētu pieņemt attiecīgu lēmumu, tai nepieciešams saņemt pozitīvu Ārvalstu adopcijas komisijas atzinumu par adopcijas uz ārvalstīm atbilstību bērna labākajām interesēm. Tādējādi Ārvalstu adopcijas komisijas atzinuma pieprasīšana un sniegšana paredzēta, pirms kompetentā bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par to, vai pieļaujama adopcija uz ārvalstīm.

Ievērojot minēto, Ārvalstu adopcijas komisija secinājumā nevar ietvert informāciju par adoptētājiem, jo šajā posmā, kad bāriņtiesa savas kompetences ietvaros nav vēl pieņēmusi lēmumu par bērna ārvalsts adopciju, Labklājības ministrija nav tiesīga uzsākt bērnam adoptētāju meklēšanu. Tādējādi Ārvalstu adopcijas komisijai atzinuma sniegšanas brīdī nav zināmi konkrēti adoptētāji.

Tiklīdz ir sniegts pozitīvs Ārvalstu adopcijas komisijas atzinums un bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu, ka pieļaujama bērna adopcija uz ārvalstīm, bērns iegūst uz ārvalstīm adoptējama bērnu statusu un ārvalsts adoptētājam ir iespējams saņemt informāciju par bērnu, lai uzsāktu bērna adopcijas procesu. Tālākās darbības un attiecīgi institūciju, iesaistītu adopcijas procesa ietvaros, nosaka spēkā esošie normatīvie akti, kas regulē kārtību, kādā adoptējami bērni uz ārvalstīm, kas neparedz turpmāku Ārvalstu adopcijas komisijas iesaisti adopcijas atbilstības adoptējamā bērna interesēm izvērtēšanu.

Ievērojot minēto, 2023. gada 20. aprīlī Saeimas galīgajā lasījumā atbalstītā redakcija Bērnu tiesību aizsardzības likuma 31. panta trešajā daļā ir neatbilstoša, to praksē nebūs iespējams izpildīt, jo Ārvalstu adopcijas komisijai uz atzinuma sniegšanas brīdi nebūs zināmi bērna adoptētāji un nebūs iespējams pārliecināties, vai adoptētāji ir laulātie Latvijas Satversmes 110. panta izpratnē. Vienlaikus, lai novērstu iespējami kļūdainu normas interpretāciju, minētā panta daļa pilnveidojama, nosakot, ka bērnu var adoptēt persona vai laulātie Latvijas Republikas Satversmes 110. panta izpratnē.

Komisijas vārdā aicinu atbalstīt likumprojektu pirmajā lasījumā un noteikt tam steidzamību.

Sēdes vadītājs. Vispirms jālemj par steidzamības noteikšanu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par steidzamības noteikšanu likumprojektam "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā"! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 60, pret – 15, atturas – 8. Likumprojekts par steidzamu ir atzīts.

Uzsākam debates.

Vārds – deputātam Česlavam Batņam.

Č. Batņa (AS).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāj! Kolēģi! Es noteikti atbalstīšu šo likumprojektu pirmajā lasījumā, bet man ir ļoti liels lūgums gan komisijas vadībai, gan visiem deputātiem, kas ir komisijā: tad, kad jūs skatīsiet šo jautājumu otrajā lasījumā, lūdzu, uzaiciniet pilnīgi visas nevalstiskās organizācijas, kas iestājas par ģimenēm, tai skaitā arī asociāciju "Ģimene", kura var paust savu viedokli par konkrētā likumprojekta plusiem un mīnusiem. Savādāk šobrīd šis likumprojekts ir tik ļoti sarežģīts, ka, manuprāt, vismaz puse no jums nesaprot, par ko ir runa.

Aicinu atbalstīt, bet komisijas darbā tomēr noteikti pieaicināt visas iesaistītās puses, nevis tās puses, kuras patīk, un tās puses, kuras nepatīk, – tās neaicināt.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Debates slēdzu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 67, pret – 5, atturas – 8. Likumprojekts pirmajā lasījumā atbalstīts.

___

Lūdzu, nosakiet priekšlikumu iesniegšanas termiņu otrajam lasījumam, kā arī izskatīšanas dienu Saeimas sēdē.

I. Circene. Komisijas vārdā aicinu atbalstīt likumprojektu otrajā, galīgajā, lasījumā bez atkārtotas izskatīšanas komisijā.

Sēdes vadītājs. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputāti neiebilst.

Līdz ar to varam izskatīt arī otrajā lasījumā.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā" atbalstīšanu otrajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 69, pret – 1, atturas – 8. Likums ir pieņemts.

I. Circene. Paldies, kolēģi.

___

Sēdes vadītājs. Nākamais darba kārtībā – likumprojekts **"Grozījumi Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā"**, otrais lasījums. Likumprojekts atzīts par steidzamu.

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas vārdā – deputāts Edgars Putra.

E. Putra (AS).

Labdien, kolēģi! Likumprojektam uz otro lasījumu esam saņēmuši veselu vienu priekšlikumu.

Vienīgo priekšlikumu ir iesniegusi Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija. Tas ir par šo grozījumu spēkā stāšanās datumu – jūlijs tiek aizstāts ar 1. jūniju. Komisijā priekšlikums ir atbalstīts.

Aicinu atbalstīt arī Saeimas sēdē.

Sēdes vadītājs. Tātad deputāti atbalsta.

E. Putra. Aicinu atbalstīt likumprojektu otrajā, galīgajā, lasījumā.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā" atbalstīšanu otrajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 74, pret – nav, atturas – 8. Likums ir pieņemts.

___

Nākamais darba kārtībā – likumprojekts **"Grozījumi Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā"**, otrais lasījums.

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas vārdā – referents Edgars Putra.

E. Putra (AS).

Šis ir saistītais likumprojekts jau iepriekš apstiprinātajam likumprojektam.

Uz otro lasījumu esam saņēmuši divus priekšlikumus. Tos iesniedzis finanšu ministrs Arvils Ašeradena kungs.

1. priekšlikums. Komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti neiebilst.

E. Putra. 2. priekšlikums. Arī komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti neiebilst.

E. Putra. Esam izskatījuši abus priekšlikumus šim likumprojektam.

Aicinu atbalstīt likumprojektu otrajā, galīgajā, lasījumā.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā" atbalstīšanu otrajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 78, pret – nav, atturas – 7. Likums ir pieņemts.

___

Nākamais darba kārtībā – likumprojekts **"Grozījumi Būvniecības likumā"**, trešais lasījums.

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas vārdā – deputāts Atis Labucis.

A. Labucis (JV).

Augsti godātais priekšsēdētāja kungs! Godājamie kolēģi! Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija iesniedz likumprojektu "Grozījumi Būvniecības likumā" trešajam lasījumam.

Ir saņemti trīs atbildīgās komisijas priekšlikumi. Tie visi ir atbalstīti.

1. priekšlikums. Atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti neiebilst.

A. Labucis. 2. priekšlikums. Atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti neiebilst.

A. Labucis. Un 3. priekšlikums. Atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti arī par 3. priekšlikumu neiebilst.

A. Labucis. Aicinu likumprojektu atbalstīt trešajā, galīgajā, lasījumā.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Būvniecības likumā" atbalstīšanu trešajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 86, pret un atturas – nav. Likums ir pieņemts.

___

Nākamais darba kārtībā – likumprojekts **"Grozījumi Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumā**", trešais lasījums.

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas vārdā – deputāts Jānis Patmalnieks.

J. Patmalnieks (JV).

Labdien, kolēģi! Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija ir izskatījusi un sagatavojusi izskatīšanai Saeimas sēdē trešajā lasījumā likumprojektu "Grozījumi Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumā".

Uz trešo lasījumu tika saņemti trīs tieslietu ministres Ineses Lībiņas-Egneres priekšlikumi.

1. priekšlikums. Komisija atbalstīja.

Sēdes vadītājs. Deputāti neiebilst.

J. Patmalnieks. 2. priekšlikums. Komisija atbalstīja.

Sēdes vadītājs. Deputāti atbalsta.

J. Patmalnieks. 3. priekšlikums. Komisija atbalstīja.

Sēdes vadītājs. Deputāti piekrīt.

J. Patmalnieks. Aicinu atbalstīt likumprojektu trešajā, galīgajā, lasījumā.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumā" atbalstīšanu trešajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 84, pret un atturas – nav. Likums ir pieņemts.

___

Nākamais darba kārtībā – likumprojekts **"Grozījumi Segto obligāciju likumā"**, pirmais lasījums.

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas vārdā – referents Andris Šuvajevs.

A. Šuvajevs (PRO).

Priekšsēdētāja kungs! Deputāti! Šī gada 19. aprīlī Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija skatīja likumprojektu "Grozījumi Segto obligāciju likumā" pirmajā lasījumā. Grozījumi nepieciešami, lai nodrošinātu segto obligāciju likmju atbilstību finanšu sektora normatīvajiem aktiem saistībā ar Latvijas Bankas likumu, kurš stājās spēkā 2023. gada 1. janvārī. Tātad pārsvarā tehniska rakstura grozījumi.

Komisija vienbalsīgi atbalstīja likumprojektu pirmajā lasījumā.

Aicinu arī Saeimas deputātus to atbalstīt.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Segto obligāciju likumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 82, pret un atturas – nav. Likumprojekts pirmajā lasījumā atbalstīts.

Lūdzu, nosakiet priekšlikumu iesniegšanas termiņu.

A. Šuvajevs. Komisijas piedāvātais termiņš priekšlikumu iesniegšanai ir 11. maijs.

Sēdes vadītājs. 11. maijs. Kolēģi, vai ir citi priekšlikumi? Citu priekšlikumu nav. Līdz ar to priekšlikumi iesniedzami līdz 11. maijam.

A. Šuvajevs. Paldies.

___

Sēdes vadītājs. Nākamais darba kārtībā – likumprojekts **"Grozījumi Dzīvokļa īpašuma likumā"**, pirmais lasījums.

Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas vārdā referēs deputāts Oļegs Burovs.

O. Burovs (LPV).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāj! Cienījamie kolēģi! Ekonomikas ministrijā izstrādāts un Ministru kabineta sēdē atbalstīts ir likumprojekts "Grozījumi Dzīvokļa īpašuma likumā". Likumprojekta būtība – nodrošināt dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē mazākuma kvorumu un mazākuma pozitīvo lēmumu pieņemšanu. Konkrēti, ja šobrīd lēmumu var pieņemt tikai 50 plus viens procents, tad, ja šī sapulce ir neveiksmīga un kvoruma nav, pēc zināma laika var sasaukt vēl sapulci, un viena trešdaļa var nodrošināt kvorumu. Tas nozīmē: ja ir 100 dzīvokļi, tad ar 34 dzīvokļiem vai dzīvokļu īpašumiem var nodrošināt kvorumu. No šīs vienas trešdaļas... ja puse pieņem lēmumu, tad lēmums ir pieņemts.

Kādiem darbiem to varētu paredzēt? Reāli darbiem, kur nav nepieciešams ārējais finansējums. Mēs zinām, kredītiestādes praktizē, ka lēmuma pieņemšanai ir nepieciešami ap 65 procentiem jeb divas trešdaļas... Šeit, ja, piemēram, mājai ir savs uzkrājuma fonds, tad lēmumus var pieņemt diezgan ātri.

Atbildīgā – Valsts pārvaldes un pašvaldības – komisija likumprojektu izskatīja un atbalstīja.

Lūdzu to atbalstīt pirmajā lasījumā.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Dzīvokļa īpašuma likumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 84, pret un atturas – nav. Likumprojekts atbalstīts.

Lūdzu, nosakiet priekšlikumu iesniegšanas termiņu.

O. Burovs. 22. maijs.

Sēdes vadītājs. 22. maijs?

O. Burovs. Jā.

Sēdes vadītājs. Vai ir citi priekšlikumi? Citu priekšlikumu nav. Priekšlikumi iesniedzami līdz 22. maijam.

O. Burovs. Paldies.

___

Sēdes vadītājs. Nākamais darba kārtībā – likumprojekts **"Grozījumi Muitas likumā"**, otrais lasījums.

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas vārdā referēs deputāts Rihards Kozlovskis.

R. Kozlovskis (JV).

Augsti godājamais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Godātie kolēģi! Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija šā gada 19. aprīlī izskatīja likumprojektu "Grozījumi Muitas likumā".

Otrajam lasījumam tika saņemti septiņi priekšlikumi. Pamatā, atgādināšu, tas saistīts ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas pārņemšanu, precizējot Muitas likumu. Šie priekšlikumi saņemti no finanšu ministra un Juridiskā biroja.

1. – finanšu ministra Ašeradena priekšlikums. Komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti neiebilst.

R. Kozlovskis. 2. – Juridiskā biroja priekšlikums. Komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti atbalsta.

R. Kozlovskis. 3. – finanšu ministra Ašeradena priekšlikums. Komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti atbalsta.

R. Kozlovskis. 4. – finanšu ministra Ašeradena priekšlikums. Daļēji atbalstīts un iekļauts 6. – komisijas priekšlikumā.

Sēdes vadītājs. Deputāti piekrīt komisijas viedoklim.

R. Kozlovskis. 5. – Juridiskā biroja priekšlikums. Arī daļēji atbalstīts un iekļauts 6. – komisijas priekšlikumā.

Sēdes vadītājs. Deputāti neiebilst.

R. Kozlovskis. 6. – Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas priekšlikums. Komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti atbalsta.

R. Kozlovskis. 7. – finanšu ministra Ašeradena priekšlikums. Komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti atbalsta.

R. Kozlovskis. Līdz ar to, kolēģi, izskatījām visus priekšlikumus.

Komisijas vārdā lūgums atbalstīt likumprojektu otrajā lasījumā.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Muitas likumā" atbalstīšanu otrajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 84, pret – 1, atturas – nav. Likumprojekts atbalstīts.

Lūdzu, nosakiet priekšlikumu iesniegšanas termiņu trešajam lasījumam.

R. Kozlovskis. Šā gada 18. maijs.

Sēdes vadītājs. 18. maijs. Vai ir citi priekšlikumi? Citu priekšlikumu nav. Priekšlikumi iesniedzami līdz šī gada 18. maijam.

___

Darba kārtībā – likumprojekts **"Grozījums Elektronisko sakaru likumā"**, pirmais lasījums. Komisija rosina likumprojektu atzīt par steidzamu.

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas vārdā – referents Arnolds Jātnieks.

A. Jātnieks (NA).

Labdien, cienītais Saeimas priekšsēdētāj! Cienītās deputātes, deputāti! Ministru kabineta likumprojekts paredz, ka no 2023. gada 30. aprīļa kompetentais valsts regulators var piešķirt tālruņa numuru, kas ir iekļauts sarakstā saskaņotajiem pakalpojumiem ar sociālo vērtību.

Minētais saraksts ir papildināts ar numuru "116016", ko nepieciešams rezervēt kā palīdzības tālruņa numuru, kas paredzēts sievietēm, kas cietušas no vardarbības. Par šī numura saturisko pakalpojumu nodrošināšanu atbildīgā ministrija tiks noteikta Labklājības ministrija.

Atgādinu, ka likumprojekts no komisijas tiek virzīts kā steidzams.

Sēdes vadītājs. Kolēģi, tātad vispirms mums jābalso par steidzamības noteikšanu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījums Elektronisko sakaru likumā" atzīšanu par steidzamu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 87, pret un atturas – nav. Likumprojekts par steidzamu atzīts.

Attiecīgi jūs aicināt arī atbalstīt pirmajā lasījumā, vai ne?

A. Jātnieks. Jā.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījums Elektronisko sakaru likumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 86, pret un atturas – nav. Likumprojekts atbalstīts.

Lūdzu, nosakiet termiņu priekšlikumu iesniegšanai otrajam lasījumam un izskatīšanas laiku Saeimas sēdē.

A. Jātnieks. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš otrajam lasījumam būtu 3. maijs.

Sēdes vadītājs. Jā, un izskatīšana?

A. Jātnieks. Izskatīšana Saeimas sēdē otrajā lasījumā – 11. maijā.

Sēdes vadītājs. 11. maijā. Kolēģi, vai ir citi priekšlikumi? Citu priekšlikumu nav. Tātad priekšlikumi iesniedzami ir līdz 3. maijam, izskatīšana – 11. maijā.

___

Nākamais darba kārtībā – likumprojekts **"Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā"**, pirmais lasījums.

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas vārdā referēs deputāts Andris Kulbergs.

A. Kulbergs (AS).

Sveiki, priekšsēdētāj un deputāti! Šī iniciatīva un likumprojekts "Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā" ir sagatavots pēc Klimata un enerģētikas ministrijas iniciatīvas, lai ieviestu Padomes regulas (ES) 2022/1854 (2022. gada 6. oktobrī) par ārkārtas intervenci augsto enerģijas cenu problēmas risināšanai noteiktās normas, kā arī lai izpildītu Ministru kabineta 2022. gada 11. oktobra sēdes protokola (Nr. 52) 71. punktā noteikto uzdevumu.

Būtība tāda – ja virs 180 eiro cena elektroenerģijai parādās, tad visa virspeļņa tiek pārnesta atjaunojamo energoresursu projektiem.

Lūgums par likumprojektu balsot un...

Sēdes vadītājs.... atbalstīt to pirmajā lasījumā.

A. Kulbergs.... atbalstīt pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītājs. Sākam debates.

Debatēs pieteicies deputāts Aleksejs Rosļikovs.

Rosļikova kungs, man jums ir jājautā, vai jums pietiks ar trīs minūtēm un 40 sekundēm?
(Dep. A. Rosļikovs: "Noteikti...")

Lūdzu!

A. Rosļikovs (ST!).

Es centīšos maksimāli ātri.

Kolēģi! "Sadales tīkls" jau ir informējuši, ka viņi jūlijā paaugstinās cenas par 32 procentiem. Konkrētajā likumprojektā nav šaubu par griestiem un to, ka Eiropa cenšas regulēt uzņēmējus, kuri cenšas dabūt virspeļņu no situācijas.

Bet tur ielikts arī vēl mazs tāds knifs. Mēs tagad pilnīgi slēdzam tirgu, ko no mums Eiropa neprasa, jo mēs tāpat nedrīkstam neko pirkt no kaimiņiem. Pilnīgi slēdzam tirgu tā, lai nodrošinātu vietējiem uzņēmējiem garantētu iespēju, piedodiet par teicienu, turpināt slaukt tautu. Jā, ar tādu nosacījumu, ka mums tur ir 180 eiro, viss, kas pāri tam ciparam, viņiem jāreinvestē sevī. Un tas nenozīmē, ka viņiem tā nauda jāatdod valdībai vai atpakaļ tautai, viņi to var iztērēt sev. Noteikti var. Jautājumu nav.

Bet kāpēc mēs absolūti klaji, "pateicoties" jaunajai ministrijai, cenšamies izveidot situāciju, kur cilvēki būs spiesti pārmaksāt? Labi, te dažiem ir labas algas, viņi var atļauties jebkādas cenas, bet ir cilvēki, kuri jau tagad nespēj samaksāt elektrības rēķinus. Kas būs tālāk? A slimnīcas? A tie cilvēki, kuri ir atkarīgi... piemēram, kas pārvietojas ar ratiņiem? Viņiem ir jāuzlādē savs ratiņkrēsls. Ko viņiem darīt? Pašlaik mūsu cilvēki, kas pie mums brauc, jau tērē katru mēnesi 120 eiro, lai uzlādētu savu ratiņkrēslu. Kas būs tālāk?

Kolēģi, mēs ļoti labi saprotam, ka tagad veidojam uzņēmējdarbībai pozitīvu vidi, kur neatkarīgi no tā, kāda ir situācija ārpus Latvijas, kas notiek ar globālo konfliktu un ko domā Eiropa, mums šeit ir slēgtais tirgus, kur džeki, kuri investē normālu piķi normālās iekārtās, tagad var to visu pasākumu sev atsist atpakaļ. Cita varianta tur nav, cita attaisnojuma nav!

Ko mēs darīsim tanī momentā, kad cilvēki būs spiesti iet ielās, jo viņi nevar samaksāt elektrības rēķinus? No jūlija jau plus 32 procenti garantēti. Ko mēs ar viņiem darīsim? Mēs kaut kādā veidā subsidēsim, kaut kādā veidā mēģināsim viņiem atpakaļ to naudu atgriezt? Ko mēs darīsim? Nu, beidziet!

Es saprotu, ka akli var virzīt likumprojektu, kas ir viena konkrēta uzņēmēja interesēs. Bet tas nav cilvēciski, tas nav normāli! Kolēģi! Mēs reāli katru dienu nodarbojamies ar to, ka veidojam visādus apstākļus, lai konkrēti džeki pumpētu naudu no tautas. Nu, nedrīkst tā darīt! Mēs nonāksim situācijā, kad cilvēki prasīs palīdzību. Kā mēs viņiem palīdzēsim, ja tagad izveidojam tādus likumus, kas mums vienkārši sasien rokas un mēs neko nespējam izdarīt.

Kolēģi, nu, lūdzu, neatbalstiet! Tas ir absolūti pretvalstisks piedāvājums. Jā, tas iet paketē, par 180 eiro es piekrītu, bet tas otrais pasākums – tas ir pretvalstisks. Nedrīkst tā darīt!

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Tātad debates slēdzu.

Vai ziņotājs kaut ko vēlas piebilst? Neko.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 78, pret – 8, atturas – nav. Likumprojekts atbalstīts.

Kulberga kungs, lūdzu, nosakiet priekšlikumu iesniegšanas termiņu uz otro lasījumu.

A. Kulbergs. Komisijas noteiktais priekšlikumu iesniegšanas termiņš ir 11. maijs.

Sēdes vadītājs. 11. maijs. Kolēģi, vai ir citi priekšlikumi? Citu priekšlikumu nav. Priekšlikumi iesniedzami līdz 11. maijam.

___

Kolēģi, ir pienācis laiks pārtraukumam, un man šajā sakarā ir viens priekšlikums. Mums ir palikuši divi darba kārtības jautājumi un patstāvīgais priekšlikums – lēmuma projekts, kur varētu būt debates –, tāpēc man ir priekšlikums samazināt pārtraukuma laiku par 10 minūtēm, ejot pārtraukumā tikai uz 20 minūtēm. *(Starpsauciens.)* Kāpēc ne 15? Tāpēc, ka mums ir Prezidija sēde, vēl drusciņ atstājam laiku, lai var iedzert tēju. Vai visi piekrīt 20 minūšu pārtraukumam? Ir iebildumi kādam? Nav.

___

Lūdzu zvanu! Lūdzu reģistrācijas režīmu! Lūdzu reģistrācijas rezultātus!

Lūdzu Saeimas sekretāra biedri Antoņinu Ņenaševu nolasīt reģistrācijas rezultātus.

A. Ņenaševa (Saeimas sekretāra biedre).

Kolēģi, reģistrējušies – 86 deputāti; nav reģistrējušies 14: Hosams Abu Meri, Raimonds Bergmanis, Andris Bērziņš, Artūrs Butāns, Normunds Dzintars, Zanda Kalniņa-Lukaševica, Armands Krauze, Viktorija Pleškāne, Igors Rajevs, Leila Rasima, Andris Sprūds, Ričards Šlesers, Atis Švinka un Jānis Vucāns.

Paldies.

___

Sēdes vadītājs. Tātad pārtraukums līdz pulksten 16.50. Labi, Bergmaņa kungs, pulksten 16.52.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 14. Saeimas priekšsēdētājs
Edvards Smiltēns.

Sēdes vadītājs. Kolēģi, lūdzu, ieņemt darba vietas Sēžu zālē.

Turpinām Saeimas sēdi pēc pārtraukuma.

Darba kārtībā – likumprojekts **"Grozījums Civillikumā"**, pirmais lasījums.

Juridiskās komisijas vārdā referēs deputāts Andrejs Judins.

A. Judins (JV).

Kolēģi, izskatām likumprojektu "Grozījums Civillikumā". Likumprojektu izstrādājusi Juridiskā komisija.

Es saņēmu vēstuli no cilvēka, kas norādīja, ka spēkā esošais regulējums nesamērīgi ierobežo viņas tiesības, un viņa aicināja izvērtēt to. Mēs sasaucām sēdi, uzklausījām ekspertus, un visi, visi bez izņēmuma pateica, ka tiešām esošais regulējums nav pareizs, nav labs un to vajadzētu grozīt.

Jautājums ir par paternitātes pieņēmuma apstrīdēšanu. Saskaņā ar spēkā esošo normu – 149. panta ceturto daļu – bērns var apstrīdēt paternitātes pieņēmumu divu gadu laikā pēc pilngadības sasniegšanas. Tas nozīmē, ka pēc 20 gadiem tas vairs nav iespējams. Situācija, kuras dēļ mēs sākām rīkoties, bija cita – persona uzzināja par savu tēvu vēlāk, viņa jau bija, teiksim, 25,

es neatceros, vai 26 gadus veca, un gan viņa, gan viņas tēvs gribēja, lai paternitāte būtu nostiprināta. Bet tas nav iespējams, jo tiesa vienmēr, lasot 149. panta ceturto daļu, norādīja, ka likums tādu iespēju neparedz.

Mēs izstrādājām jaunu regulējumu, proti, saskaņā ar to paternitātes pieņēmumu būs iespējams apstrīdēt divu gadu laikā no dienas, kad cilvēks to uzzināja, nesaistot vairs ar vecumu. Šo ierosinājumu eksperti atbalstīja.

Lūdzu, kolēģi, atbalstīt likumprojektu pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījums Civillikumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 74, pret un atturas – nav. Likumprojekts pirmajā lasījumā atbalstīts.

Lūdzu, nosakiet priekšlikumu iesniegšanas termiņu otrajam lasījumam.

A. Judins. Priekšlikumus gaidām līdz 11. maijam.

Sēdes vadītājs. Vai ir citi priekšlikumi? Citu priekšlikumu nav. Priekšlikumi iesniedzami līdz šī gada 11. maijam.

Paldies, Judina kungs, par šo.

___

Nākamais likumprojekts – **"Grozījums likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību""**, pirmais lasījums.

Juridiskās komisijas vārdā – referents Andrejs Judins.

A. Judins (JV).

Arī šis likumprojekts saistīts ar jautājumu, par kuru es jums tikko stāstīju, saistīts ar iecerētajiem grozījumiem Civillikumā. Pieņemot grozījumus Civillikumā, nākotnē mums problēmu nebūs.

Bet mums ir cilvēki, kuriem līdz šim bija liegta iespēja apstrīdēt paternitātes pieņēmumu. Ļoti svarīgi, lai jaunajam regulējumam būtu atpakaļejošs spēks. To mēs gribam nodrošināt, pieņemot grozījumus, par kuriem es tagad jums stāstu.

Lūdzu atbalstīt likumprojektu pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījums likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību"" atbalstīšanu pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 82, pret un atturas – nav. Likumprojekts atbalstīts.

Lūdzu, nosakiet priekšlikumu iesniegšanas termiņu otrajam lasījumam.

A. Judins. 11. maijs.

Sēdes vadītājs. Vai ir citi priekšlikumi? Citu priekšlikumu nav. Priekšlikumi iesniedzami līdz šī gada 11. maijam.

___

Un pēdējā šīs sēdes darba kārtības sadaļa – "Patstāvīgo priekšlikumu izskatīšana".

Lēmuma projekts **"Par 11 360 Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma "Tautas ievēlēts Latvijas Valsts prezidents" turpmāko virzību"**.

Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas vārdā referēs Gunārs Kūtris.

G. Kūtris (ZZS).

Saeima 2023. gada 22. martā saņēma 11 360 Latvijas pilsoņu kolektīvo iesniegumu "Tautas ievēlēts Latvijas Valsts prezidents".

Šā gada 19. aprīlī Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija izskatīja kolektīvo iesniegumu un uzklausīja iniciatīvas pārstāvi, kurš pauda viedokli, ka, ja tauta tiek iesaistīta Valsts prezidenta ievēlēšanas procesā, tad tas veicina iedzīvotāju patriotismu un demokrātijas izaugsmi valstī. Turklāt šāda ievēlēšanas kārtība, pārstāvja ieskatā, veicinātu Valsts prezidenta neatkarību no parlamenta.

Iniciatīvas pārstāvis lūdza kolektīvo iesniegumu nodot tālākai izvērtēšanai Saeimas Juridiskajai komisijai un, ja deputāti uzskatītu par nepieciešamu, arī kādai citai Saeimas komisijai, kā arī lūdza regulāri informēt iniciatīvas parakstītājus par jautājuma virzību komisijās.

Uz komisijas sēdi uzaicinātā konstitucionālo tiesību eksperte pauda viedokli, ka uzticēšanās Valsts prezidentam ir mazāk saistīta ar viņa ievēlēšanas kārtību, bet gan vairāk ar to, kā Valsts prezidents pilda savas funkcijas un kā komunicē ar sabiedrību. Eksperte vērsa uzmanību uz to, ka Valsts prezidenta ievēlēšanas kārtības izmaiņu gadījumā būtu jāņem vērā arī Krievijas ietekmes uz vēlēšanu procesu palielināšanās iespēja. Eksperte uzskata, ka, mainot Valsts prezidenta ievēlēšanas kārtību, netiktu sasniegts iniciatīvas mērķis, tāpēc drīzāk būtu jāapsver iespēja pārskatīt un uzlabot esošo Valsts prezidenta ievēlēšanas sistēmu (iespējams, jāpalielina balsu skaits, kāds nepieciešams Valsts prezidenta ievēlēšanai).

Komisijas deputātu vidū viedokļi atšķīrās – daļa komisijas deputātu atbalstīja kolektīvajā iesniegumā pausto ideju par tautas vēlētu Valsts prezidentu, taču daļa komisijas deputātu Valsts prezidenta ievēlēšanas sistēmas izmaiņās saskatīja dažādu veidu riskus. Tāpēc iesnieguma turpmāko virzību atbalstīja tikai daļēji... tikai tādēļ, lai uzturētu... Proti, komisijas locekļi vienbalsīgi atbalstīja iesnieguma tālāku virzību, bet – tikai tādēļ, lai uzturētu diskusiju par šo jautājumu.

Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija nolēma atbalstīt šīs iniciatīvas turpmāko virzību un nodot to padziļinātai izvērtēšanai Saeimas Juridiskajai komisijai un Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai.

Pamatojoties uz Saeimas kārtības ruļļa 131.5 panta ceturto un piekto daļu, komisija sagatavoja šo lēmuma projektu – "Par 11 360 Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma "Tautas ievēlēts Latvijas Valsts prezidents" turpmāko virzību". Komisijas vārdā, protams, lūdzu to atbalstīt.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Sākam debates.

Debatēs pieteikusies deputāte Antoņina Ņenaševa.

A. Ņenaševa (PRO).

Kolēģi, es īsi. Kā jau minēja komisijas vārdā kolēģis, tiešām Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijā šo *ManaBalss.lv* iniciatīvu atbalstīja – vienbalsīgi! – visi komisijas locekļi, bet – tikai ar galveno motivāciju, ka mēs šo diskusiju atsākam. Un it īpaši svarīga šī diskusija ir šajā brīdī, kad nu jau mums burtiski pēc mēneša norisināsies Valsts prezidenta vēlēšanas.

Tātad šī diskusija noteikti ir pamatota – gan par to, kā mēs ievēlējam prezidentu, gan par to, kādas ir pilnvaras prezidenta institūtam, gan arī par to, kā mēs parlamentā veicinām šo... vai izvēlamies procedūras un kā notiek, tā teikt... priekšvēlēšanu laiks prezidenta amata kandidātiem.

Taču es gribētu īsi izklāstīt, ieskicēt arī tos riskus, par kuriem mēs runājām komisijā un par kuriem ir vērts parunāt arī Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijā, kur tiks virzīta šī iniciatīva, un arī Juridiskajā komisijā.

Neapšaubāmi, mēs visi vēlamies, lai mūsu nākamais prezidents vai prezidente būtu tādi, kuri pārstāv – maksimāli – visas tautas intereses; kuri būtu ar mugurkaulu un spētu iestāties pret netaisnībām; kuri varētu iejaukties kaut kādā ziņā un apstādināt arī dažas politiskas nejēdzības, kas mēdz notikt parlamentā. Bet galvenais – lai pārstāvētu mūs starptautiski, būtu mūsu seja arī starptautiskajā vidē.

Mēs ļoti labi redzam, kādi ir reitingi iepriekšējiem prezidentiem. Ļoti daudz komisijā tika pieminēta vispopulārākā prezidente (arī no iesniedzēju puses) – Vaira VīķeFreiberga. Bet, kolēģi, atcerēsimies: Vaira VīķeFreiberga tomēr nebija tautas vēlēta, viņa bija parlamenta vēlēta! Un, kā mēs zinām, tad... varam paredzēt, ka... ja prezidentu vēlētu tauta, tad, visticamāk, tāda kandidāte kā Vaira VīķeFreiberga neparādītos. Un, ja parādītos, tad atbalstu sabiedrībā toreiz nezināma kandidāte varbūt neiegūtu.

Tāpēc mums, protams, ir uzmanīgi jāskatās uz to, kā varētu notikt tās vēlēšanas.

Un ko nozīmē tas, ka tauta vēlētu prezidentu? Tas nozīmē vēlēšanu kampaņas; vēlēšanu kampaņas – tas nozīmē naudu; tas nozīmē arī partiju virzītus kandidātus. Un, protams, tas nozīmē arī to: jo vairāk mēs varam... jo vairāk partijas vai arī citas personas varētu ieguldīt jeb investēt šajā kampaņā, jo lielākas izredzes ir uzvarēt šajās vēlēšanās.

Protams, tie argumenti, kas izskanēja par labu tautas vēlētam prezidentam... pateica, ka tādējādi tas būs tiešām visu partiju pārstāvis vai nācijas pārstāvis, vai tautas pārstāvis.

Savukārt elementāra politoloģiskā analīze... Protams, skatoties uz realitāti, mēs saprotam, ka, visticamāk, tad, kad ir iesaistīta nauda, vēlēšanu kampaņas nauda, un kad ir iesaistīti partiju virzīti prezidenta amata kandidāti, ir daudz lielāki riski: kad uzvarējušais kandidāts, šis viens konkrētais cilvēks, ir vienas konkrētas partijas pārstāvis, tas apstāklis varētu – saku, ka varētu! – ar to brīdi tikai vēl palielināt vienas konkrētas partijas politisko ietekmi, nevis dotu mums to, ko patiešām vēlamies, – tautas vēlētu prezidentu, kas pārstāvētu visu tautu.

Protams, ir arī riski, ka šādā veidā tiks ievēlēts, kā mēs saprotam, jau atpazīstams politiķis, un atkal rodas jautājums – cik mēs esam pārliecināti par to, ka naudas ietekme vai zināma konkrētās

personas popularitāte sabiedrībā (sakarā ar šīs personas iepriekšējiem darbiem) nebūs gan izšķirošais šajās vēlēšanās, gan arī nebūs risks mūsu drošībai?

Bet, protams, šie visi nav simtprocentīgi apgalvojumi; tie ir apsvērumi, ko ir vērts izvērtēt komisijām, domājot par tautas vēlētu prezidentu.

Protams, tas, kas mums ir jādara, – ir jāsaprot, vai tas viens ievēlētais cilvēks būtu tā kā ideāls glābējs vai tautas glābējs. Un, manuprāt, tas, kas mums gan ir jādara, – mums ir jāpadara prezidenta vēlēšanu process atklāts un sabiedrībai saprotams. Jo demokrātija, mūsu parlamentārā demokrātija, nav viena cilvēka vadība; tā ir tūkstošu cilvēku vadība – visas tautas vadība...

Un es nebaidīšos teikt, ka prezidents nebūs tas, kurš panāks izaugsmes izrāvienu un padarīs dzīvi labāku. Panākumi ir mūsu pašu rokās, un negaidīsim, ka mums tos atvedīs kāds pastnieks vai parādīs TV reklāma.

Aicinu, protams, atbalstīt komisijas priekšlikumu virzīt šo tālākai diskusijai abās komisijās, bet ņemt nopietni arī dažādos argumentus un apsvērumus, domājot gan par to, kā mēs ievēlējam prezidentu, gan par to, ko vispār pēc būtības nozīmē un kā tiek atrunātas Satversmē mūsu prezidenta pilnvaras un institūts.

Aicinu atbalstīt virzīšanu.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Nākamajam vārds – deputātam Aleksandram Kiršteinam.

A. Kiršteins (NA).

Godājamais priekšsēdētāj! Godājamie deputāti! Es arī atbalstu to, ka tauta vēlētu prezidentu, bet būtu vispirms jānolemj, ko viņš īsti darīs.

Man ir tāds jautājums – kolēģi, vai jūs varat nosaukt Šveices prezidenta vārdu? Kāds no jums var? Nevarat, ja? Tāpēc, ka tur vispār nav prezidenta. Ak, kas par nelaimi! Bet kā tad tur tās funkcijas notiek? Ļoti vienkārši. Kāds no septiņiem ministriem uzņemas prezidenta funkciju uz laiku, un, ja viņam apnīk, tad to funkciju paņem kāds cits ministrs. Sadala ordeņus, apsveic vēstniekus, atklāj puķu izstādi...

Vai Šveice ir mazāk zināma pasaulē nekā Latvijā? Vai Šveicē cilvēki ir nelaimīgāki tāpēc, ka viņiem nav prezidenta... vispār nekāda? Vai latvieši bija nelaimīgāki tad, kad prezidenta funkcijas pildīja Augstākās padomes priekšsēdētājs? Tas pierāda to, kas šim amatam, ja mēs nemainām tā funkcijas un nepārejam uz prezidentālu republiku, nav absolūti nekādas nozīmes un nav nekādas jēgas.

Pasakiet man, kas ir prezidents Dānijā, Norvēģijā, Zviedrijā, Beļģijā, Luksemburgā, Spānijā un veselā rindā citu valstu. *(Starpsaucieni.)* Vai tur cilvēki ir nelaimīgi? Ā, tur ir monarhija. Pareizi. Tātad monarhi sūta likumprojektus atpakaļ uz parlamentu un vada valsti. Monarhi...

Ziniet, es jums izstāstīšu, kolēģi. Mēs bijām vizītē Lielbritānijas parlamentā, abās palātās, un tur stāstīja par karalienes funkcijām – ka viņa paraksta likumprojektus. Un mēs prasījām (tas bija, starp citu, mans jautājums): vai ir gadījies, ka karaliene neparaksta likumu? Gids ilgi domāja un beidzot teica: "Jā, bija viens gadījums, kad karalis neparakstīja." Tas, man liekas, bija karalis Džordžs (to numuru es neatceros)... kad Kromvels viņam nocirta galvu... Nav bijis neviens

gadījums, kad kāds monarhs būtu atsūtījis likumu atpakaļ. Redziet, kāda jēga ir monarhiem. Bet viņi, protams, ir nelaimīgi.

Bet, ja nopietni, – vispirms mums vajadzētu pieņemt lēmumu... Ja mēs gribam būt kā Amerikas Savienotās Valstis vai kā Francija, vai kā Krievija, kur prezidents nosaka kabineta sēdes un nomaina ministrus, tad vispirms ir jāmaina Satversme un jāpieņem attiecīgs likums.

Pašreiz mums ir tā kā... nu, divi veidi... Sūnu ciemā Laimes lāci visi gaida un domā, ka prezidents būs tas pats Laimes lācis – labos bedres, noglāstīs galvu grūtdieņiem. Bet tas tā nebūs. Un, ja mēs nemainām šīs funkcijas prezidentam, tad tas prezidents, ko ievēlēs tauta, bet kas būs bez funkcijām, būs tāpat kā...

Atcerējos anekdoti. Salīdzināsim. Vārna sēž kokā, viņai siers mutē, un garām skrien lapsa un saka: "Tu gribi tautas vēlētu prezidentu?" Vārna saka: "Nē!" Un tas siers izkrīt, un lapsa saka: "Malacis, cik tu gudra!" un ar to sieru aizskrien. Pēc tam vārna ilgi domāja: kas būtu mainījies, ja es būtu teikusi "jā"?

Paldies. *(Smiekli. Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Nākamajam vārds – deputātam Gunāram Kūtrim.

G. Kūtris (ZZS).

Cienījamie kolēģi! Neaizkavēšu jūs daudz ar šo jautājumu, tāpēc ka frakciju pārstāvji Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijā teica, ka tēmu vajag komisijās izvērtēt. Mēs visi saprotam, ka ir diskutējamie jautājumi.

Var norādīt, ka to, ko Kiršteina kungs runāja... par šo pilnvaru vērtēšanu... Saeimā bija darba grupa, kas visas prezidenta pilnvaras izvērtēja, salika pa plauktiņiem: kuras būtu tautas vēlētam, kuras – ne tautas vēlētam. Tas bija pirms septiņiem gadiem; tur piedalījās valsts vadošie tiesībzinātnieki (man liekas, ka arī Levita kungs piedalījās). Tika izvērtēts. Komisijai mūsdienās būtu krietni vienkāršāks darbs.

Otra lietiņa (ko Ņenaševas kundze pieminēja) – par finanšu ietekmi. Mēs visi skatāmies uz amerikāņu vēlēšanu sistēmu, kur finanses ietekmē šo procedūru, bet ir risinājumi, kur nav vajadzīgas finanses, kur valsts nodrošina visiem kandidātiem vienādu piedalīšanos televīzijā, vienādu reklāmu uz afišu stabiem vai stendiem, un viss. Un tad naudai ietekmes nav.

Tā ka risinājumi ir visādi. Bet tieši tāpēc komisijās... Ir iespējams Latvijā... Nu, no mūsu septiņām frakcijām, kas šeit ir, man liekas, sešām bija... Visi iepriekš vēlēšanās teica, ka ir par tautas vēlētu Valsts prezidentu. Nu tad beigu beigās šo jautājumu izdiskutējam komisijās un virzām uz priekšu, nevis vilcināmies!

Visi grib, bet tad, kad pienāk jautājums, – o, nē, šoreiz vēl ne. Nu mēs varam atlikt uz nākamo paaudzi, bet vai tad vajadzēs vispār?

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Nākamajam vārds – deputātam Edmundam Zivtiņam.

E. Zivtiņš (LPV).

Paldies. Saeimas priekšsēdētāj! Kolēģi! Grūti ir runāt pēc tādiem grandiem, kuri jau praktiski visu ir izstāstījuši. Es no savas puses gribētu tīri cilvēcīgi pateikt: man šķiet, ka mēs esam nonākuši līdz tam brīdim, kad tiešām mēs varētu dot tautai šo iespēju – vēlēt prezidentu.

Es piekrītu Kiršteina kunga teiktajam par funkcijām. Noteikti vajadzētu paskatīties, līdz kādam līmenim mēs dodam šīs funkcijas prezidentam, jo, ja viņš ir tautas vēlēts... Bet, ziniet, es domāju, ka... kas šinī momentā ir pats svarīgākais? Pats svarīgākais ir tas, ka ir vēl viena iespēja, vēl viens instruments, veids, kā tuvināt sabiedrību politiķiem, lai viņi justos atbildīgāki, lai viņi justos saistīti ar to, kas notiek mūsu valstī.

Tā ka, es domāju, šis ir ļoti labs priekšlikums. Protams, tiks izvērtēts. Atbalstām!

Paldies, kolēģi.

Sēdes vadītājs. Vārds – deputātam Aināram Šleseram.

A. Šlesers (LPV).

Godājamais priekšsēdētāj! Godājamie kolēģi! Es šodien jau, uzstājoties no šīs tribīnes debatēs, teicu, ka Jaunā VIENOTĪBA un Nacionālā apvienība virza par prezidentu Egilu Levitu, kuru atbalsta 14,5 procenti iedzīvotāju, bet 85,5 procenti viņu nevēlas redzēt par prezidentu. Protams, pat ja situācija būtu nedaudz labāka, tāda, kāda tā bija pirms kāda brīža, kad 20 procenti viņu atbalstīja... bet izskatās, ka viņa reitings turpina samazināties, un ir vienīgā iespēja – iestāties par tautas vēlētu prezidentu.

Es labi apzinos, ka mēs esam parlamentāra valsts. Es apzinos to, ka parlamentā esošās partijas... vismaz varas partijas – Jaunā VIENOTĪBA un Nacionālā apvienība – grib ievēlēt savu, koalīcijas, prezidentu. Bet jums neizdosies arī šoreiz.

Un tāpēc es domāju, ka... Protams, šīs vēlēšanas mēs nevaram "pārspēlēt" – atlicis pārāk maz laika: 31. maijā parlaments vēlēs prezidentu. Nu vismaz vienosimies, ka pēc četriem gadiem ir tautas vēlēts prezidents!

Kāpēc jūs neuzticaties tautai? No kā jūs baidāties?

Jā, noteikti vajadzēs koriģēt... un arī palielināt prezidenta pilnvaras ārpolitikā, aizsardzībā, piemēram. Par to mēs varam debatēt un runāt. Bet kopumā ir ārkārtīgi svarīgi, lai tautai ir tiesības. Ja jūs uzskatāt, ka tautai nedrīkst uzticēties un tauta nevar ievēlēt "pareizu" prezidentu, īsti pareizi tas nav.

Tā ka, godājamie kolēģi, virzāmies uz priekšu, debatējam, meklējam labākos risinājumus, bet – ļaujam tautai balsot par savu prezidentu! Es esmu pilnīgi pārliecināts, ka tad prezidents varēs arī kļūt par sava veida garantu tam, ka... ja parlamentā būs kādas problēmas un valdība nespēs virzīt kaut kādas valstij svarīgas lietas uz priekšu, tad var iejaukties prezidents. Mēs nekādā gadījumā neizjauksim šo atbildības līdzsvaru, bet vienkārši prezidentam būs citas pilnvaras.

Ko mēs redzam tagad, pēdējā laikā? Mēs redzam, ka Kariņš ir pilnībā atkarīgs pēdējos gados... es atvainojos, Levits bija atkarīgs no Kariņa, un Kariņš – no Levita. Un tā tā dzīve arī turpinājās iepriekšējos gadus, un tā tas turpinās arī pašreiz. Un jūs nesmaidiet, tā tas ir! Tā tas ir. Ko jūs par tautu smejaties, JAUNĀ VIENOTĪBA? *(Starpsauciens: "Par tevi.")* Ļoti... jūs par tautu varat pasmieties. Es runāju par to, ka tautai jābūt tiesībām ievēlēt savu prezidentu. Ja tas jums šķiet smieklīgi, tad... JAUNĀ VIENOTĪBA, smiesies tas, kas smiesies pēdējais.

Godājamie kolēģi, ļaujam tautai ievēlēt savu prezidentu! Esmu pilnīgi pārliecināts, ka tad Latvija attīstīsies labāk, nekā tas ir bijis līdz šim.

Paldies.

Sēdi vada Latvijas Republikas 14. Saeimas priekšsēdētāja biedrs
Jānis Grasbergs.

Sēdes vadītājs. Vārds – Saeimas priekšsēdētājam Edvardam Smiltēnam.

E. Smiltēns (Saeimas priekšsēdētājs).

Cienījamie kolēģi! Mēs burtiski nupat nosvinējām 100 gadus Latvijas Republikas Saeimai un 100 gadus Latvijas Republikas Satversmei. Protams, diskusijas par Valsts prezidenta institūta izmaiņām – vai Valsts prezidents ir tautas vēlēts, vai ar plašākām pilnvarām – arī agrāk ir bijušas, bet 24. februāra notikumi, režīms Baltkrievijā, režīms Krievijā ir pierādījuši to, ka tie vīri un sievas, kas pirms 100 gadiem lēma par Latvijas Republikas valsts arhitektūru, ir bijuši ļoti gudri, viedi, izbūvējuši ļoti precīzu, smalku mehānismu – kā Šveices pulkstenim –, kas funkcionē un darbojas, kas ir bāzēts uz labāko valsts pārvaldes formu, kāda ir izrādījusies parlamentārā demokrātija.

Un Šlesera kungs pareizi iezīmēja, uz kurieni tas viss velk.

Vispirms parunāsim par to – ka Saeima nav spējīga ievēlēt izcilu Valsts prezidentu, ka dodam šo funkciju prom, mazinot Saeimas lomu un nozīmi šajā procesā, iedodam varu vienam cilvēkam, nelielu varu, tā, kā paredzēts Satversmē, un tad sākam runāt par šo pilnvaru palielināšanu. Es domāju, ka tas ir ceļš uz elli un nekurieni. Parunājiet ar citu valstu līderiem, kā viņi vērtē situāciju, kad veidojas sadursme starp diviem tautas vēlētiem institūtiem... konflikti... kā tas bremzē procesus valstī, kā ir iespējams panākt un kā nav iespējams panākt lēmumus, un tad jūs nonāksiet pie pareizajiem secinājumiem.

Es aicinu turēt stingri atbildībā tos lēmumus, kādus ir pieņēmuši vīri un sievas pirms 100 gadiem, un sargāt parlamentāro demokrātiju Latvijā!

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Vārds – deputātam Viktoram Valainim.

V. Valainis (ZZS).

Godātie kolēģi, es domāju, ka gan pirms 100 gadiem, gan šodien diskusijas par to, vai Latvijā ir jābūt vai nav jābūt tautas vēlētam Valsts prezidentam... arī toreiz tās bija, un arī šodien šīs diskusijas turpinās.

Es nevaru piekrist Smiltēna kungam, ka tas kaut mazākajā... veidā ir apdraudējums demokrātijai. Es domāju, ka mums tālu nav jāskatās, tepat kaimiņos ir parlamentāra valsts Lietuva *(Starpsauciens.)*, kur ir tautas vēlēts Valsts prezidents. Ja jūs gribat ieviest sistēmu, kur pie varas esošie var mierīgi vadīt – bez jebkādas opozīcijas un bez jebkādu viedokļu atšķirības –, tad tik tiešām tā sistēma, par kuru jūs šobrīd runājat, – tā ir Krievijā, Baltkrievijā. Tur šāda sistēma ir, tur nav opozīcijas un nav jābaidās no viedokļu dažādības.

Ja mēs paskatāmies, kā ir attīstījusies Valsts prezidenta ievēlēšana pēdējos gados, – mēs esam gājuši no aizklātiem balsojumiem uz atklātiem balsojumiem... mēs zinām, kā attīstījās Valsts prezidenta institūcija, tai skaitā dažādas tradīcijas, kas prezidentiem bija... kā pārgāja no... vienā brīdī, kad bija aizklāts balsojums, uz atklātu balsojumu... Un neviens nevar noliegt, ka, ievēlējot Valsts prezidentu atklātā balsojumā, mēs esam nonākuši situācijā, ka, nepārprotami, Valsts prezidents sāk strādāt to politiķu virzienā, kuri par viņu ir balsojuši. Un pēdējie četri gadi to ļoti, ļoti spilgti pierādīja.

Mūsu ieskatā, ja nav gatavi veidot... iet uz tautas vēlētu prezidentu, tad noteikti ir jāpilnveido esošā sistēma, jo ar 51 balsi ir smagi par maz, jebkurā gadījumā prezidents vienmēr skatīsies uz tiem parlamenta deputātiem, kas par viņu ir balsojuši, strādās ar politiskajām partijām, nevis ar iedzīvotājiem un nemeklēs atbalstu iedzīvotājos, lai gan viņš tomēr ir tautas prezidents, nevis parlamenta prezidents vai atsevišķas koalīcijas prezidents. Manā ieskatā, tas ir absolūti normāli, un, ja ir šis...

Mēs varam runāt par šīm funkcijām, bet spilgts piemērs mums ir tepat blakus, kaimiņvalstī, – ļoti labi strādā. Pavisam nesen mēs ar kolēģiem bijām Lietuvā un lietuviešu kolēģi bija pie mums... kur arī pašlaik jau gatavojas šim procesam – vērtē kandidātus... gan politiskās partijas, gan individuālos kandidātus. Tas ir normāls politisks process, kura rezultātā tiek ievēlēta amatpersona, kurai tiešām ir arī tautas atbalsts. Un tās ir valsts vērtības, par kurām mēs runājam.

Ja mēs šobrīd redzam Valsts prezidentu, kurš absolūti nebauda tautas uzticību, kā mēs varam kaut mazākajā mērā paļauties, ka kritiskā brīdī tāds Valsts prezidents, kuram tauta netic, spēs virzīt kaut kādus jautājumus, kas būs svarīgi? Mēs redzējām Covid-19 uzliesmojumā, kad sabiedrība sagaidīja no Valsts prezidenta kaut kādu rīcību, – prezidents centās, bet, ja viņam nav uzticības sabiedrībā, viņš var censties, cik grib. Tā lieta paliek arvien sliktāka un sliktāka... to mēs redzējām arī šajā gadījumā.

Mēs redzam, ka prezidents kaut kādā veidā mēģina piesegt tos, kuri ir nodrošinājuši viņa ievēlēšanu, bet aizmirst par tautas interesēm. Un tas ir tas, kas prezidentam primāri būtu jādara, – tomēr būtu jāaizstāv tie, kas ir mazāk saklausīti. Viņam ir jāiestājas par visu iedzīvotāju interesēm. Un nevajag baidīties no kaut kādas politiskās konkurences, politiskās opozīcijas, ja tāda izveidojas, vajag censties tās lietas novērst, jo, ja mēs baidīsimies un veidosim valsts pārvaldi tādā virzienā, mēs aiziesim... pilnīgi citā grāvī... ieiesim. Un to var redzēt, skatoties austrumu virzienā, kur šobrīd tas jau notiek.

Paldies.

Sēdi vada Latvijas Republikas 14. Saeimas priekšsēdētājs
Edvards Smiltēns.

Sēdes vadītājs. Vārds – deputātei Lindai Liepiņai.

L. Liepiņa (LPV).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Kolēģi deputāti! Aicinu nodot šo iniciatīvu komisijai. Aicinu arī jūs atbalstīt un rīkoties līdzīgi.

Viennozīmīgi, es atbalstu tautas vēlētu prezidentu, un man ir ļoti žēl, ka šodien no šīs tribīnes es dzirdu, ka ir deputāti, kuri neuzticas, ka Latvijas tauta, Latvijas pilsoņi, varētu izvēlēties cienījamu Valsts prezidenta kandidātu un cienījamu Valsts prezidentu.

Man ir žēl, ka šodien no šīs tribīnes es kā argumentu dzirdu piesauktu situāciju Baltkrievijā, situāciju Krievijā. Tas atkal kaut kādā pastarpinātā veidā norāda uz to, ka mūsu pilsoņi, iespējams, nav pietiekami gudri, lai izvēlētos savu, tautas, prezidentu. Cik ilgi jūs uzskatīsiet cilvēkus par aitām? Vai cik ilgi mēs vēl dzīsim ķīli starp to, ko lemj parlaments, un to, ko vēlas tauta? Cik ilgi mēs pirms vēlēšanām kaut ko sasolīsim un pēc tam aizmirsīsim un teiksim: nav īstais laiks? Līdzīgi kā, manuprāt, arī APVIENOTAIS SARAKSTS. Pirms vēlēšanām jūs taču teicāt, ka arī atbalstāt (vismaz daļa jūsu deputātu pilnīgi noteikti atbalstītu) tautas vēlētu prezidentu. Kur palikuši tie solījumi?

Tiem, kas no šīs tribīnes atsaucās uz to, kas ir ierakstīts Satversmē par Valsts prezidentu, es vēlos atgādināt, ka pirms 89 gadiem... Tūdaļ būs 89 gadi – tuvojas 15. maijs, un 15. maijā bija apvērsums, un pirms šī apvērsuma notika – kas? Tie, kas nezina, kas notika, aizejiet un palasiet bibliotēkā, tepat Saeimas bibliotēkā, palasiet tās runas, kas tika teiktas no šīs tribīnes, debatējot par tautas vēlētu prezidentu. Pirms notika Ulmaņa apvērsums, šeit Saeimā bija paredzēts balsojums (trešajā lasījumā) par tautas vēlētu prezidentu. Pirms jūs nākat šajā tribīnē, apskatieties, kas ir rakstīts dokumentos, kas ir rakstīts tajās stenogrammās.

Starp citu, ļoti aktīvi debatētāji bija tā laika Latviešu zemnieku savienības pārstāvji. Un, lūdzu, neaizmirstiet to, ka mēs esam tautas ievēlēti un tauta šobrīd – pēc visiem tiem Levita murgiem – ir gatava debatēt un balsot, un ievēlēt... tautas vēlētu prezidentu.

Paldies par uzmanību. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds – deputātam Vilim Krištopanam.

V. Krištopans (LPV).

Priekšsēdētāja kungs! Deputāti! Linda pateica to, ar ko es gribēju sākt. Jā, 1934. gada 15. maijā notika apvērsums, un viens no apvērsuma iemesliem bija tas, ka bija paredzēts balsojums (trešajā lasījumā) par tautas vēlētu prezidentu. Ulmanim tajā brīdī lielas šanses nebija... Nu tas ir garš stāsts, bet tāds fakts bija. Tā ka runāt par vēsturi... ka mūsu valsts dibinātāji par to nav domājuši, tā kā nevajadzētu.

Es esmu bijis klāt pie visādiem notikumiem, piemēram, es atceros, kā ievēlēja Gunti Ulmani. Atkal – bija visparastākais *dīls*: "Latvijas Ceļam" – premjers Birkavs, "zemniekiem" – prezidents Ulmanis. Atceros to dienu (es biju valdības vadītājs), kad pa šīm durvīm Valsts drošības komitejas virsnieks Bojārs ieveda Vairu Vīķi-Freibergu... aiz rokas. Es to pats savām acīm redzēju. Nu paveicās? Paveicās mums, ka viņš ieveda Vairu Vīķi-Freibergu.

Kas tagad notiek? Atkal – visu laiku notiek runas, kā mēs sadalīsim trīs galvenos amatus: premjeru, prezidentu un Saeimas priekšsēdētāju. Redz, vienam politiskajam spēkam nedrīkstot piederēt divi amati, kaut arī pēdējo 30 gadu laikā ir bijuši visādi gadījumi, ja nemaldos, Āboltiņa, Straujuma – vienam politiskajam spēkam... un tā tālāk. Tā ka pilnīgi...

Šobrīd mēs esam zemākajā punktā: mēs esam visnabadzīgākā Eiropas Savienības valsts, mēs esam trešajā vietā, stabili, Baltijā... mēs esam... zemāk vairs nevar krist. Nu tad laikam... Vai mums nevienam neienāk prātā, ka mēs kaut ko darām nepareizi, ka vajadzētu kaut ko pamainīt?

Protams, šī tēma, kurai es gribu vēl pieskarties, – mums vajadzētu arī tieši vēlēt pilsētu mērus, piemēram, Rīgā. Kāpēc jāievēlē 60 deputāti un tie ievēlē vienu...? Kāpēc Ņujorkā, kuras budžets ir daudz lielāks nekā Latvijas valsts budžets, ievēlē vienu Ņujorkas mēru? Un tā tālāk, un tā tālāk. Kaut kas mums ir jāmaina. Mēs esam vislielākajā bedrē... kādā mēs esam. Bet – nē.

Iedomājieties – Valsts prezidents ir karavadonis. Kā viņš var nostāties armijas priekšā, ja viņu atbalsta 15 procenti tautas? Kurš ies tai armijā... aiz viņa? Mīļie cilvēki, nu domājiet, nu skatieties plašāk!

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds – deputātam Aleksejam Rosļikovam.

A. Rosļikovs (ST!).

Kolēģi, runāsim absolūti atklāti. Uz doto momentu Valsts prezidents ir tāda politiska marionete. Manā skatījumā, piedošanu par tādu teicienu, viņš ir līdzīgs sterilizētam kaķim. Potenciāls ir... reāli, bet iespēju kaut ko realizēt nav. Un mums nāks... Smiltēna kungs, ar vislielāko cieņu pret jums, bet jūs mums stāstāt, ka tauta nav gatava prezidenta vēlēšanām. Kolēģi, jūs visi, ieskaitot mani, šeit esat tautas vēlēšanu rezultāta... produkts. Jūs paši sevi tagad, uz doto momentu, uzskatāt par cilvēkiem, kuriem šeit nav vietas?

Tauta ne tikai var, ne tikai spēj, tautai vajag uzticēties. Lietuva uz doto momentu normāli dzīvo, eksistē, viss kārtībā, nav neviena jautājuma. Un nevajag salīdzināt prezidentālas valstis *(Starpsauciens.)*... Uz doto momentu valsts, kuru vada tikai prezidents un kura uzvedas agresīvi, mums nav nekāds piemērs.

Kāpēc mēs uzskatām, ka mūsu tauta nav gatava ievēlēt pareizu, labu, atbilstošu prezidentu? Tāpēc, ka jūs kā politiķi baidāties, ka cits prezidents, kas nāks un kas nebūs zem jūsu kontroles, spēs traucēt jums šeit strādāt, kā jūs gribat. Tas ir vienīgais iemesls. Jūs mēģināt ievēlēt cilvēku, kurš sargās jūsu siltās vietas. Tur citu variantu nav.

Uz doto momentu... mani kolēģi man pateica, ka ir pētījums par to, ka tautas vēlēts prezidents saliedē tautu. Tas tiešām – tā saliedētība – ir tas, kā mums trūkst valstī. Tautas vēlēts prezidents saliedē tautu... ja cilvēki kopā izlemj. Nu kāpēc ne? Par jums, par mani viņi var balsot – super, der! –, par prezidentu nevar, jo prezidents, ja kas, mūs visus te var sodīt – gan likumus... neļaut tiem iet tālāk, gan vispār padzīt mūs visus uz mājām, jo mēs nepareizi strādājam. Ir viņam tādas tiesības, tiešām. Bet es šaubos, ka nāks kaut kāds cilvēks, kurš... nāks jūs šantažēt. Es šaubos. Ja viņš nāks, tad, ticiet man, mēs to esam pelnījuši.

Vēlreiz – cilvēki ir tiesīgi, cilvēki ir nobrieduši, un viņi jūs lūdz. Un galu galā (pareizi teica Linda Liepiņa) sešas partijas pirms vēlēšanām ir solījušas, ka būs tautas vēlēts prezidents. Nu kāpēc ne? Atkal... kārtējo reizi apsolījām un aizairējām citā virzienā.

Augsti godātais zaļzemnieku frakcijas deputāts Gunārs Kūtris pateica, ka tas ir absolūti normāli – mums ir jāiet tajā virzienā –, un, ticiet man, šis cilvēks ir ieņēmis ļoti augstus amatus. Viņam tika uzticēti ļoti augsti lēmumi, un es uzticos, ja viņš pasaka to, ka tas ir pilnīgi normāli un mums ir jāiet tajā virzienā.

Kolēģi, pārstājam baidīties par savām siltajām vietiņām, uzticamies tautai un dodam beidzot iespēju vēlēt prezidentu! Tas ir ļoti labi un ļoti pozitīvi.

Es ierosinu atbalstīt.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds – deputātam Ingmāram Līdakam.

I. Līdaka (AS).

Cienījamie kolēģi, es tā īsti nesaprotu, kāpēc mēs esam tādi sava laika zagļi? Es domāju, ka šobrīd mēs runājam un debatējam ne par to, par ko tas būtu jādara. Šodien mums ir jālemj tikai un vienīgi par to, vai nodot šo kolektīvo iesniegumu divām komisijām vai nenodot. Gan jau pēc tam, kad dzirdēsim šo abu komisiju lēmumu, varēsim debatēt par to, būt vai nebūt tautas vēlētam prezidentam.

Es aicinu tomēr pieturēties pie konkrētā jautājuma būtības un nekacināt vienam otru, nešķelt arī mūsu, es teiktu tā, ļoti inteliģento kolektīvu.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Vārds – deputātam Augustam Brigmanim.

A. Brigmanis (ZZS).

Kolēģi, aicinu 11 360 Latvijas pilsoņu kolektīvo iesniegumu par tautas ievēlētu Latvijas Valsts prezidentu nodot komisijām.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Debates slēdzu.

Jautājums jāizlemj balsojot.

Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projektu "Par 11 360 Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma "Tautas ievēlēts Latvijas Valsts prezidents" turpmāko virzību"! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 78, pret – 1, atturas – 1. Lēmums ir pieņemts.

___

Esam izskatījuši visu Saeimas 27. aprīļa sēdes darba kārtību. Bet, ja jūs atceraties, mēs izsludinājām pārtraukumu Saeimas 20. aprīļa sēdē, tāpēc slēgsim šo sēdi un pēc piecām minūtēm turpināsim Saeimas 20. aprīļa sēdi.

Lūdzu zvanu! Lūdzu reģistrācijas režīmu! Lūdzu reģistrācijas rezultātus!

Kamēr tiek gatavoti reģistrācijas rezultāti, es paskaidrošu saistībā ar deputātu jautājumiem. Nekur tie nav pazuduši, tie ir šeit. Es tos nolasīšu pēc tam, kad mēs attiecīgi būsim pabeiguši izskatīt otrās sēdes darba kārtību vai būsim izsludinājuši pārtraukumu. Līdz ar to, sēdi noslēdzot, šodien visi jautājumi tiks nolasīti un par visiem šiem jautājumiem tiks nolemts.

___

Lūdzu Saeimas sekretāra biedri Antoņinu Ņenaševu nolasīt reģistrācijas rezultātus.

A. Ņenaševa (Saeimas sekretāra biedre).

Kolēģi! Ir reģistrējušies 86 deputāti. Nav reģistrējušies 14: Hosams Abu Meri, Česlavs Batņa, Andris Bērziņš, Artūrs Butāns, Normunds Dzintars, Zanda Kalniņa-Lukaševica, Armands

Krauze, Viktorija Pleškāne, Igors Rajevs, Leila Rasima, Andris Sprūds, Ričards Šlesers, Atis Švinka un Jānis Vucāns.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Pārtraukums līdz... nu, noapaļosim, līdz pulksten 17.45, un tad turpināsim Saeimas 20. aprīļa sēdi.

SATURA RĀDĪTĀJS
14. Saeimas pavasara sesijas 4. sēde
2023. gada 27. aprīlī

Par darba kārtību

- Priekšlikumi - dep. V. Krištopans (par)

- dep. L. Liepiņa (par)

- dep. M. Jencītis (par)

- dep. A. Šuvajevs (par)

- dep. A. Šlesers (pret)

- Par balsošanas motīviem - dep. A. Ņenaševa

- dep. L. Rasima

- dep. J. Simanovska

Latvijas Stabilitātes programma 2023.-2026. gadam

- Ziņo - finanšu ministrs A. Ašeradens

- Debates - dep. A. Šuvajevs

- dep. R. Petraviča

- dep. E. Zivtiņš

- dep. J. Reirs

Reģistrācijas rezultāti

- Nolasa - Saeimas sekretāra biedre A. Ņenaševa

Par procedūru

- Debašu turpinājums - dep. V. Valainis

- dep. V. Krištopans

- dep. A. Šlesers

- dep. K. Briškens

- dep. A. Kiršteins

- dep. K. Krištopans

- finanšu ministrs A. Ašeradens

Par darba kārtību

- Priekšlikums - dep. G. Kūtris (par)

Lēmuma projekts "Par Latvijas Republikas Saeimas "Parlamentārās izmeklēšanas komisijas nolūkā stiprināt valsts uzraudzību veiktā finanšu sektora 'kapitālā remonta' negatīvās ietekmes uz valsts finanšu un kapitāla tirgus sistēmu izvērtēšanai, kā arī iespējamas AS 'PNB Banka' novešanas līdz maksātnespējai, AS 'ABLV Bank' novešanas līdz piespiedu pašlikvidācijai un 'Baltic International Bank SE' darbības apturēšanas apstākļu izmeklēšanai" darbības laika pagarināšanu" (Nr. 179/Lm14) (Dok. Nr. 750, 740A)

- Ziņo - dep. V. Krištopans

- Debates - dep. G. Lapiņš

- dep. E. Jurēvics

- dep. V. Valainis

- dep. A. Šuvajevs

- dep. A. Šlesers

- dep. G. Kūtris

- dep. A. Kulbergs #35

Reģistrācijas rezultāti

- Nolasa - Saeimas sekretāra biedre A. Ņenaševa

Par likumprojektu "Grozījums Latvijas Republikas Satversmē" (Nr. 231/Lp14) (Noraidīts) (Dok. Nr. 719, 719A)

- Priekšlikums - dep. D. Mieriņa (par)

Par likumprojektu "Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē" (Nr. 232/Lp14) (Noraidīts) (Dok. Nr. 720, 720A)

- Priekšlikums - dep. A. Šlesers (par)

Par likumprojektu “Par Protokolu, ar kuru groza Latvijas Republikas un Vācijas Federatīvās Republikas 1997. gada 21. februāra līgumu par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem” (Nr. 233/Lp14) (Dok. Nr. 725, 725A)

Par likumprojektu “Grozījumi Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā” (Nr. 234/Lp14) (Dok. Nr. 726, 726A)

Par likumprojektu “Grozījums Civillikumā” (Nr. 235/Lp14) (Dok. Nr. 727, 727A)

Par likumprojektu “Grozījums likumā “Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību”” (Nr. 236/Lp14) (Dok. Nr. 728, 728A)

Par likumprojektu “Grozījums Pievienotās vērtības nodokļa likumā” (Nr. 238/Lp14) (Noraidīts) (Dok. Nr. 731, 731A)

- Priekšlikums - dep. J. Jakovins (par)

Par darba kārtību

Par likumprojektu “Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā” (Nr. 239/Lp14) (Noraidīts) (Dok. Nr. 732, 732A)

Par likumprojektu “Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā” (Nr. 240/Lp14) (Noraidīts) (Dok. Nr. 733, 733A)

- Priekšlikums - dep. H. Rokpelnis (par)

Par likumprojektu “Grozījumi likumā “Par akcīzes nodokli”” (Nr. 241/Lp14) (Noraidīts) (Dok. Nr. 734, 734A)

- Priekšlikums - dep. U. Augulis (par)

Par likumprojektu “Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā” (Nr. 242/Lp14) (Noraidīts) (Dok. Nr. 735, 735A)

- Priekšlikums - dep. K. Melnis (par)

Par likumprojektu “Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā” (Nr. 243/Lp14) (Noraidīts) (Dok. Nr. 736, 736A)

- Priekšlikums - dep. V. Valainis (par)

Par likumprojektu “Grozījumi Krimināllikumā” (Nr. 245/Lp14) (Dok. Nr. 752)

- Priekšlikums - dep. A. Judins (par)

Par likumprojektu “Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā” (Nr. 248/Lp14) (Dok. Nr. 759)

Par likumprojektu “Grozījums Kriminālprocesa likumā” (Nr. 249/Lp14) (Dok. Nr. 762)

Par darba kārtību

Par lēmuma projektu “Par jaunas atkritumu dedzināšanas rūpnīcas būvniecības lietderības izvērtējumu Ropažu novadā” (Nr. 175/Lm14) (Dok. Nr. 729)

- Priekšlikumi - dep. A. Rosļikovs (par)

- dep. A. Kulbergs (pret)

- Par balsošanas motīviem - dep. V. Pleškāne

- dep. J. Simanovska

Likumprojekts “Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā” (Nr. 248/Lp14) (1. lasījums) (Steidzams) (Dok. Nr. 759)

- Ziņo - dep. I. Circene

- Debates - dep. Č. Batņa

Likumprojekts “Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā” (Nr. 248/Lp14) (2. lasījums) (Steidzams) (Dok. Nr. 759)

- Ziņo - dep. I. Circene

Likumprojekts “Grozījumi Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā” (Nr. 227/Lp14) (2. lasījums) (Steidzams) (Dok. Nr. 712B)

- Ziņo - dep. E. Putra

Likumprojekts “Grozījumi Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā” (Nr. 228/Lp14) (2. lasījums) (Steidzams) (Dok. Nr. 713B)

- Ziņo - dep. E. Putra

Likumprojekts “Grozījumi Būvniecības likumā” (Nr. 88/Lp14) (3. lasījums) (Dok. Nr. 721)

- Ziņo - dep. A. Labucis

Likumprojekts “Grozījumi Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumā” (Nr. 24/Lp14) (3. lasījums) (Dok. Nr. 737)

- Ziņo - dep. J. Patmalnieks

Likumprojekts “Grozījumi Segto obligāciju likumā” (Nr. 203/Lp14) (1. lasījums) (Dok. Nr. 614, 714)

- Ziņo - dep. A. Šuvajevs

Likumprojekts “Grozījumi Dzīvokļa īpašuma likumā” (Nr. 196/Lp14) (1. lasījums) (Dok. Nr. 558, 717)

- Ziņo - dep. O. Burovs

Likumprojekts “Grozījumi Muitas likumā” (Nr. 117/Lp14) (2. lasījums) (Dok. Nr. 722)

- Ziņo - dep. R. Kozlovskis

Likumprojekts “Grozījums Elektronisko sakaru likumā” (Nr. 224/Lp14) (1. lasījums) (Steidzams) (Dok. Nr. 701, 747)

- Ziņo - dep. A. Jātnieks

Likumprojekts “Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā” (Nr. 226/Lp14) (1. lasījums) (Dok. Nr. 705, 748)

- Ziņo - dep. A. Kulbergs

- Debates - dep. A. Rosļikovs

Par procedūru

Reģistrācijas rezultāti

- Nolasa - Saeimas sekretāra biedre A. Ņenaševa

Likumprojekts “Grozījums Civillikumā” (Nr. 235/Lp14) (1. lasījums) (Dok. Nr. 727, 727A)

- Ziņo - dep. A. Judins

Likumprojekts “Grozījums likumā “Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību”” (Nr. 236/Lp14) (1. lasījums) (Dok. Nr. 728, 728A)

- Ziņo - dep. A. Judins

Lēmuma projekts “Par 11 360 Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma “Tautas ievēlēts Latvijas Valsts prezidents” turpmāko virzību” (Nr. 174/Lm14) (Dok. Nr. 723)

- Ziņo - dep. G. Kūtris

- Debates - dep. A. Ņenaševa

- dep. A. Kiršteins

- dep. G. Kūtris

- dep. E. Zivtiņš

- dep. A. Šlesers

- Saeimas priekšsēdētājs E. Smiltēns

- dep. V. Valainis

- dep. L. Liepiņa

- dep. V. Krištopans

- dep. A. Rosļikovs

- dep. I. Līdaka

- dep. A. Brigmanis

Par procedūru

Reģistrācijas rezultāti

- Nolasa - Saeimas sekretāra biedre A. Ņenaševa

Informācija par nākamo sēdi

Balsojumi
Datums: 27/04/2023 10:35 Balsojums 1
Par - 50, pret - 32, atturas - 1.
Balsošanas motīvs: Par lēmuma projekta Par Latvijas Republikas Saeimas "Parlamentārās izmeklēšanas komisijas nolūkā stiprināt valsts uzraudzību veiktā finanšu sektora "kapitālā remonta" negatīvās ietekmes uz valsts ... (179/Lm14) iekļaušanu Saeimas sēdes darba kārtībā

Datums: 27/04/2023 10:39 Balsojums 2
Par - 34, pret - 41, atturas - 15.
Balsošanas motīvs: Par likumprojekta Par Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma atzīšanu par spēku zaudējušu (246/Lp14), nodošana komisijām iekļaušanu Saeimas sēdes darba kārtībā

Datums: 27/04/2023 10:45 Balsojums 3
Par - 32, pret - 42, atturas - 16.
Balsošanas motīvs: Par likumprojekta Par Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma atzīšanu par spēku zaudējušu (247/Lp14), nodošana komisijām iekļaušanu Saeimas sēdes darba kārtībā

Datums: 27/04/2023 10:56 Balsojums 4
Par - 33, pret - 42, atturas - 5.
Balsošanas motīvs: Par lēmuma projekta Par uzdevumu Ministru kabinetam nekavējoties virzīt Saeimai ratifikācijai Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (180/Lm14) iekļaušanu Saeimas sēdes darba kārtībā

Datums: 27/04/2023 12:00 Balsojums 5
Reģistrējušies - 88.
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Datums: 27/04/2023 14:31 Balsojums 6
Par - 55, pret - 34, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Par Latvijas Republikas Saeimas "Parlamentārās izmeklēšanas komisijas nolūkā stiprināt valsts uzraudzību veiktā finanšu sektora "kapitālā remonta" negatīvās ietekmes uz valsts finanšu un kapitāla tirgus sistēmu izvērtēšanai, kā arī ... (179/Lm14)

Datums: 27/04/2023 14:32 Balsojums 7
Reģistrējušies - 90.
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Datums: 27/04/2023 15:08 Balsojums 8
Par - 35, pret - 49, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Grozījums Latvijas Republikas Satversmē (231/Lp14), nodošana komisijām

Datums: 27/04/2023 15:14 Balsojums 9
Par - 30, pret - 50, atturas - 6.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē (232/Lp14), nodošana komisijām

Datums: 27/04/2023 15:19 Balsojums 10
Par - 37, pret - 16, atturas - 32.
Balsošanas motīvs: Grozījums Pievienotās vērtības nodokļa likumā (238/Lp14), nodošana komisijām

Datums: 27/04/2023 15:20 Balsojums 11
Par - 37, pret - 15, atturas - 33.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā (239/Lp14), nodošana komisijām

Datums: 27/04/2023 15:25 Balsojums 12
Par - 37, pret - 17, atturas - 32.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā (240/Lp14), nodošana komisijām

Datums: 27/04/2023 15:29 Balsojums 13
Par - 37, pret - 17, atturas - 32.
Balsošanas motīvs: Grozījumi likumā “Par akcīzes nodokli” (241/Lp14), nodošana komisijām

Datums: 27/04/2023 15:33 Balsojums 14
Par - 38, pret - 16, atturas - 33.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā (242/Lp14), nodošana komisijām

Datums: 27/04/2023 15:38 Balsojums 15
Par - 39, pret - 16, atturas - 33.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā (243/Lp14), nodošana komisijām

Datums: 27/04/2023 15:51 Balsojums 16
Par - 30, pret - 5, atturas - 51.
Balsošanas motīvs: Par lēmuma projekta "Par jaunas atkritumu dedzināšanas rūpnīcas būvniecības lietderības izvērtējumu Ropažu novadā" (175/Lm14) iekļaušanu nākamās sēdes darba kārtībā

Datums: 27/04/2023 15:53 Balsojums 17
Par - 85, pret - 0, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Par nodošanu Tautsaimniecības,agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai . Par jaunas atkritumu dedzināšanas rūpnīcas būvniecības lietderības izvērtējumu Ropažu novadā (175/Lm14)

Datums: 27/04/2023 16:08 Balsojums 18
Par - 60, pret - 15, atturas - 8.
Balsošanas motīvs: Par likumprojekta atzīšanu par steidzamu. Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā (248/Lp14), 1.lasījums

Datums: 27/04/2023 16:10 Balsojums 19
Par - 67, pret - 5, atturas - 8.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā (248/Lp14), 1.lasījums

Datums: 27/04/2023 16:10 Balsojums 20
Par - 69, pret - 1, atturas - 8.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā (248/Lp14), 2.lasījums, steidzams

Datums: 27/04/2023 16:12 Balsojums 21
Par - 74, pret - 0, atturas - 8.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā (227/Lp14), 2.lasījums, steidzams

Datums: 27/04/2023 16:13 Balsojums 22
Par - 78, pret - 0, atturas - 7.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā (228/Lp14), 2.lasījums, steidzams

Datums: 27/04/2023 16:14 Balsojums 23
Par - 86, pret - 0, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Būvniecības likumā (88/Lp14), 3.lasījums

Datums: 27/04/2023 16:15 Balsojums 24
Par - 84, pret - 0, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumā (24/Lp14), 3.lasījums

Datums: 27/04/2023 16:16 Balsojums 25
Par - 82, pret - 0, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Segto obligāciju likumā (203/Lp14), 1.lasījums

Datums: 27/04/2023 16:19 Balsojums 26
Par - 84, pret - 0, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Dzīvokļa īpašuma likumā (196/Lp14), 1.lasījums

Datums: 27/04/2023 16:21 Balsojums 27
Par - 84, pret - 1, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Muitas likumā (117/Lp14), 2.lasījums

Datums: 27/04/2023 16:23 Balsojums 28
Par - 87, pret - 0, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Par likumprojekta atzīšanu par steidzamu. Grozījums Elektronisko sakaru likumā (224/Lp14), 1.lasījums
Datums: 27/04/2023 16:23 Balsojums 29
Par - 86, pret - 0, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Grozījums Elektronisko sakaru likumā (224/Lp14), 1.lasījums

Datums: 27/04/2023 16:29 Balsojums 30
Par - 78, pret - 8, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā (226/Lp14), 1.lasījums

Datums: 27/04/2023 16:30 Balsojums 31
Reģistrējušies - 86.
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Datums: 27/04/2023 16:56 Balsojums 32
Par - 74, pret - 0, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Grozījums Civillikumā (235/Lp14), 1.lasījums

Datums: 27/04/2023 16:58 Balsojums 33
Par - 82, pret - 0, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Grozījums likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" (236/Lp14), 1.lasījums

Datums: 27/04/2023 17:36 Balsojums 34
Par - 78, pret - 1, atturas - 1.
Balsošanas motīvs: Par 11 360 Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma "Tautas ievēlēts Latvijas Valsts prezidents" turpmāko virzību (174/Lm14)

Datums: 27/04/2023 17:37 Balsojums 35
Reģistrējušies - 86.
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Sēdes videotranslācija

27.04.2023. 10.30 13.00 15.00 16.50

---

* * * *

Sēžu videoarhīvs: https://www.saeima.lv/lv/likumdosana/saeimas-sede/videotranslacijas

27.04.2023. 9.00 10.30 13.00 15.00 16.50 17.45

Sēdes videotranslācija	**27.04.2023**	9.00	10.30	13.00	15.00	16.50	17.46

1. pl. 09:00 – 40 min stg 2463 sēde Nr.3-pavasara-sesija Smiltēns
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230427101402_saeima.lv.1_0_0

2. pl. 10:30 – 1 h 31min stg 2467 sēde Nr.4-pavasara-sesija-1-daļa Smiltēns
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230427125901_saeima.lv.1_0_0

3. pl. 13:30 – 1 h 31 min stg 2467 sēde Nr.4-pavasara-sesija-2-daļa Smiltēns
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230427145601_saeima.lv.1_0_0

4. pl. 15:00 – 1 h 30 min stg 2467 sēde Nr.4-pavasara-sesija-3-daļa Smiltēns
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230427164901_saeima.lv.1_0_0

5. pl. 16:52 – 45 min stg 2467 sēde Nr.4-pavasara-sesija-4-daļa Smiltēns
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230427185501_saeima.lv.1_0_0

6. pl. 17:46 – 56 min stg 2468 sēde Nr.1-pavasara-no20-apr-5-daļa Smiltēns
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230427185601_saeima.lv.1_0_0

7. pl. 18:30 – 32 min stg 2468 sēde Nr.1- FRAKCIJU VIEDOKĻI
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230427194601_saeima.lv.1_0

---

* * * *

Papildu pievienojums – darba kārtība
zemāk – frakciju viedokļi

* * * *

	Sēdes video translācija	27.04.2023	9.00	10.30	13.00	15.00	15.50	17.46	FRA

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2467
https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=d2e4b2c4-219e-41d1-826d-c6aa53588a90

27.042023. 14.Saeima ceturtā sēde-pavasara sesija *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Edvards Smiltēns*

2023.gada 27. aprīļa sēde (otrā) sākas pl. 10:30
sēde slēgta pl. 17:37, sēdes ilgums- 7 h 07 minūtes / 6 h 17 min - darbs sēdē

PIEBILDE: 27. aprīlī notiek trīs sēdes: nr.1, nr.3, nr.4 -četras daļas (pavasara sesija) *par sēdi Frakciju viedokļi radio 27.aprīlī*

Latvijas Republikas Saeimas
2023.gada 27.aprīļa
kārtējās sēdes darba kārtība 10:30

	I. Ministru prezidenta, ministru un citu amatpersonu ziņojumi		
	Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	1.	**Latvijas Stabilitātes programma 2023.-2026. gadam** (Dok. Nr. 711, 711A) Izskatīts Ministru kabinets (Referents: Arvils Ašeradens) Debates DKP izskatīšanas gaita	
	Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	II. Lēmumu projektu izskatīšana		
	25.	Lēmuma projekts **Par Latvijas Republikas Saeimas "Parlamentārās izmeklēšanas komisijas nolūkā stiprināt valsts uzraudzību veiktā finanšu sektora "kapitālā remonta" negatīvās ietekmes uz valsts finanšu un kapitāla tirgus sistēmu izvērtēšanai, kā arī iespējamas AS "PNB Banka" novešanas līdz maksātnespējai, AS "ABLV Bank" novešanas līdz piespiedu pašlikvidācijai un "Baltic International Bank SE" darbības apturēšanas apstākļu izmeklēšanai" darbības laika pagarināšanu** *(179/Lm14)* (Dok. Nr. 750, 740A)Balsojums: par 55, pret 34, atturas 0 Paziņojums Parlamentārās izmeklēšanas komisija nolūkā stiprināt valsts uzraudzību veiktā finanšu sektora "kapitālā remonta" negatīvās ietekmes uz valsts finanšu un kapitāla tirgus sistēmu izvērtēšanai, kā arī iespējamas AS "PNB Banka" novešanas līdz maksātnespējai, AS "ABLV Bank" novešanas līdz piespiedu pašlikvidācijai un "Baltic International Bank SE" darbības apturēšanas apstākļu izmeklēšanai (Referents: Vilis Krištopans) Debates	
	Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	III. Prezidija ziņojumi		
	1. Par iesniegtajiem likumprojektiem		
	2.	1. Likumprojekts **Grozījums Latvijas Republikas Satversmē** *(231/Lp14)* (Dok. Nr. 719, 719A)Balsojums: par 35, pret 49, atturas 0 **Noraidīts** Deputāti Daiga Mieriņa, Viktors Valainis, Uldis Augulis, Armands Krauze, Anita Brakovska, Andrejs Vilks, Augusts Brigmanis, Kaspars Melnis, Jānis Vucāns, Harijs Rokpelnis Debates	
	3.	2. Likumprojekts **Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē** *(232/Lp14)* (Dok. Nr. 720, 720A)Balsojums: par 30, pret 50, atturas 6 **Noraidīts** Deputāti Ainārs Šlesers, Vilis Krištopans, Linda Liepiņa, Kristaps Krištopans, Ramona Petraviča Debates	
	4.	3. Likumprojekts Par Protokolu, ar kuru groza Latvijas Republikas un Vācijas Federatīvās	

		Republikas 1997. gada 21. februāra līgumu par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem *(233/Lp14)* (Dok. Nr. 725, 725A) Ministru kabinets Nodots komisijai: Ārlietu komisija (atbildīgā)	
	5.	4. Likumprojekts **Grozījumi Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā** *(234/Lp14)* (Dok. Nr. 726, 726A) Ministru kabinets **Nodots komisijai:** Sociālo un darba lietu komisija (atbildīgā)	
	6.	5. Likumprojekts **Grozījums Civillikumā** *(235/Lp14)* (Dok. Nr. 727, 727A) Juridiskā komisija **Nodots komisijai:** Juridiskā komisija (atbildīgā)	
	7.	6. Likumprojekts Grozījums likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" *(236/Lp14)* (Dok. Nr. 728, 728A) Juridiskā komisija Nodots komisijai: Juridiskā komisija (atbildīgā)	
	8.	7. Likumprojekts **Grozījums Pievienotās vērtības nodokļa likumā** *(238/Lp14)* (Dok. Nr. 731, 731A)Balsojums: par 37, pret 16, atturas 32 **Noraidīts** Deputāti Viktors Valainis, Harijs Rokpelnis, Kaspars Melnis, Gundars Daudze, Jānis Vucāns, Daiga Mieriņa, Anita Brakovska, Uldis Augulis, Armands Krauze Debates	
	9.	8. Likumprojekts **Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā** *(239/Lp14)* (Dok. Nr. 732, 732A)Balsojums: par 37, pret 15, atturas 33 **Noraidīts** Deputāti Viktors Valainis, Jānis Vucāns, Līga Kozlovska, Gundars Daudze, Juris Jakovins, Daiga Mieriņa, Anita Brakovska, Uldis Augulis, Armands Krauze DKP izskatīšanas gaita	
	10.	9. Likumprojekts **Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā** *(240/Lp14)* (Dok. Nr. 733, 733A)Balsojums: par 37, pret 17, atturas 32 **Noraidīts** Deputāti Viktors Valainis, Armands Krauze, Līga Kozlovska, Gundars Daudze, Juris Jakovins, Daiga Mieriņa, Anita Brakovska, Uldis Augulis Debates	
	11.	10. Likumprojekts **Grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli"** *(241/Lp14)* (Dok. Nr. 734, 734A)Balsojums: par 37, pret 17, atturas 32 **Noraidīts** Deputāti Viktors Valainis, Armands Krauze, Līga Kozlovska, Gundars Daudze, Gunārs Kūtris, Daiga Mieriņa, Anita Brakovska, Uldis Augulis Debates	
	12.	11. Likumprojekts **Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā** *(242/Lp14)* (Dok. Nr. 735, 735A)Balsojums: par 38, pret 16, atturas 33 **Noraidīts** Deputāti Viktors Valainis, Kaspars Melnis, Līga Kozlovska, Gundars Daudze, Juris Jakovins, Daiga Mieriņa, Anita Brakovska, Uldis Augulis, Armands Krauze Debates	
	13.	12. Likumprojekts **Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā** *(243/Lp14)* (Dok. Nr. 736, 736A)Balsojums: par 39, pret 16, atturas 33 **Noraidīts** Deputāti Viktors Valainis, Jānis Vucāns, Līga Kozlovska, Gundars Daudze, Juris Jakovins, Daiga Mieriņa, Anita Brakovska, Uldis Augulis, Armands Krauze Debates	
		13. Likumprojekts **Grozījumi Krimināllikumā** *(245/Lp14)*	

		(Dok. Nr. 752) Deputāti Andrejs Judins, Agnese Krasta, Irma Kalniņa, Inese Kalniņa, Hosams Abu Meri, Jānis Patmalnieks **Nodots komisijai:** Juridiskā komisija (atbildīgā) ↗ Debates	
	29.	14. Likumprojekts **Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā** *(248/Lp14)* (Dok. Nr. 759) Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija **Nodots komisijai:** Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija (atbildīgā)	
	31.	15. Likumprojekts **Grozījums Kriminālprocesa likumā** *(249/Lp14)* (Dok. Nr. 762) Deputāti Gunārs Kūtris, Augusts Brigmanis, Jānis Vucāns, Kaspars Melnis, Harijs Rokpelnis, Andrejs Vilks, Anita Brakovska, Daiga Mieriņa, Līga Kļaviņa, Juris Jakovins, Uldis Augulis, Viktors Valainis **Nodots komisijai:** Juridiskā komisija (atbildīgā)	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	2. Par iesniegtajiem patstāvīgajiem priekšlikumiem		
	14.	1. Lēmuma projekts **Par 11 360 Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma "Tautas ievēlēts Latvijas Valsts prezidents" turpmāko virzību** *(174/Lm14)* (Dok. Nr. 723) **Iekļauts darba kārtības beigās** Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija	
	15.	2. Lēmuma projekts **Par jaunas atkritumu dedzināšanas rūpnīcas būvniecības lietderības izvērtējumu Ropažu novadā** *(175/Lm14)* (Dok. Nr. 729) **Nodots komisijai** Deputāti Aleksejs Rosļikovs, Svetlana Čulkova, Nataļja Marčenko-Jodko, Jefimijs Klementjevs, Jekaterina Dorošķeviča, Dmitrijs Kovaļenko, Igors Judins, Viktors Pučka, Iļja Ivanovs, Viktorija Pleškāne **Nodots komisijai:** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (atbildīgā) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	IV. Likumprojektu izskatīšana		
	34.	1. Likumprojekts **Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā** *(248/Lp14)* (1. lasījums) (Komisija ierosina atzīt par steidzamu) (Dok. Nr. 759)Balsojums: par 67, pret 5, atturas 8 **Pieņemts** Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija (Referents: Ingrīda Circene) ↗ Debates ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	36.	2. Likumprojekts **Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā** *(248/Lp14)* (2. lasījums) (Steidzams) (Dok. Nr. 759)Balsojums: par 69, pret 1, atturas 8 **Likums** Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija (Referents: Ingrīda Circene)	
	16.	3. Likumprojekts **Grozījumi Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā** *(227/Lp14)* (2. lasījums) (Steidzams) (1 priekšlikums) (Dok. Nr. 712B)Balsojums: par 74, pret 0, atturas 8 **Likums** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (Referents: Edgars Putra)	
	17.	4. Likumprojekts **Grozījumi Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā** *(228/Lp14)* (2. lasījums) (Steidzams) (2 priekšlikumi) (Dok. Nr. 713B)Balsojums: par 78, pret 0, atturas 7 **Likums** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (Referents: Edgars Putra)	
	18.	5. Likumprojekts **Grozījumi Būvniecības likumā** *(88/Lp14)* (3. lasījums) (3 priekšlikumi) (Dok. Nr. 721)Balsojums: par 86, pret 0, atturas 0 **Likums**	

		Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Atis Labucis)	
	19.	6. Likumprojekts **Grozījumi Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumā** *(24/Lp14)* (3. lasījums) (3 priekšlikumi) (Dok. Nr. 737)Balsojums: par 84, pret 0, atturas 0 **Likums** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Jānis Patmalnieks)	
	20.	7. Likumprojekts **Grozījumi Segto obligāciju likumā** *(203/Lp14)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 614, 714)Balsojums: par 82, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (Referents: Andris Šuvajevs)	
	21.	8. Likumprojekts **Grozījumi Dzīvokļa īpašuma likumā** *(196/Lp14)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 558, 717)Balsojums: par 84, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija (Referents: Oļegs Burovs)	
	22.	9. Likumprojekts **Grozījumi Muitas likumā** *(117/Lp14)* (2. lasījums) (7 priekšlikumi) (Dok. Nr. 722)Balsojums: par 84, pret 1, atturas 0 **Pieņemts** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (Referents: Rihards Kozlovskis)	
	23.	10. Likumprojekts **Grozījums Elektronisko sakaru likumā** *(224/Lp14)* (1. lasījums) (Komisija ierosina atzīt par steidzamu) (Dok. Nr. 701, 747)Balsojums: par 86, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Arnolds Jātnieks) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	24.	11. Likumprojekts **Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā** *(226/Lp14)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 705, 748)Balsojums: par 78, pret 8, atturas 0 **Pieņemts** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Andris Kulbergs) ↗ Debates	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	32.	12. Likumprojekts **Grozījums Civillikumā** *(235/Lp14)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 727, 727A)Balsojums: par 74, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Juridiskā komisija (Referents: Andrejs Judins)	
	33.	13. Likumprojekts Grozījums likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" *(236/Lp14)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 728, 728A)Balsojums: par 82, pret 0, atturas 0 Pieņemts Juridiskā komisija (Referents: Andrejs Judins)	
	V. Patstāvīgo priekšlikumu izskatīšana		
	35.	Lēmuma projekts **Par 11 360 Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma "Tautas ievēlēts Latvijas Valsts prezidents" turpmāko virzību** *(174/Lm14)* (Dok. Nr. 723)Balsojums: par 78, pret 1, atturas 1 **Paziņojums** Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija (Referents: Gunārs Kūtris) ↗ Debates	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	Sēde beigusies 27.04.2023 17:38		

* * * *

7

	Sēdes video translācija	27.04.2023	9.00	10.30	13.00	15.00	15.50	17.46	FRA

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2468
https://www.saeima.lv/lv/aktualitates/14-saeimas-frakciju-viedokli/32189-frakciju-viedokli-2023-gada-27-aprili

20.04.2023. 14.Saeima ceturtā sēde, pirmā sēde-pavasara sesija turpina- sāk20.apr *Noraksts*

Frakciju viedokļi 2023. gada 27. aprīlī
(27.04.2023.)

Vadītāja. Esiet sveicināti, cienījamie radioklausītāji! Skan pārraide "Frakciju viedokļi" no Saeimas nama Sēžu zāles, un deputāti jums pastāstīs par Saeimā šodien skatītajiem jautājumiem un pieņemtajiem lēmumiem.

Pirmajai šodien vārds frakcijas JAUNĀ VIENOTĪBA deputātei Ingrīdai Circenei. Lūdzu!

I. Circene (JV).

Labdien, mīļie radioklausītāji! Šī bija gara diena – Saeimā bija trīs sēdes.
Pirmā bija svinīgā sēde, kas bija veltīta Latgales kongresa dienai. Šajā sēdē piedalījās un uzrunas teica gan Valsts prezidents Egils Levits, gan Saeimas priekšsēdētājs Edvards Smiltēns, gan arī Ministru prezidents Krišjānis Kariņš. Šī sēde bija ļoti svinīga un emocionāli uzrunājoša , jo Latgales karogs, kas tika apstiprināts pirms nepilnas nedēļas, šodien tika nodots tām personām, kuras bija ieguldījušas lielu darbu, lai varētu apstiprināt Latgales karogu, kā arī ir darbojušās Latgales attīstībā un kultūras jomā. Par kultūras jomu uzrunu teica kultūras ministrs Nauris Puntulis, atgādinot to, cik svarīga mums ir vienota Latvija – ar Latgali Latvijas sastāvā.

Nākamā bija kārtējā Saeimas sēde. Ļoti lielu daļu no sēdes norises aizņēma Latvijas Stabilitātes programma 2023.–2026. gadam. Referents bija finanšu ministrs Arvils Ašeradens. Pēc referenta uzstāšanās sekoja plaša diskusija par vispārējām ekonomikas politikas vadlīnijām un mērķiem, kā arī par ekonomisko situāciju – par situāciju ārējā ekonomiskajā vidē, pašreizējā ekonomikas attīstībā un par makroekonomikas attīstības scenāriju Latvijā.

Stabilitātes programmā bija arī informācija par valdības budžeta bilanci un parādiem, kā arī par fiskālās politikas stratēģiju un fiskālo nosacījumu ievērošanu vidēja termiņa fiskālās politikas plānošanā. Būtiska bija pašreizējās fiskālās situācijas analīze un atbalsta pasākumi krīzes seku mazināšanā. Finanšu ministrija bija sagatavojusi arī makroekonomiskā scenārija risku analīzi, valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes un kontroles iespēju atspoguļojumu. Atsevišķi akcenti tika likti arī uz vidēja termiņa budžeta plānošanu.

Bija sagatavota arī dažu deputātu priekšlikumu pakete par PVN samazināšanu atsevišķām preču grupām, taču tie neguva atbalstu, jo valsts budžeta veidošanā svarīgi ir skatīt kopumā ienākumu un izdevumu balansu, pretējā gadījumā mēs varam padziļināt šo valsts parāda daļu.

Būtiska bija divu likumprojektu iekļaušana darba kārtībā. Tie bija "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā" un "Grozījumi Kriminālprocesa likumā", kuri paredz palielināt sodus par vardarbības draudiem.

Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā bija nepieciešami, lai precizētu 2023. gada 20. aprīlī pieņemto grozījumu tiesību normās. Būtiski bija precizējumi jautājumā par ģimeniskas vides definīcijas dažādu traktējumu divos viena līmeņa normatīvajos aktos – Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, kā arī Bērnu tiesību aizsardzības likumā. Otri

grozījumi bija par bērnu adopciju uz ārvalstīm, jo iepriekšējie grozījumi izslēdz iespēju bērnu adoptēt vienai personai, pat neskatoties uz radniecīgām saitēm, kā arī ģimenēm, kurās aprūpētājs nav reģistrējis laulību.

Trešā Saeimas sēde bija 20. aprīļa sēdes turpinājums. Viens no aktuālākajiem jautājumiem bija pirmajā lasījumā izskatītais likumprojekts "Grozījumi Bāriņtiesu likumā"; tur galvenās bija izmaiņas funkciju apjomā, lai bāriņtiesām samazinātu darbu mantisko darījumu veikšanā un dotu iespēju maksimāli vairāk laika veltīt bērnu interešu pārstāvībai.

Šī, trešā, sēde tika pārtraukta kvoruma dēļ, jo opozīcija diemžēl nebalsoja, un tika pārcelta uz 11. maiju.

Lai jums visiem laba nedēļas nogale! Un sevišķi sveicieni Latgalei! Latgales kongresa diena ir sevišķi būtiska gan Latgalei, gan visai Latvijai.

Paldies. Lai visiem veicas!

Vadītāja. Paldies Ingrīdai Circenei no frakcijas JAUNĀ VIENOTĪBA.
Nākamajam vārds frakcijas LATVIJA PIRMAJĀ VIETĀ deputātam Edmundam Zivtiņam. Lūdzu!

E. Zivtiņš (LPV).

Labdien, cienījamie radioklausītāji! Tiešām šodien bija tāda interesanta diena... un arī sarežģīta: bija jāseko līdzi tam, kas šeit notiek, kuras sēdes mēs tagad turpinām, kuras ir kārtējās un kuras ir svinīgās.

Tiešām jāsaka tā: šodien bija ļoti spraiga diena, un tā sākās ar svinīgo pasākumu, kas bija veltīts latgaļiem, latgaliešiem, Latgales karoga atklāšanai. Tas – tāds pacilājošs notikums. Jāteic, latgalieši bija apvienojušies un sāka dibināt Latviju, pirms vēl Latvija bija nodibināta, tā ka – visu cieņu Latgalei! Šodien viņiem ir liela diena. Es domāju, arī visa nedēļas nogale mums paies Latgales zīmē.

Atgriežoties pie Saeimas 20. aprīļa sēdes, jāteic, ka 20. aprīļa sēde bija viena no tām, ko mēs šodien turpinājām. Tās darba kārtībā bija vairāki svarīgi jautājumi.

Es gribētu pievērsties Latvijas Republikas tiesībsarga 2022. gada ziņojumam. Mēs uzklausījām tiesībsargu par situāciju valstī, par cilvēktiesībām un vēl virkni jautājumu. Jāteic, ka mūsu frakcija bija ne visai apmierināta ar šo tiesībsarga ziņojumu un arī kopumā ar viņa darbu, jo mūsu valstī ir ļoti daudz problēmu, kurās vajadzētu iesaistīties tieši tiesībsargam un kuras netiek risinātas.

Kā vienu no svarīgākajām mūsu frakcija uzskata to, ka vēl joprojām, vēl šodien, darbojas kovidierobežojumi, un šos divus gadus, ko cilvēki pavadīja šajos ierobežojumos... joprojām par tiem valsts nav atvainojusies... vismaz atvainojusies (nerunājot par kādām kompensācijām vai kaut ko tamlīdzīgu). Kā mēs zinām, 62 tūkstoši cilvēku tika atbrīvoti no darba kovidierobežojumu dēļ. Bija vēl vesela virkne neskaidru jautājumu, kaut vai par tām pašām tā saucamajām zelta gultām. Un tā tālāk, un tā joprojām. To jautājumu ir ļoti daudz.

Tiesībsargs nepieskārās arī tādai problēmai, kas skar šo sociālo netaisnību... Gribu paskaidrot. Proti, mātei, kura ir audzinājusi... vai uzaudzinājusi piecus, sešus, septiņus bērnus un kuras

vienīgais darba stāžs ir šo bērnu audzināšana (tātad viņa ir devusi milzīgu pienesumu Latvijas ekonomikai!), vienīgā iztika ir pensija, ko viņa saņem, – šie 109 eiro (iepriekšējā pārskata periodā). Savukārt tāds cilvēks, kurš ir tikai un vienīgi sēdējis cietumā, nodarbojies ar visādu veidu recidīviem un noziedzīgiem nodarījumiem un kuram nav nekāda cita stāža kā tikai sēdēšana cietumā, – viņam arī ir šie 109 eiro. Līdz ar to ir sociālā netaisnība.

Nākamais jautājums par sociālās netaisnības tēmu – par tiem pašiem autovadītājiem, šoferiem. Mums šobrīd trūkst... Pieņemsim, ja mēs ņemam no trešajām valstīm... pat ne no trešajām valstīm, bet... mums atbrauc cilvēki no trešajām valstīm... pieņemsim, Polijas... viņi piereģistrējas un atgriežas pie mums kā autovadītāji, šoferi, pieņemsim, autobusu vai smagā transporta šoferi, tad mums viņiem ir jāmaksā 970 eiro, tagad jau vairāk – jau pāri tūkstotim –, bet mūsu darbiniekiem minimālā alga ir 600 eiro. Līdz ar to atkal ir sociālā netaisnība, uz ko mēs vērsām tiesībsarga uzmanību. Ir ļoti daudz jautājumu, pie kuriem tiesībsargam ir jāstrādā.

Mans viedoklis ir, ka tiesībsarga institūcija , neapšaubāmi, ir svarīga, bet ir jāstiprina tās neatkarība, lai tiesībsargs nebūtu vienkārši valdības rupors.

Tālāk. Šajā sēdē bija arī vēl citi svarīgi jautājumi – par slepenības režīmu, par armijas starptautisko misiju, kas, protams, tika atbalstīta, jo šīs starptautiskās misijas ir ļoti būtiskas, lai mūsu partneri saprastu, ka mēs esam, tā teikt, nopietna valsts un mums ir laba aizsardzība.

Šodien es gribētu akcentēt jautājumus, kas skar Stabilitātes programmu 2023.–2026. gadam. Tur tiešām bija... Es jau arī pirms tam pateicu paldies ministram par šo izklāstu – tiešām diezgan labs izklāsts. Bet tas, ko es akcentēju, – es akcentēju iekšējo drošību... kontekstā ar Jēkabpils skaļajiem notikumiem. Proti, ir nepieciešams palielināt iekšējās drošības... teiksim tā, iekšējo drošību kā tādu, jo policijā ir šodienas skaļais jautājums par Jēkabpili, Ceļu policijā inspektoru skaits ir samazināts no 1200 (pirms 10 gadiem) uz 400 (šobrīd), Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta atbalsta punkti tiek slēgti, un mēs varam redzēt, kas tagad notiek, – Sabilē nodega ēka tikai tāpēc, ka glābēji brauca no Kandavas vai no Tukuma, vai no Rendas...

Tātad Jēkabpils gadījums, kur policija nespēja visu izsekot un izdarīt tā, kā viņiem tas pienācās... Un saistībā ar šiem ģimenes jautājumiem... ir 400, es atvainojos, četri tūkstoši tādu gadījumu, kas var pārvērsties... un neviens nevar dot garantiju, ka tie nevar pārvērsties tādos gadījumos, kā tas notika Jēkabpilī. Vārdu sakot, iekšējā drošība mums šodien, es uzskatu, ir atstāta diezgan dziļā novārtā, un pie tās mums ir ļoti, ļoti, ļoti jāpiestrādā.

Tālāk. Pieskāros arī mežsaimniecībai, proti, tiem jautājumiem, kas skar, pieņemsim, šobrīd Vidzemē noteiktos ierobežojumus uz mežu ciršanu, kas tikai un vienīgi sadārdzina kokmateriālus, sadārdzina malku un tādā veidā... pareizāk sakot, nekādā veidā nestimulē un nepalīdz mūsu tautsaimniecībai.

Un, kā es uzskatu, viens no svarīgākajiem šīsdienas jautājumiem ir par Valsts prezidenta vēlēšanām. Mēs uzskatām, ka ir pienācis laiks tam, ka ir jāļauj Valsts prezidentu vēlēt tautai, lai tādā veidā tautu vairāk iesaistītu procesos, kas notiek valstī. Protams, jāizvērtē pilnvaras – vai nevajag palielināt prezidenta pilnvaras, ja būtu tautas vēlēts prezidents. Jautājumu nodeva komisijām, un tas, protams, ir ļoti pozitīvi.

Saistībā ar Krimināllikumu (vardarbība ģimenē – arī tas ir ļoti svarīgs jautājums) tika nodots komisijām izskatīšanai likumprojekts. Es uzskatu: ja šis jautājums – par vardarbību ģimenē – tiks pozitīvi atrisināts, tad tādiem gadījumiem, kāds nupat notika Jēkabpilī, vairs nevajadzētu atkārtoties.
Paldies visiem par uzmanību. Un visiem jauku nedēļas nogali!

Paldies.

Vadītāja. Paldies Edmundam Zivtiņam no frakcijas LATVIJA PIRMAJĀ VIETĀ.
Nākamajai vārds frakcijas PROGRESĪVIE deputātei Janai Simanovskai. Lūdzu!

J. Simanovska (PRO).

Labdien, cienījamie radioklausītāji! Jūs jau dzirdējāt ļoti daudz – cik gara un smaga dienaskārtība bija šodien Saeimā. Un es gribētu pakavēties pie jautājuma, kas, no PROGRESĪVO viedokļa, bija būtiskākais.
Proti, frakcija PROGRESĪVIE iesniedza lēmuma projektu "Par uzdevumu Ministru kabinetam nekavējoties virzīt Saeimai ratifikācijai Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu", lai to iekļautu Saeimas sēdes darba kārtībā. Izvērtās diezgan ilgas debates par to, vai vajag vai nevajag iekļaut darba kārtībā. Diemžēl šo lēmuma projektu Saeimas sēdes darba kārtībā neiekļāva ("par" iekļaušanu nobalsoja 33 deputāti, "pret" bija 42, un atturējās 5).

Par to, kāpēc mums ir nepieciešams ratificēt Stambulas konvenciju. Es domāju, mēs visi pārdzīvojam par to, kas ir noticis Jēkabpilī, un faktiski tas, ko piedāvā Stambulas konvencija (ja to ratificētu), ir tieši sistēma, kā valsts novērš šāda veida – vardarbīgus – noziegumus. Un tas nozīmē, ka būtu gan izglītošana tiesībsargājošajām iestādēm, gan sistēmiska pieeja, gan arī dažādu iestāžu savstarpēja sadarbība. Ja paskatāmies uz Jēkabpils notikumiem, tad redzam, ka tieši tas nenotika.

Klausoties arī atskaņas par šiem notikumiem, mēs dzirdējām, ka dažādas amatpersonas tieši izteica šo vēlmi – lai būtu gan sadarbība, gan situācijas izprašana, gan lai šāda veida noziegumus uzskatītu par prioritāti un izskatītu tos pēc iespējas ātrāk.

Un man ir atkal jāteic, ka tā pretestība pret Stambulas konvenciju lielākoties ir saistīta ar to, ka ļoti bieži cilvēki neizprot, kas ir tās mērķi un kāds vispār ir vardarbības ģimenē raksturs. Tieši tāpēc Latvijā šīs diskusijas ļoti, ļoti ilgstoši bijušas un ir ļoti iekavējušās. Bet, ja tas notikums, kas notika Jēkabpilī, nespēj cilvēkiem pietiekoši plaši atvērt acis, tad mums vienkārši ir jāturpina strādāt, un mēs noteikti arī turpināsim pie tā visa strādāt. Un... jā, tas, no mūsu viedokļa, bija šobrīd tas būtiskākais notikums. Manuprāt, mums kā sabiedrībai ir jāaug un jāsaprot, ka šāda veida noziegumi nav pieļaujami.

Un vēl. Es gribētu komentēt šo vēlmi paaugstināt sodus. Diemžēl sodi ir tikai daļa no sistēmas. Nereti cilvēki domā, ka, palielinot sodus, mēs varētu arī kaut ko mainīt. Diemžēl tā ir alošanās, jo vienkārša sodu palielināšana neko nemaina, ja tie sodi netiek izmantoti, ja tie netiek piemēroti, ja šādas situācijas

netiek atpazītas un ja cietušajiem laicīgi netiek sniegta palīdzība, kā mēs redzējām šajā gadījumā. Tāpēc mēs, PROGRESĪVIE, pilnīgi noteikti turpināsim strādāt pie šī jautājuma. Mums tas ir ļoti svarīgi – lai apturētu vardarbību –, jo tā statistika Latvijā ir ļoti smaga, gandrīz katra trešā sieviete ir cietusi.
Paldies.

Vadītāja. Paldies Janai Simanovskai no frakcijas PROGRESĪVIE.
Nākamais runās frakcijas "Nacionālā apvienība" deputāts Ģirts Lapiņš. Lūdzu!

Ģ. Lapiņš (NA).

Labvakar, radioklausītāji! Es izstāstīšu par vairākiem likumprojektiem, kuri man un Nacionālajai apvienībai šķiet interesanti un sabiedrībai svarīgi.
Pirmais ir pavisam tehnisks – par reprezentatīviem auto. Proti, mēs šodien otrajā, galīgajā, lasījumā pieņēmām likumprojektu par reprezentatīviem auto, kurš paredz, ka šo auto iegādes cena tiek palielināta no 50 uz 75 tūkstošiem. Tie ir tie, kam... ir atvieglota kārtība, kādā uzņēmumi var iegādāties... Tas ir tāds solis pretī uzņēmējiem.

Otra lieta – par tautas vēlētu prezidentu. Nacionālā apvienība atbalstīja to, ka mums ir jāuzsāk diskusija par tautas vēlētu prezidentu. Es teiktu, ka mēs neredzam, ka tas būs tāds ātrs un vienkāršs risinājums tādā ziņā, ka... nezinu, pēc mēneša tas mehānisms... bet tas ir interesanti un varbūt vērtīgi, ņemot vērā, cik... visus šos 30 gadus tomēr prezidenta ievēlēšana ir notikusi brīžiem samocīti, un tāpēc ir nepieciešama tāda plašāka diskusija, lai mēs saprastu, kāds ir tas labākais mehānisms.

Nākamā lieta. Bija vairāki iesniegumi par samazinātām PVN likmēm. Tajā skaitā... Nacionālā apvienība šajā brīdī noraidīja. Kāpēc noraidīja? Pirmām kārtām tāpēc, ka, ja mēs atbalstītu, tad... tas nav iespējams budžeta dēļ, jo budžets ir sastādīts priekš 2023. gada, un tāds tas ir. Taču otra, svarīgākā, lieta ir tā, ka šobrīd Nacionālā apvienība kopā ar koalīcijas partneriem strādā pie nodokļu politikas pārskatīšanas. Tas process ir sācies jau pirms vairākiem mēnešiem, un, es domāju, vēl pēc vairākiem mēnešiem būs tāds kā sākotnējais redzējums par nodokļu politikas uzlabojumiem. Un tad, kad mums ir zināma tā kopējā bilde, mēs varam veikt risinājumus. Jo tagad sanāk tā: ja mēs kādu nodokli izraujam ārā no konteksta, tad tas ir mazliet manipulatīvi; mēs vienkārši izraujam no kopējā konteksta vienu lietu ārā, tad citu lietu, bet tas neatrisina to lielo... bildi.

Vēl viena lieta – diskusija, kas beidzās ne ar ko. Proti, runa ir par Bāriņtiesu likumu. Pamatdoma ir tāda: bāriņtiesas varētu daļu no savām funkcijām atdot notāriem. Un tas ir sarežģīts jautājums. No vienas puses, bāriņtiesai it kā vajadzētu strādāt ar savu primāro uzdevumu – tas ir darbs ar bērniem, ar bāreņiem. Šobrīd trūkst laika... Tā ir atgriezeniskā saite... No otras puses, pieejamības jautājums. Cilvēki reģionos nevar... Lai, piemēram, pārdotu nekustamo īpašumu vai veiktu kaut kādas notariālās darbības, viņiem šobrīd ir tāda iespēja – aiziet uz bāriņtiesu un veikt šīs notariālās darbības. Ja mēs tās izmaiņas veiksim, tad atsevišķos reģionos (ne visos, jo, piemēram, uz Rīgu tas neattiecas, un vēl daudz kur citur) šīs iespējas vairs nebūs. Protams, tur būs izbraukuma notāri, tādas tūres, kur to visu izdarīt, bet... nu, tas ir tāds smags jautājums, jo, no vienas puses, bāriņtiesas negrib šīs notariālās darbības veikt, un... Latvijas Pašvaldību savienība īstenībā arī atbalsta šīs izmaiņas, no otras puses, tomēr tā pieejamība ir ļoti, ļoti svarīga.

Vēl viena lieta, par ko izvērtās diezgan lielas diskusijas, ir tā saucamā parlamentārās izmeklēšanas komisija, kuru tā kā iniciēja un vada Krištopana kungs – deputāts Vilis Krištopans. Šobrīd šī izmeklēšanas komisija, manuprāt, tiek politizēta tādā ziņā, ka Krištopana kungs ir sajutis, sapratis to kā savu tādu politisko platformu, ka viņš tagad, izmeklējot... nu vienkārši iegūst to platformu.

Bet problēma ir tā, ka Ģenerālprokuratūra nerekomendēja veikt šo izmeklēšanu... atbilstoši... šo trīs banku likvidāciju... tās ir "ABLV Bank", "Baltic International Bank SE" un "PNB Banka". Kāpēc? Tāpēc, ka tas var kaitēt šobrīd Latvijas valsts interesēm. Latvijas valstij ir tiesvedības procesi ar šīm trim bankām. Un, ja mēs aicināsim, piemēram, Guseļņikovu vai Berni, vai Fiļu un iztaujāsim, tad beigās mēs varam kaitēt Latvijas valstij un Latvijas valsts var zaudēt miljonus. Ģenerālprokuratūra to norādīja jau pirmajās sēdēs un... atbilstoši... nu tādā veidā... lielā mērā šo izmeklēšanas komisiju padarot tā kā bezjēdzīgu.

Tajā pašā laikā, protams, Krištopana kungs meklēja iespējas... nu tā kā papildus... lietas izmeklēt, un tur ir vērtīgas lietas, to skaitā – par kontu atvēršanu. Mēs zinām, ka ir problēmas ar kreditēšanu, bet šos jautājumus atkal... risina citās komisijās – Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā, Ilgtspējīgas attīstības komisijā.

Tāpēc ir liels jautājums – vai tas ir nepieciešams? Un tāpēc frakcija "Nacionālā apvienība" balsoja "pret" termiņa pagarināšanu – uz četriem mēnešiem –, bet šis termiņš tika pagarināts. Tāpēc mēs ar dubultu uzmanību skatīsimies, kā veicas. Es pats arī šajā komisijā darbojos, un tāpēc es pieskatīšu Krištopana kungu, lai šis darbs nekaitētu Latvijas interesēm.

Pabeigt es tomēr gribētu uz ļoti, ļoti pozitīvas nots. Šodien mums bija svinīgā sēde par Latgali, jo 27. aprīlis ir Latgales kongresa diena. 1917. gada 26. un 27. aprīlī Rēzeknē notika pirmais Latgales latviešu kongress. Tā bija sanāksme, kurā Franča Trasuna vadībā tika nolemts, ka Latgalei jāapvienojas ar pārējiem topošās Latvijas valsts novadiem vienā zemē. Tas bija ārkārtīgi nozīmīgs un tālredzīgs lēmums. Latgale ir Latvijas šūpulis. Un beidzot ir arī apstiprināts oficiāls Latgales karogs. Šis karogs, ko mēs zinām, – tāds tumši, tumši zilā krāsā... bez ģerboņa (Valsts heraldikas komisija to noņēma nost)... bet ir ļoti, ļoti skaists karogs. Un šodien šis karogs tika svinīgi, tā teikt, iesvētīts Saeimas telpās.

Un... jā, tā ka – saules mūžu Latgalei, saules mūžu Latvijai!
Paldies. Lai visiem laba veselība un spars, un jauda!

Vadītāja. Paldies Ģirtam Lapiņam no frakcijas "Nacionālā apvienība".
Nākamajam vārds Zaļo un Zemnieku savienības frakcijas deputātam Viktoram Valainim.

V. Valainis (ZZS).

Labvakar, godātie klausītāji, visi, kas seko līdzi! Šodien Zaļo un Zemnieku savienība kārtējo reizi iesniedza savu redzējumu par to, kas valdībai būtu šobrīd jādara attiecībā uz dzīves dārdzību. Mūsuprāt, būtu steidzami jārisina lietas, lai mazinātu inflācijas radītās sekas, un galvenokārt jau tiem cilvēkiem, kuri šīs sekas izjūt vistiešāk. Mūsu ieskatā, vajadzētu samazināt pievienotās vērtības nodokli zālēm, tāpat arī samazināt pievienotās vērtības nodokli pārtikai. Vajadzētu runāt arī par citiem nodokļu veidiem, piemēram, par akcīzes nodokli, lai veicinātu ekonomisko izaugsmi. Šobrīd tas diemžēl nenotiek. Mēs šobrīd... mēs nesajutām tomēr no valdības koalīcijas partijām šādu atbalstu, bet mēs turpināsim strādāt pie tā, lai tomēr kādā pārskatāmā nākotnē šie jautājumi iegūtu dzirdīgas ausis.

Tālāk. Šodien tika pieņemta virkne... jautājumu, to skaitā Zaļo un Zemnieku savienības piedāvājums likumdošanas aktu izmaiņām attiecībā uz Kriminālprocesa likumu – par to, kādā veidā varētu paātrināt izmeklēšanu tajās situācijās, kad kāds cilvēks izsaka draudus vai kaut kādā veidā vēršas pret sievietēm. Lai reaģētu uz to, kas notika Jēkabpilī. Paldies kolēģiem, ka šis likumprojekts šodien tika atbalstīts un tika nodots komisijai izvērtēšanai.

Tālāk. Mēs pagarinājām parlamentārās izmeklēšanas komisijas darbības laiku, lai izmeklēšanas komisija turpina strādāt un nāk pēc iespējas ātrāk ar jēgpilnu ziņojumu.

Īpaši vēlētos uzsvērt to, ka šodien komisijām tika nodota tautas iniciatīva par tautas vēlētu prezidentu. Divas komisijas sāks padziļināti vērtēt šo jautājumu un, cerams, nāks ar kādiem priekšlikumiem, kādā veidā mēs varētu virzīties tālāk, lai gan... Šobrīd neizskatās, ka parlamentā būtu atbalsts tautas vēlētam prezidentam, lai gan pirms vēlēšanām ļoti daudzi politiķi runāja par to. Šobrīd mēs esam palikuši zināmā mazākumā, bet tomēr mēs esam... tādu mazu uzvaru šodien

varam svinēt – šis jautājums ir nodots likumdevēja komisijām, kurām būs jāsāk vērtēt šo jautājumu arī pēc būtības. Līdz šim bija tikai diskusijas no Saeimas tribīnes.

Paldies. Novēlu visiem priecīgus tuvojošos svētkus un svinēt tos kopā ar ģimenēm!
Paldies.

Vadītāja. Paldies Viktoram Valainim no Zaļo un Zemnieku savienības frakcijas.
"Frakciju viedokļus" noslēgs frakcijas "Stabilitātei!" deputāte Viktorija Pleškāne. Lūdzu!

V. Pleškāne (ST!).

Labdien, mīļie klausītāji! Labdien, mīļie cilvēciņi! Es laikam neatkārtošu visu to, ko teica kolēģi, bet uzlikšu dažus akcentus.

Par tiesībsargu. Tiešām – tiesībsarga ziņojums bija milzīgs (jūs varat to atrast Saeimas mājaslapā un izlasīt, ja jūs tas ļoti interesē). Jā, viņš pieskārās gan veselībai, gan sociālajām problēmām, bet man vairāk patika tas, ko viņš uzsvēra par vārda brīvību: ar tiesībām uz vārda brīvību sākas demokrātija, un vārda brīvība ir vitāli nepieciešama, lai demokrātija pilnvērtīgi darbotos. Paužot naida runas, tiek apdraudētas demokrātiskās vērtības un plurālisms. Joprojām ir politiķi, kas domā nevis par sabiedrības saliedētības veicināšanu, bet par to, kā atkārtoti tikt ievēlētiem. (Nu, mēs visi zinām, kurā pusē viņš laikam meta šo akmeni.) Tiesībsargs teica, ka mēs, opozīcija, varam veikt parlamentāro uzraudzību un prasīt tiem ministriem, kuri atbild par sekojošām jomām, kas notiek pie viņiem un kad viņi izpildīs to, uz ko norādījis tiesībsargs.

Otrs svarīgs jautājums, ko mēs šodien izskatījām Saeimā, bija par Ropažu novada iedzīvotājiem, kuri cīnās par to, lai būtu skaidri zināmi visi tie procesi, kas notiek ar atkritumu pārstrādes rūpnīcas būvniecību. Mēs šo jautājumu pārvirzījām Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai, un tālāk šis jautājums tiks skatīts Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā.

Kas vēl? Par Jēkabpils notikumu. Vēlreiz jāteic, ka šis notikums parāda, cik slikti mums strādā Valsts policija. Viegli sodīt cilvēkus, kad viņi nenēsā maskas, kad viņi cenšas aizstāvēt savu viedokli un pulcējas piketos, viegli sodīt tad, kad cilvēkus var uzreiz atrast, bet, ja notiek tāds nelabs notikums, ja policijas nav... tad atkratās no tā – mēs nevarējām, mums kaut kā trūka – un meklē citus, uz kuriem nomest to atbildību.

Kas šodien vēl bija? Jā, mums bija šodien svinīgais pasākums, kas bija veltīts Latgales kongresa dienai...

Un, sakot par to... apvienojot... gan naida runu, gan to, ka... Mēs ar savu partiju un ar savu frakciju... nevēlamies šķirot cilvēkus... un parādīt to, ka esam vienota tauta un cīnāmies par to, ka mums jābūt labākiem apstākļiem, ka mūsu valstij jāaug, lai būtu labklājība visiem, bet nedalīt – sliktā partija, labā partija. Tāpēc mēs šodien demonstratīvi izgājām no Sēžu zāles, kad runāja Levita kungs, – pametām zāli un atgriezāmies tikai tad, kad sāka runāt Saeimas priekšsēdētājs Smiltēna kungs.

Mīļie mani latgalieši! Es arī gribu apsveikt jūs ar Latgales kongresa dienu, bet viss ir mūsu rokās. Šodien mēs dzirdējām skaistas runas, bet, lūdzu, ticēsim tikai darbiem! Neticam vārdiem, vērojam, kas tiks darīts mūsu, jūsu labā!

Svinīgo runu teikt – tā iespēja tika dota Levitam, Smiltēnam, Kariņam un Puntulim. Neviens latgalietis netika aicināts, lai apsveiktu savus tautiešus latgaliešus, bet runāja tikai tie cilvēki, kuri pat nav nākuši no Latgales un nezina, kas tur, pie mums, notiek, neesot dzīvojušiem tur. Tas bija ļoti... nu, neapdomīgi, teiksim tā. Mēs uzskatām, ka tas nebija apdomīgi.

Vēl kas. Pretim Saeimas nama galvenajai ieejai ir Franča Trasuna piemiņas plāksnīte. Tur nebija neviena zieda, neviens ziediņš nebija nolikts. Mēs, Latgales deputāti no frakcijas "Stabilitātei!", aizgājām un nolikām ziediņus, lai tiešām atcerētos to dienu, kad Francis Trasuns izdarīja tik labu gājienu – savāca to Latgales kongresu, un tad mēs palikām par vienu valsti – gan Latgale, gan pārējā Latvija.

Bet arī es no visas sirds sveicu jūs – sveicu ar to, ka mēs esam vienoti, ka mums ir vienoti mērķi, ka mēs visi gribam dzīvot labi... un mūsu sakārtotā valstī! Milzīgs paldies. Ceru, ka jums izdosies gan šodien, šovakar... gan arī izdosies brīvdienas.
Milzīgs paldies.

Vadītāja. Paldies Viktorijai Pleškānei no frakcijas "Stabilitātei!".
Līdz ar to pārraide "Frakciju viedokļi" šodien ir izskanējusi.
Paldies, ka klausījāties, un uz sadzirdēšanos nākamreiz!

---

* * * *